

Jiniikiin nerelaakache

Kanaanai lauinaakürü kiricha

4

Urrarinda

Cuaderno de trabajo de inicial 4 años

PERÚ

Ministerio de Educación

La ciudadana y el ciudadano que queremos

Desarrolla procesos autónomos de aprendizaje.

Se **reconoce** como persona valiosa y se identifica con su cultura en diferentes contextos.

Gestiona proyectos de manera ética.

Propicia la vida en democracia comprendiendo los procesos históricos y sociales.

Interpreta la realidad y toma decisiones con conocimientos matemáticos.

Perfil de egreso

Se **comunica** en su lengua materna, en castellano como segunda lengua y en inglés como lengua extranjera.

Indaga y comprende el mundo natural y artificial utilizando conocimientos científicos en diálogo con saberes locales.

Comprende y aprecia la dimensión espiritual y religiosa.

Aprovecha responsablemente las tecnologías.

Practica una vida activa y saludable.

Aprecia manifestaciones artístico-culturales y crea proyectos de arte.

Currículo
Nacional

Jiniikiin nerelaakache

Kanaanai lauinaakürü kiricha

4

Ministerio de Educación

Dirección General de Educación Básica Alternativa, Intercultural Bilingüe
y de Servicios Educativos en el Ámbito Rural

Dirección de Educación Intercultural Bilingüe

Jiniikiin nerelaakache 4

Cuaderno de trabajo y folder-inicial 4 años Urarina

©Ministerio de Educación

Av. De la Arqueología cuadra 2, San Borja

Lima, Perú

Teléfono: 615-5800

www.gob.pe/minedu

Primera edición, 2020

Tiraje: 145 ejemplares

Impreso en Noviembre 2020

Elaboración de contenido

Samuel Nuribe Arahuaata

Revisión lingüística

Samuel Nuribe Arahuaata

Validación participativa

Angélica López Macusi, Irma Mejía Inuma, Zoila Arahuaata Inuma

Asesoría y revisión técnica Digeibira-DEIB

Bertha Liliana Pacheco Díaz

Ilustraciones

Francisco Desiderio Valverde Valverde

Archivo Digeibira-DEIB

Diseño y diagramación

César Adolfo Yeckle Castro

Cuidado de la edición

Nérida Gamboa Sotomayor

Impreso en CECOSAMI S.A.

Cal. 3 Mza. E Lote 11 Urb. Santa Raquel - Lima - Ate

RUC: 20469820531

Hecho el Depósito Legal en la Biblioteca Nacional del Perú

Nº 2020-05854

Todos los derechos reservados. Prohibida la reproducción
de este libro por cualquier medio, total o parcialmente, sin
permiso expreso de los editores.

Impreso en el Perú/*Printed in Peru*

Kuitükünakai

Kanaanaiürü.

Kaa kiricha te inara reine. Jataain kulalajiina kauchaain iichana kuaküün kaa ichakaanü, ii relaerakürü te nainerikiin naja kuitüküün chaaen aina küaain rachuujuerikiin naja kuarajeein küaain ichakaanüne kuina kanakaanü rei beein kanakaanü kuratajaneküre.

Kaa kiricha küüane te ne iicha ichaneeni, jelai netiin, ii nerelaau jerakürü aina netiin chaaen ii araaichürü nekuretaanerateein ichaaine kuina. Rei aluurü küüane te ii nenajaü nenakaaürüüacha ichai, beseta chaaen akaaürü ichau naajuaiürü ii ke kuitüküerateerein, chaaenchü nünaana kuitükünakaineein nenakaaürü, leeucha ateneü nenakaaürü ichau naajuaiürine maajeein kuitüküerateerein aina küaain saain chaüaratane ke kuitükünakaineein nenakaaürü kuitüküüne ii ke kuina, rautujueein ii inuaaesiiürü ichau, ena nenakaaürü ichau naajuaiürü aina naunaaü.

Kaa kiricha aluurü küüane nenakaaürü te ii nerelaau jerakürü aina jiniikiin netiin inara ke kuitükünakai kuitüküerateerein jelaaijeeinchü, ii araaichürü, ii nenaja, ii nerelaau najaü ichanakaineein nenakaaürü ichakichene kuina inara kuratajanereein.

Kaa kiricha te nekuatijajeein, nenateein, kulutenakaaiürü kuluteein, nainain, eta ke kujuitenakaaiürü kujuiteein, ii leeuchaaürü aina jiniikiin ichanakaineein nenakaaürü ichaain chaaenchü jataain rautujeein nenaanajaneein niia ne kuina ii nerelaau naja jelai rüküüena ke, chaaen kacha kauuachaneein neeine kuina kujuanuunetujueein ii relareein.

Ii kajena bajaakaanü atiin kaa kiricha kulalajiin beraaine kuina, karajaain neein ichei küüane kuitükünakaineein nenakaaürü kuitüküerateein chaaen ii nekuatijia naja jeeraneein niia ne kuina.

Dirección General de Educación Básica Alternativa Intercultural Bilingüe y de Servicios Educativos en el Ámbito Rural (DIGEIBIRA)

li kuŷjŷnaka jaain
chaaen ii kŷraa
laenaau.

Kanŷ kŷraa te:

nae.

Kanü küraa

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Kanaanaiürü aina kiricha kuaraain chaaen cha küüane ne akaaürüüacha raaütaineen naain bajaau.

Bajaau:

- ¿Chatuaaneein kana rei niia kiricha naja kuitükürichaache?
- ¿Chatuuaaneein ichariiakache kana rei niia kiricha naja kuitükünaa kuina?

“Kanü küraa” nai siricha küüane nena aichanakai muluun ranaa ke kanaanaiürü kuratajaneü.

Kanaanaiürü rei aitu te ichakürüüa najaanü raain ke rei “kuüjünaka jaain chaaen rei küraa laenakürümiin.

Raütaain kuaraain chaaen laenaau.

**Lureri jaaka
asaae rautejeein
ichauakane kuina**

Kanü küraa te:nae.

Cha tukuuanii atene ne jana rukunakaine lureri bükü

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Atene kuüjünaka jaain kuaarateeü.

Chaaen akaaürü kaje bajaau.

- Atene üjüari chaaen atene neuriri naajuai kuitüküüichena
- Cha bana na kuarakiche.

Iicha relaaüri kaje mitüüa atene ne kuarakürüüane bajaau chaaen atene nenaja jelai ke relanajaaürüüa akaaürü jujiaraaürü ne bajaau.

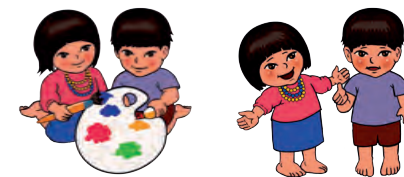
- Atene kuitükünaa ke na inara relaaürüüa inara fujiaraaürü.
- Cha tukuuanii atene jana rukunakaine lureri bükü.
- Chatuuanerii atene üjüari ke lureri bükü rukuakane.

- Chü ne atene.
- Chü tiaain mitüe atene.
- Chatuuanii atene üjüari, chatuuanii jana atene neuriri.

Nii kuüjünaka kuaraain, chaaen raineen nena jeluun tein enutu, atene naajuai kuüjünaka mamaliaaü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaau.

Kanü küraa te:nae.

Chatukurijaneen lureri jaaüre kana nenajaü nenakaaürü

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Iicha relaaüri kanaanaiürü kaje bajaau.

- Chabana na lureri jaera kuarakiche.
- Chaaürü ke nekuualajiin amiianerichaaka lureri jaakane küaaetuua nekünitaakane kuataa.
- Chatukurijiani enüüa ke бүкүтеин lureri jaaüre.
- Chü tein ne nii lureri бүкү neke nelatenakaaürü enüüakürü.
- Chaaürü lureri jaera najaü amiiane.
- Chaa aina amiianenaa ichaain surutiin lureri besaütiana nainichaa.

Chünükuua rei lureri jaera aina ereein iicha relaaüri amaain akaaürü ke nii nicha janujui lureri kuaarateniü.

Kaje kaüuin, iicha relaaüri kaje bajaau.

- Chaa ke nerelakiche lureri jaaürera kuarakichene aina.
- Tunaa nii lureri jaera küraa.
- Chaa relanujuineecha nii lureri janaa kuitüküe.
- Chaaürü latichaa lureri lureri jaakane kuina.
- Chaaelai kaje nii nelatenakaaürü enüüakürü raain ke бүкүтекүре.
- Chatukurijaneriaa nacha leeuha nenaanja nenakaaürü luererichürü

Kaa kuüünaka kuluteein chaan nii aia naja beeü.

Raütaain kuaraain chaan laenaau.

Kanü küraa te:nae.

Cha kana relae lureri janaa ke

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Leinjiin ichaüena lureri janaa inaera aina ereein iicha relaaüri kanaanaiürü aina rene bedaeneniiü.

Bedaeniia küüne ajiniia kanaanaiürü aina nerüjjeü, nekuualajiin küürüüne kuina chaan nii ichaüena kaje akaaürüüacha bajaane bein chaan nii aituuneniiürü janiikürüüne. Bajaaü akaaürü kaje. Chaa kaje kana rei lureri janaa ke nereretaane kuina bajarichaache. Chaaürü chaan nii bajanakai bajare.

- Inuaaelü, chatukuuanerejetuua lurerichürü
- Enene nenakaaürü lureri tukurijianerejetuua nacha.
- Cha kacha relaelü lureri janaa ke.

Jelaiü türüün, nii nereretaa ichaüena naja ke kanaanaiürü rei nereretaaü:

- Chü küüakacheein.

- Chaanüna ichaüena rene bedaeniia küüakacheein.
- Chaa ke kana rei nereretae ichaüena.
- Chatukuuanerejetuua lurerichürü.
- Chaa kaje lureri jarejetukürelü.
- Chaanüna nelate lureri janaa kuitüküüakachene.
- Enene, cha kana relae lureri janaa ke.

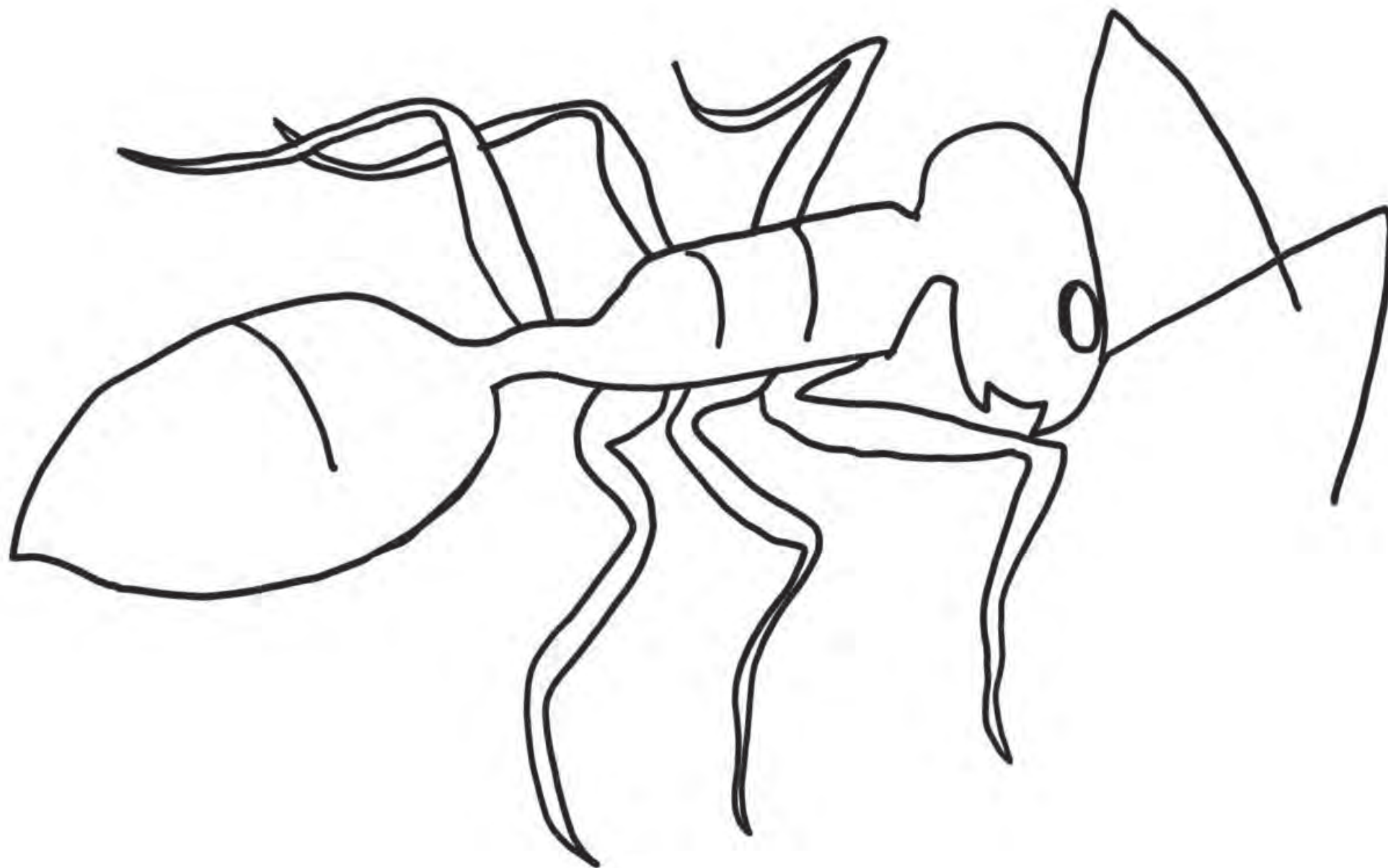
Iicha relaaüri kanaanaiürü rei aituute nii nereretaa ichaüena naja kuaküün ke nereretaaürümiin.

- Chatuuaneein lureri jarejetukürelü.
- Enene, cha kacha relae lureri janaa ke.
- Chaanüna nelate lureri janaa kuitüküüakachene.

Ii lureri kuüjnaka jaaü chaan nii jaera küraa beeü.

Raütaain kuaraain chaan laenaau.

Kanü küraa te:nae.

Chatuuaneein nekuaaünaelü jichü

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Iicha relaaüri kaje bajaau.

- Arajiina jichü raaürüüa inara inakaaürü.
- Cha neke nelate jichü
- Chatuuaneein ne jichü.

Akaaürü rei kaa nereretanaa ke nereretaaü.

Jichü nekuaaüna

Kaüte niki ichuaelü ükaai nete uue, nii janate türüün kuaraain amaain kunaüteküre kaa enüüa ke teein rei naraai ükaachürü, nii kaje neeuriinte rei tijia chaan rei mami naajuai kaje umarue jichü, ni jana türüün kuaraainte taain ke lureri ichuaküre kachaaürü.

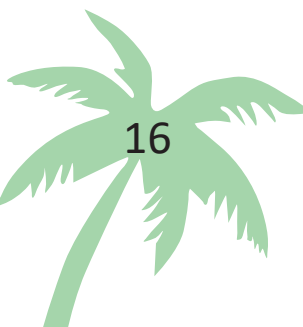
Iicha relaaüri kanaanaiürü kaje bajaau.

- Chaa ke sitüe ükaai.
- Kauachaina nedaa inara rei nii rei naraachürüüacha ichai.
- Chatuuaneriiacha enüüa ke teein kunaüteküreniiane jana niiane.
- Tunaa nii lureri bükü ichuuanaja neein nelatena enuue küraa. Chatuuaneein nekuaaünae.
- Jichü raaürüüana chabana inara inakaaürü. Chatuuaneein raaüre.
- Jichü raaürüüane, chü teein rüküüeküre.

Nii kuüünaka kuluteein chaan nii aia naja beeü.

Raütaain kuaraain chaan laenaau.

Kanü küraa te:nae.

Lureri janaa naja neein nelatenakaaürü beraiakache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Iicha relaaüri kanaaiürü rei ereeü lureri janaa naja neein nelatenakaaürü, enüüa, elele, jichü, arana naaüjuaiüri ke küaain.

- Cha neke nelateküre.
- Chü niakuaaüre.
- Chatuaneenin raaüre.
- Chaaürü jana rae.
- Chaa ke sitüre jitanakaneenin lureri janaa naja neein nelatenakaaürü raeraniia ne.
- Chaanüna jaürüa aiane tukuaneenin inaae arajiin ne ne leureri janaa naja neein nelatenakaaürü.
- Chatuaneenin icharichaache saa lureri janaa naja neein nelatenakaaürü ne kuataa.

Ii tunuraaürüa kanaanaiürü naja laenaain raain chaaen akaaürü aina saa lureri janaa naja neein nelatenakaaürü kuataa inaraacha ichaneenü kuaaküche.

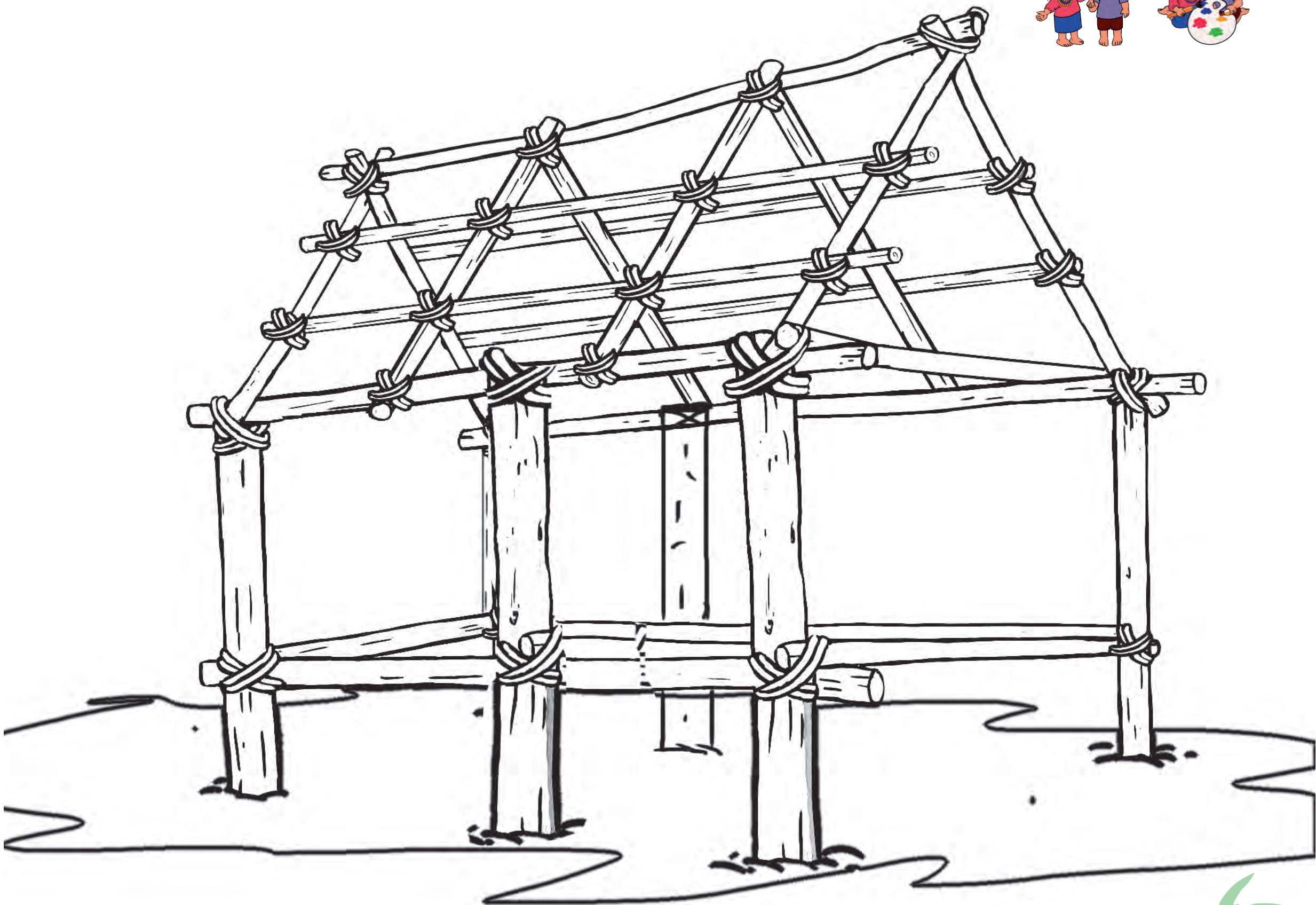
Kaa kiricha küüane nena teeü te kü nena ichanakai ichakürümiin.

- Chaaürü enüüakürü neein nelate lureri janaa naja neein.
- Chatuaneenin kulalajiin beraririchaache.
- Chaaürü nii enüüakürü fiin raera ne.

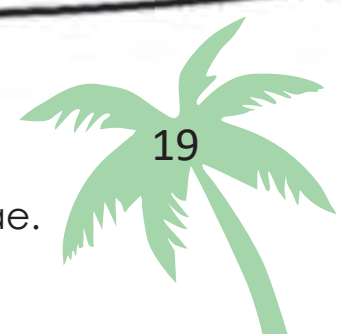
Nii rachujetiin nena enüüa ke teein jichü kuüünaka jaaü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaäü.

Kanü küraa te:nae.

Chatuaneenin janakaine lureri bükü

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Iicha relaaüri kanaanaiürü kaje bajaau:

- Lureri bükütera kuarakichena chabana.
- Chatuaneenin jataain surutiin lureri bükütena nainichaa.
- Cha jariaanejeein temüün, kaje küaain, satnunejeein ichakaa.
- Chaaürü lureri bükütena najaü amiiane.
- Chatuaneenin lureri janaa ke nerelana nainichaa.
- Chaanüna jauüriaa lureri tukuaneenin lureri nena jaaürene inara inakaaürü.

Akaaürü aina lureri kuüjnaka jaaü enüüa laauinaa kaje.

Akaaürü kaje bajaau te nii lureri kuüjnaka jaaürüüa naja beeürümiin.

Kaa kiricha küüane ichanakai teeü te ichakürümiin.

- Chaaürü lureri bükütena najaü amiiane.
- Chatuaneenin jataain surutiin lureri bükütena nainichaa.

Nii lureri kuüjnaka kuluteein chaan nii rei büküürü küraa beeü.

Raütaain kuaraain chaan laenaau.

Kanü küraa te:.....nae.

Chaanüna süaanaakaine lureri nachasine

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Ii kanaanaürü kaje chelai kaje lureri jaaürüüa naja neke elele raaüre naain bajaaü.

Akaaürü aina mitüüin nenaanajaaürü kuaaniiü.

Akaaürü kaje bajaaü:

- Elele jaain tukuera kuarakichena chabana.
- Inatajai elele latichaa leinjiin lureri jaakane kuina.
- Inaunjua januuin leinjiin lureri besaütiana nainichaa.
- Chelai kaje nünüüeteein tukunakaine lureri.

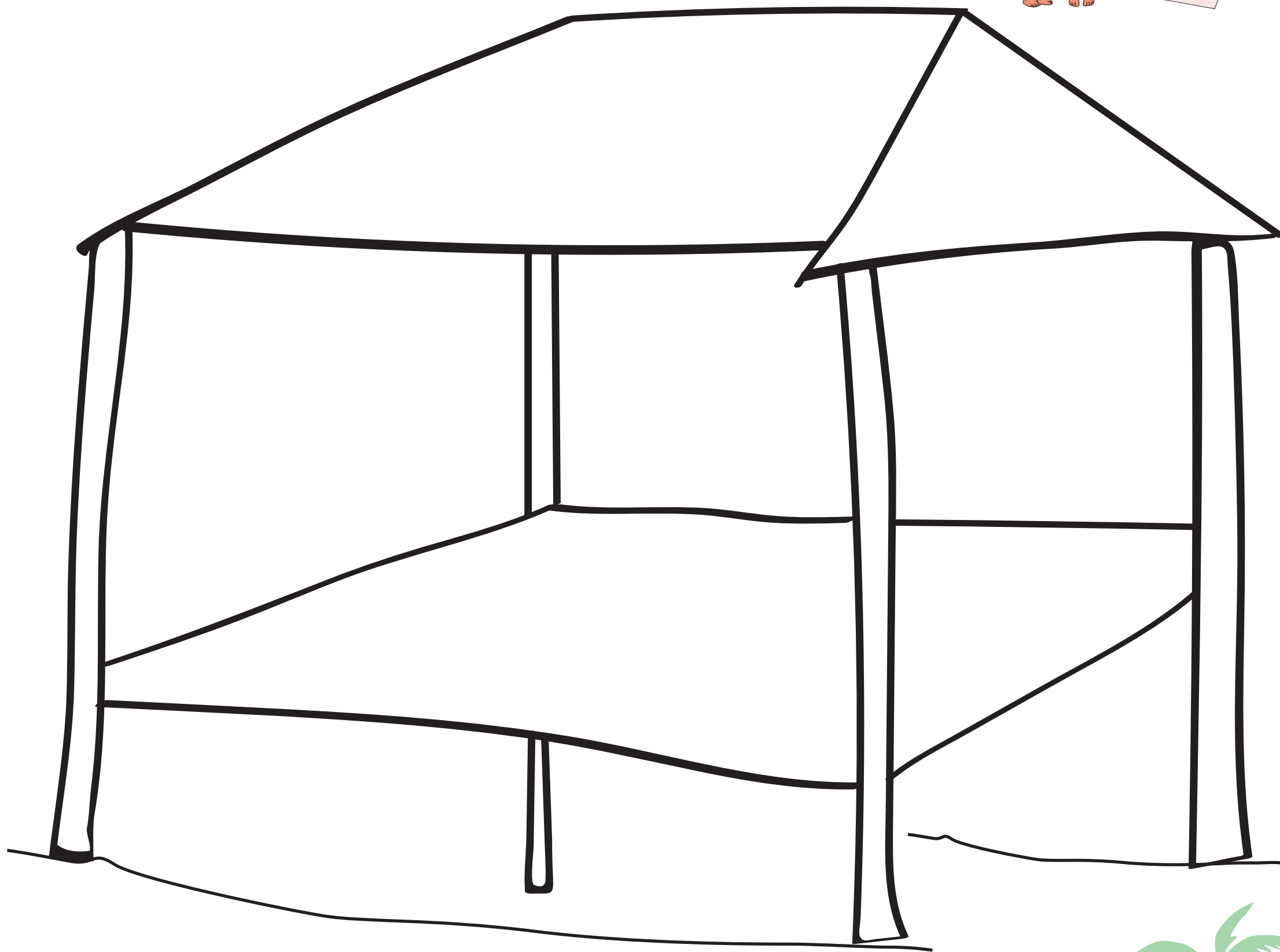
Jelaiü türüüin, nii inaraacha kuaraküri lurerichürü ke küaain ereeü akaaürü rei.

- Chatukuuaniiia ii lureri alu.
- Chatukurijiani lureri kuarakaache.
- Ichaüena neei bana chatukuuaneein ii lureri jareei.

Elele kuüjünaka beeüsiin raain kuüjünaka küüane küaain saaüjiin elele rijjijeein tein ke ii lureri aluuakü.

Raütaain kuaraain chaan laenaäü.

Kanü küraa te:nae.

Kana lureri kuaranatchaache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Iicha relaaüri kanaanaiürü rei aituu te nii nerelaaürüüa naja jelai raütaain kuarakürümiin.

Akaaürü rei aituu te ii rei lureri kuriia, lureri beentana, lureri alu, aküüjüa chaaen rei kuarana naajuaiüri beeürümiin.

Akaaürü kaje, chaaürü kaje ichanuuine nii lureri naain bajaaü.

Akaaürü rei aituu te ni neeürüüa naja jelai kuarakürümiin, ni baia chatuuaneeincha nii ichaküre naain beeürümiin chaaen akaaürü rei aituu te rekleta ke arana jaaürümiin chaaen leeücha kaje niia natiin jaaürümiin.

Akaaürü rei kiricha teeü te aina küaain nenainetiin rei lureri kuarana jaaürümiin.

- Chaa ke lureri kuaranatchaa.
- Chatuuaneein ranakaine arana.
- Chaaürü latichaa lureri kuaranatchaane kuina.
- Inara raütariiiana inara netunai lureri kuaranatekichene.

Nii arana kuüjünaka mamalianakaineein nena ke kauachajeein küaain nii lureri kuüjünaka kuaranateeü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaäü.

Kanü küraa te:.....nae.

Urarinaaürü lureri jaakache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Lureri kuüjnaka jaai naja neein nenakaaürü jaaü (enüüa, elele, jichü).

Iicha relaaüri kanaanaiürü kaje bajaaü:

- Chatuaneein kana lureri jaaüre.
- Chaaürü nelate lureri janaa naja neein.
- Chatuaneein kana lureri jarichaache.
- Cha jana janaa ke kana kuratajanere.
- Chatuaneein icharichaache lureri janaa ke nerelaakache ne kuina.
- Chaaürü siiri lureri.

Akaaürü aina lureri kuüjnaka jaaü nii iicha amai ke.

Kaa kiricha küüane ichanakai teeü te ichakürümiin mamalianakai aina.

- Chatukuuanii kana lureri.
- Inatajaain ne lureri ke kuitükünakai.
- Chatukurijianeriiacha leeucha nenaanaja nenakaaürü lurerichürü.
- Jelaaijeein nacha jaaürüriia.

Iicha ichaneenineein nena ariiü F1 küüane.

Leinjiin lureri jaaü kaa kiricha küüane nena mamalianakai aina.

Raütaain kuaraain chaen laenaäü.

Kanü küraa te:nae.

Nerelaai naja kuaarateeü

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

- Kanaanaiürü rei aituu te, nerelaaiürüüa najaü akaaiürüüacha janujui amiianenaakürü kuaraain kuaaiürüüne.
 - Ni baia akaaiürü rei aituu te, niicha kuitüküi kuitüküerateeürümiin.
 - Akaaiürü kaje bajaaü: cha ke nerelakaache.
 - Chaaürü rene bedaeneein, ena nenakaaiürünein kuitüküüakache, chatuuaneein mitüün ereeüre ichanakai ke, cha jataain raütatuu.
- Kanaanaiürü nainetiin fichakürü teeü te, küüane nenakaaiürü jaain, saüün, kuüünaka jaain chaain kulutekürümiin jerekürüüne rijjijeein küaain.
 - Kanaanaiürü rei aituu te, nii akaaiürüüacha janujui ficha ke küaain ereeürüüne le laürinanaain netiin.

Kaa le laürii nerelana naja küüane iicha raütati kuüünaka jaaü.

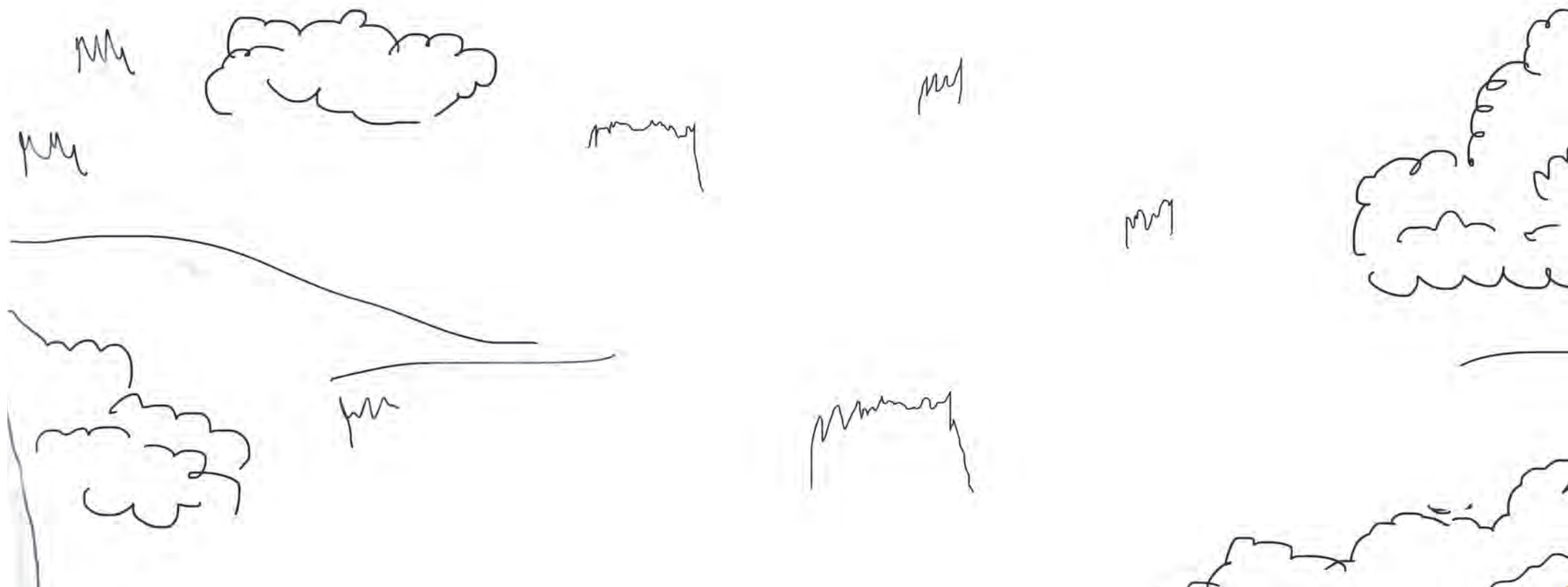
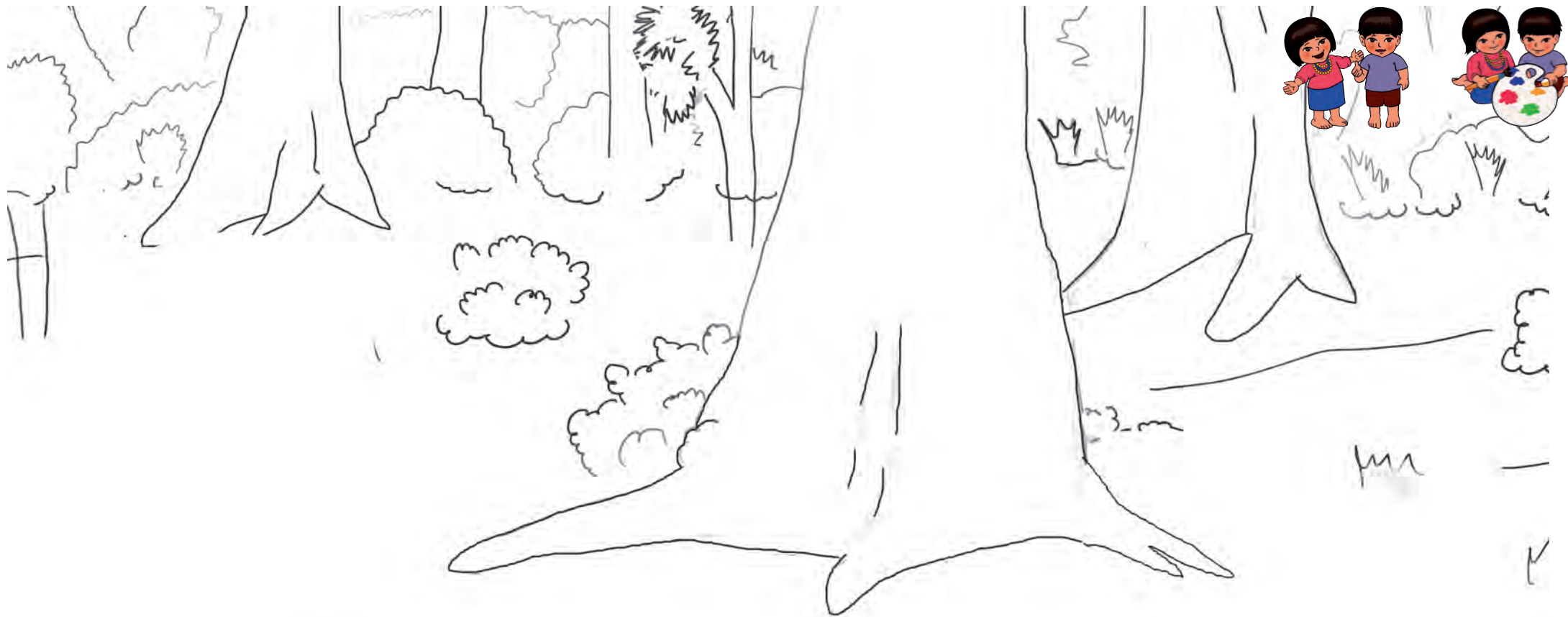

Raütaain kuaraain chaan laenaü.

**Chatuuaneein temüle
jaain kanaacha latei
erürichaache**

Kanü küraa te:nae.

Chatukuuaniia atane kauacha temüle janaa naja neein nelatenaa

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Nerüjiiakache ichüün nena ukuana kuaraa küüakachene kuina.

Chatukuuaniia naja kuitükünakaine atane kauacha chaen chaanüna nelate temüle jaakane ajiniia atane kauacha kuaraane.

Kaje türüün iicha relaaüri kanaanaiürü kaje bajaä.

- Chaa rene bedaeniia küüakacheein.
- Chaa ke kana relae nii kacha kanaacha kuaraa küi.
- Chatukuuaniia naja kaje kuitükünakaine atane kauacha.
- Chatukuuaniia atane kauacha temüle janaa naja neein nelatena kulu.

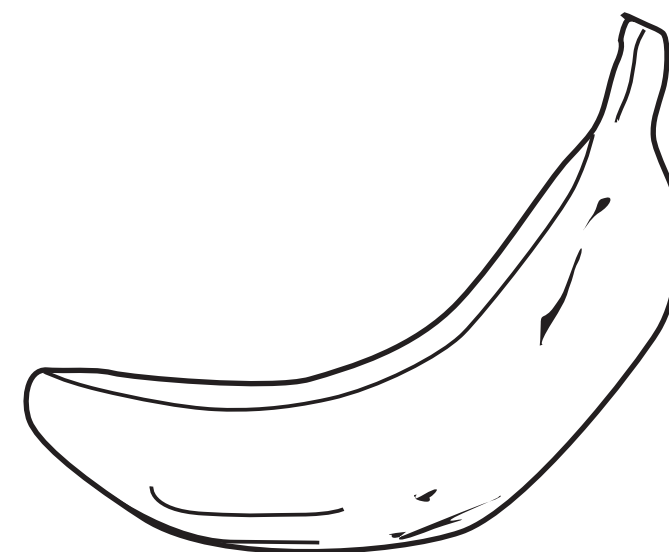
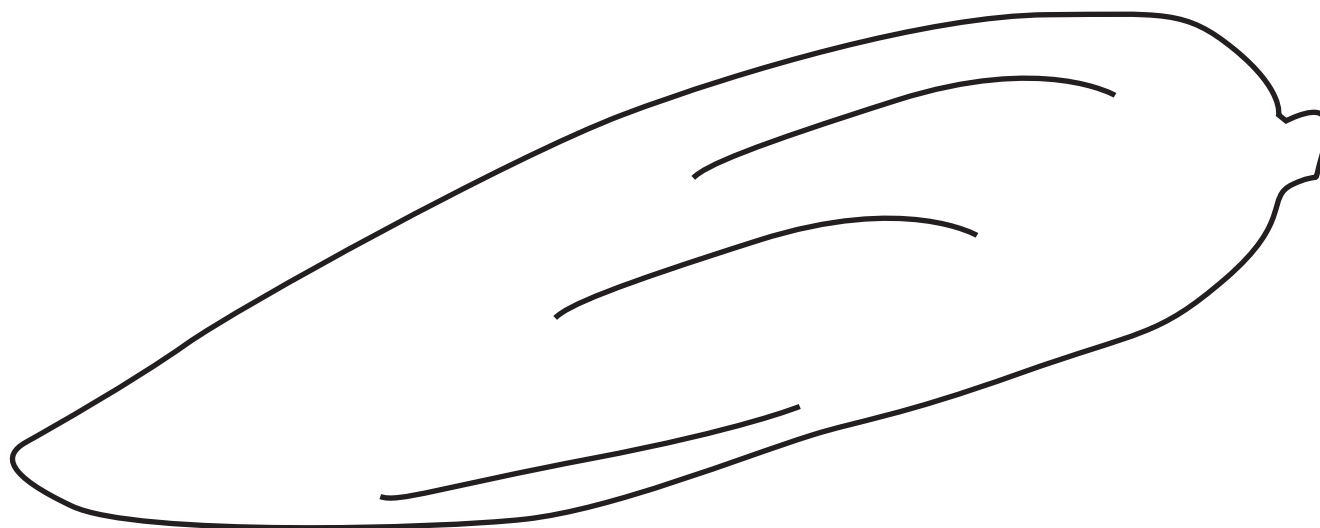
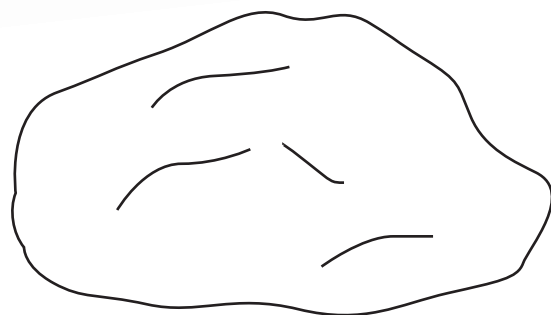
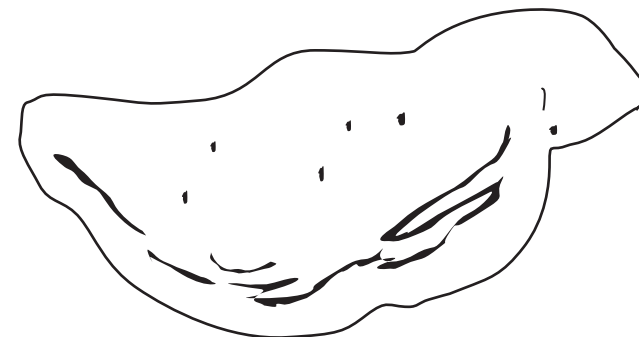
Akaaürü rei aituu te nii kiricha küüane nena ichakürümiin te aina küaain atane kauuacha kuitüküürümiin.

- Cha jariaanejeein ichanakaine ukuana jaakane ajiniia.
- Chaaürü nii ukuana kuüjünakate, chaaürü jana latichaa kuüjünakatichaane kuina.
- Chatukuuaniia ne kaje temüle janaa naja neein nelatenaa atane kauacha kuitüküüaka.

Temüle janaa naja neein nelatena atane kuluteeü rei kulu tukuuani ke.

Raütaain kuaraain chaen laenaä.

Kanü küraa te: nae.

Kacha inuaraajenaa aina kacha sichaanane

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Tinuuekaain teein kanaanaiürü laüriaain akaaürü akatiia nelaüriaain, akaaürü kaje bajaau.

- Chaaürü ne ukuana jana.
- Cha nii temüe.
- Chatuuaneein temünakaine.
- Cha latichaa temüle jaakane kuina.

Aituu te kacha inuaraajeti ke nereretanaa aunakürümiin.

Aia jetau, leeinjiin kacha jetaute üteneje, nii jaün jetaute rene türüüa küe jiri kurii, türüün jetaute cha ichaai niriirijieein naain bajaane jana jetaute, ütenejiiana neeün, laanu, katuu, akii, fanara naajuaiiüri temüüanü janaü ne kuinara, naane jana jetaute.

Chajaain jianeein kaüniiü te eresi kuaraa üünicha naa ne jaaün jetau jianeein ratiriin kaüa küe nii kacha.

Kujanuu kuaraa küüane jana rumaake itulere temülekürü.

Nii jaaün jetaute ke nekuelaiia, üteniia küe

leeinjiin kacha sichaanane, jaaün jetaute kuaiteen rene türüüa küe jiri kurii. Cha ichaai niriirijieeinta naane jaaün jetaute, ütenejiiana neeün ujua, uriia, umane, naajuaiiüri temüüanü janaü ne kuinara, naane jana jetaute, chajaain aiane jianeein kaüniiüte eresi kuaraa üünicha naa ne jaün jetau, jianeein ratiriin kaüa küe nii kacha.

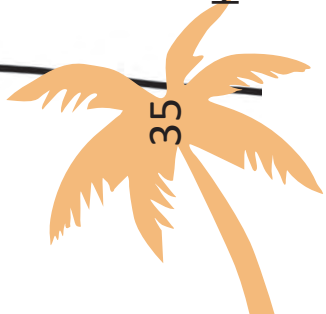
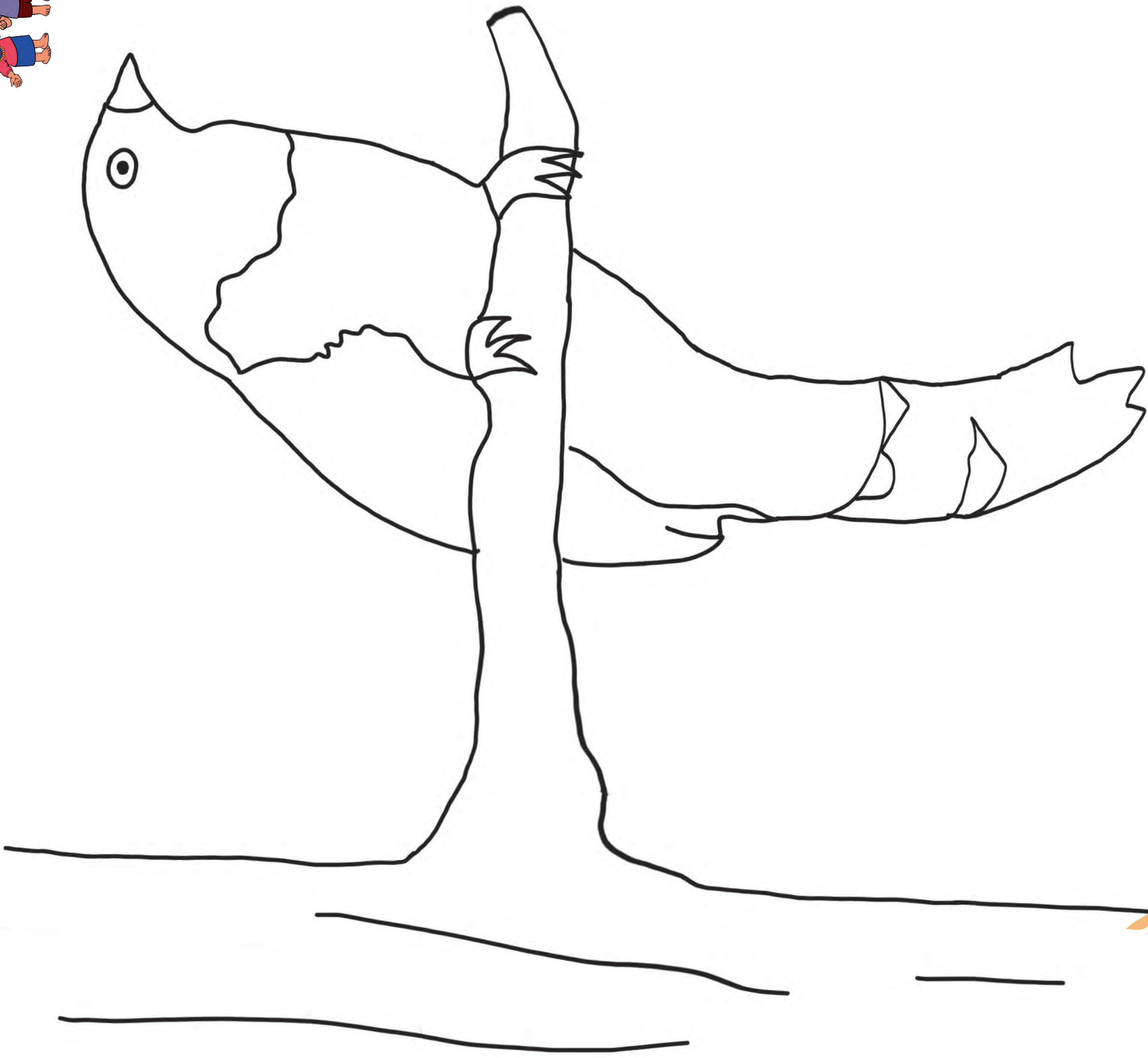
Nii kujuanuu kuaraa küüane jana jetaute nainekujuaain umarue nii aituu naja ajena baasuuru.

Kacha inuarejetiicha ichai.

- Chaaürü ukuana jana temüle janaa naine, chaaürü chaen temüüre.
- Chaaürü umarue kacha sichaanane ukuana janaü.
- Chaanüna kacha sichaanane naaüre.
- Chaaürü umarue kacha inuaraajeti ukuana janaü.
- Chaanüna kacha inuaraajeti naaüre.

**Kacha inuarejeti ukuana janaü nena temülekürü kauachaaürü kujitijiakuaaü.
Chaen kacha sichaanane ke tein ujuaaürü kujuiteeü.**

Cha neein nelate sichari

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Kajiune kaje, ainiiane faferu kaje nuta kunaakürüüa kanaanaiürü naja jaaü, chaanen amanajaain bedaeneniiü.

Kanaanaiürü mitaain amanajaaü te nenaanaja tinunuuin bedaenekürümiin chaanen akaaürü rei aituu te akaaürüüacha erüi raütaain kuarakürümiin te ni baia türüüin beeürümiin.

Akaaürü rei aituate dede raütaain kuarakürümiin chaanen ajenaana tuninakaaürü raütaain aunakürümiin.

Rautujeein kanaanaiürü aina nereretanaa naineei naja jelai kuaraain ekü akaaürü aina eta tinuuekaain nelaüriaaüche.

Akaaürü rei aituu te rei nuta miichaanaain netiin nekuaaüneein ajenaana tuninakaaürü tuni aunajeeürümiin.

Ni baia nenainetiin akaaürü rei nuta kunaakürüüa najaanu teeü te ke nuta kuanajaain tuninakaaürü aunaain beeürümiin.

Kaje kaüüin nerelaaürü najaü türüüin, nii akaaürüüacha aunai ke küaain akaaürü rei nereretaaü.

Sichari rijijjeein jaain, aina küaain nenateeü.

Nenatena

Ti ti tie, ti, ti, tie naa sichari kaüüacha biia
Chi kua, chi kua naa sichari baasu biia.

Nii üküaaetuua nereretaaü kuruatajai kacha ukuana jaera ke.

- Chariji tajaae kana rei kauacha, baasu naajuai beraneein nena ne.
- Tunaane kauuacha ajiniia aite, jana tunaane baasu ajiniia aite.
- Nelatiiana kana rei sichari. Chaanüna.

Sichari kuluteeü.

Raütaain kuaraain chaanen laenaäü.

Kanü küraa te:nae.

Chatuaneenin temünakaine fanara kuütüri aina ichaai kuütüri

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Aerene mitüün iicha relaaüri kanaanaiürü rei aituu te fanara umaru chaaien ichaai umaru naajuai ariin erüürümiin kuriaae küelanaala.

Chaaien inaae erüürüüne akaaürü amaaü te kuarakürümiin nii baia akaaürü kaje bajaaü te rei tabaai, rei kulu, chariji fanara neein, chatuani ichaai neein nii ai, rei rautunu, nii ai inata isiin inaana naine chaaien inatajaain jinaa naine naain beeürümiin.

Akaaürü kaje fanara kuütüri, ichaai kuütüri naajuai temüürüüa naja bajaaü.

Chatukuuani fanara kuütüri, ichaai kuütüri temüüre, chatuaneenin chaaien teein temüüre naain.

Chaa ke sitüre nalüüa nalükaain temüüakane.

Chü tiariin temünakaine.

Jelaiia kaüin, kiricha laauinaa küüani fanara kuütüri, ichaai kuütüri naajuain temünaa ke amiianeeürümiin.

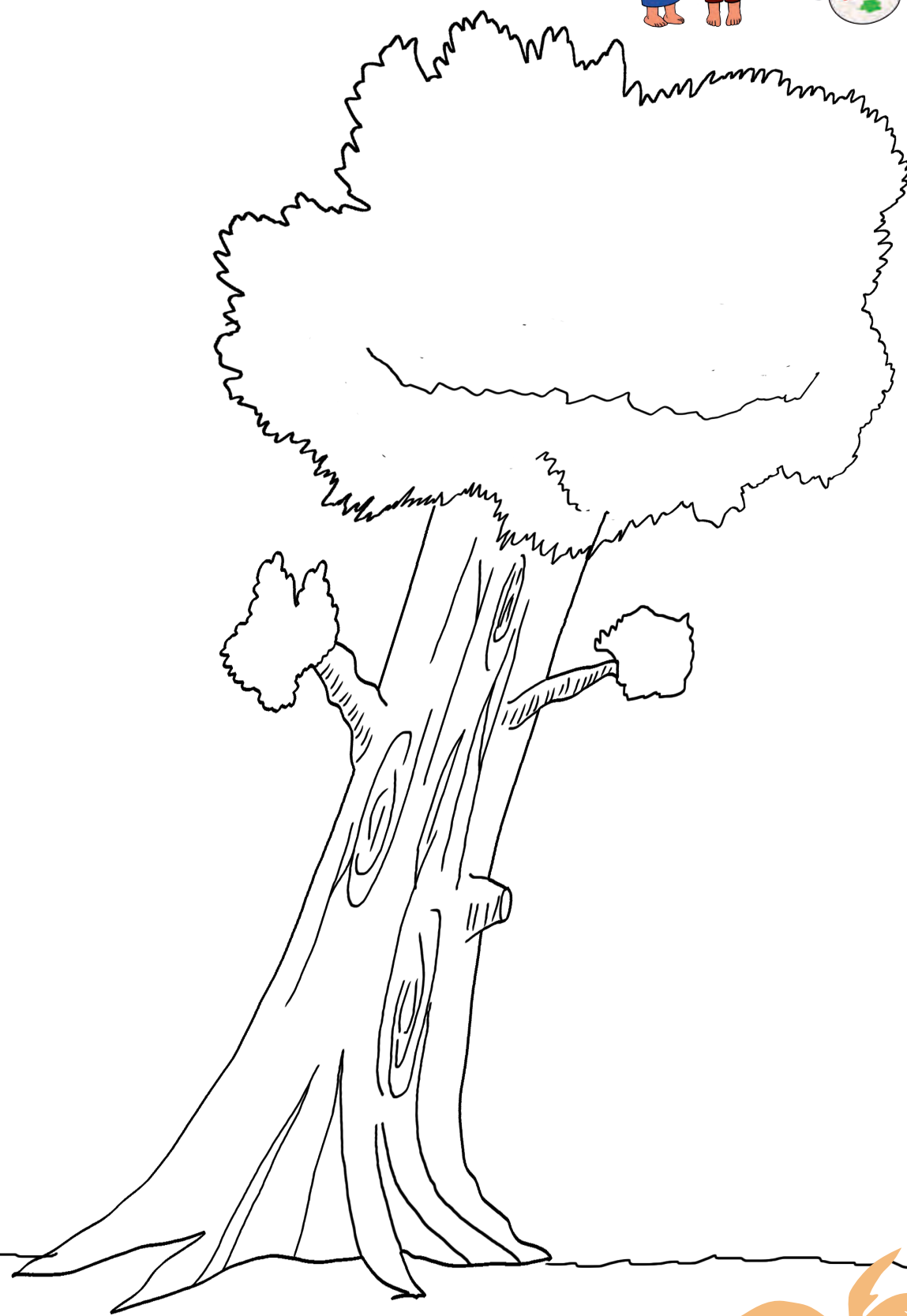
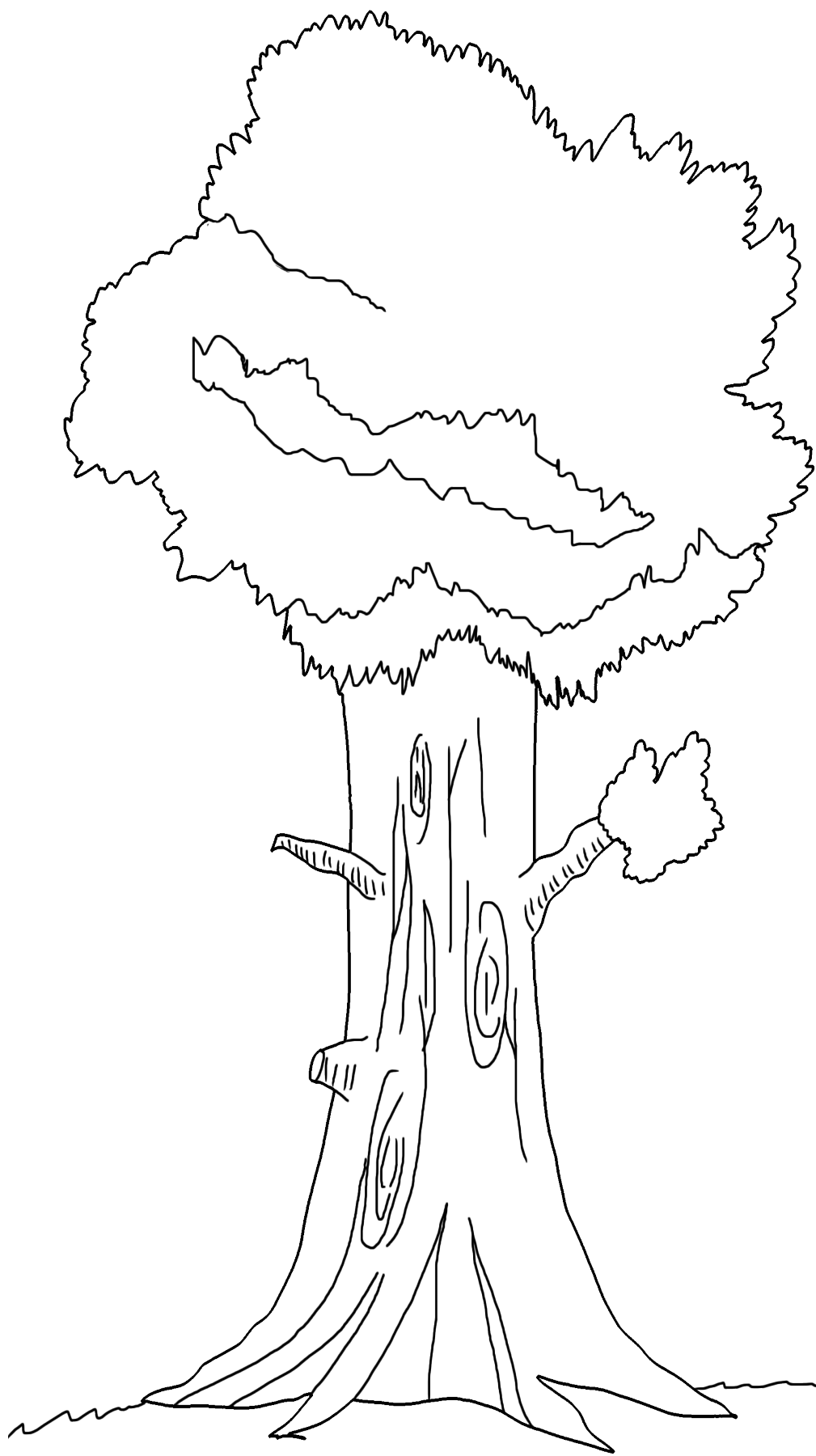
- Chatuaneenin rukunakaine fanara kuütüri, chaaürü chaaien küe.
- Chatuaneenin temünakaine fanara kuütüri.
- Chatuaniia janunaa bana temünakaine fanara Kuütüri, chanüna.

Fanara kuütüri kuüjünaka beüün raain, chaaien nii atane bajenuji jeluun teein mamaliaaü.

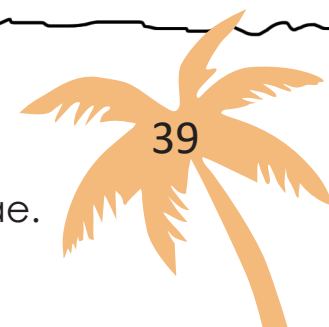

Raütaain kuaraain chaaien laenaäü.

Kanü küraa te: nae.

Ukuana kufiakaache nekünitanaa kuataa nekuualajjin

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Sauki laürin tein kanaanaiürü laüriaakuadin le laürin nainetiin aari kauachajeein mulunujui tein akaaürü rei aituu te akaaürü kataaün chüjütaain bijichake jiatüün kumaaürümiin dadaelanaala.

Nii nekuatijianaa küraate”kүjүana jaakache” nae.

Ni baia nereretaaü ukuana kufiana ke akaaürü rei.

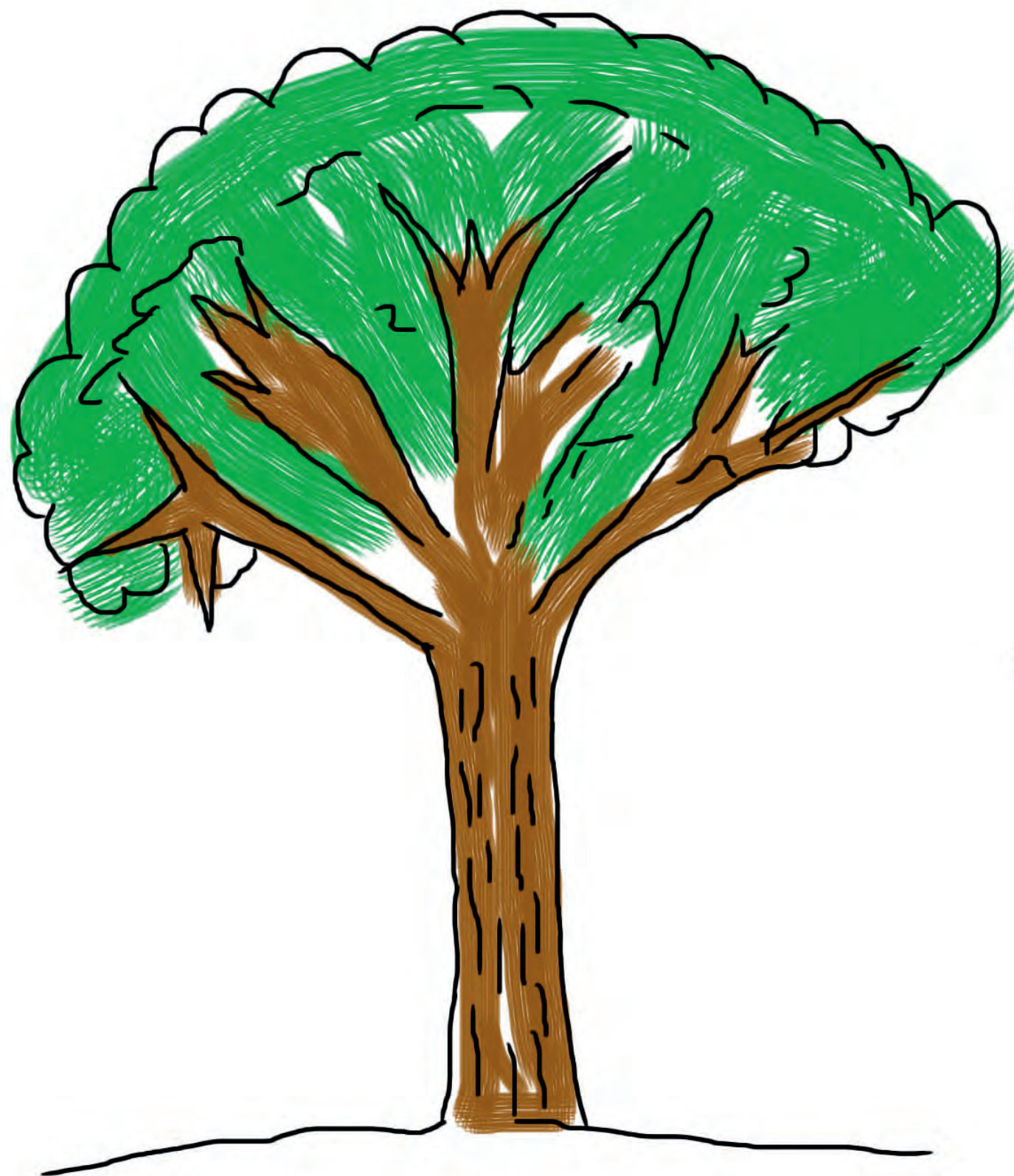
- Chaanüna enüüa fiichaniia ne januri nichaae laatiin kumue.
- Chatuuaneriakache nacha kana chuaae kumuua enüüane.
- Cha icharichaache kana chuaae enüüa kumaa küjүana ne kuataa.
- Chaa ke finakaine enüüa.

- Chatuuaneein finakaine enüüa küjүüritiin nena.
- Chaa ke kufiianakaine ukuana.
- Chaaürü nii ukuana kufijiae.
- Chanüna üüa küjүana jana ukuana kufiaküre ne.

Ukuana kufiia naja neke nelatenakaaürü küjүnakateeü tujueenejeein.

Raütaain kuaraain chaaen laenaä.

Kanü küraa te: nae.

Cha mukunakaine kauachaain jiiakuuane temüle janaa kuina

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Kauatiin jiiakuua janunaane kuina enutu eeuri mukunaa ke küaain kanaaniürü rei nereretaaü.

Eta rei eeuri kuüjünaka sitaane sitaaneeürümiin biji fautaa akaaürü relaerane reeintiaain, biji fautaa akaaürü relaera jana eeuri kuüjünaka aina nedanaa te eeuri kujiutaain mukunaa kujuaantereein.

Nii aituaa naja raütaain aunaain chaan biji faujuuain kuraakürüüne.

Ni baia akaaürü rei aituu te akaaürü kiricha küüane nena kaje kuaraain chü teein ne enutu eeuri naain beeürüüne.

- Chü erünakaine enutu eeuri.
- Chaanüna mukunakaine enutu eeuri, tunaain chaan kujiutaain mukunakaine.
- Niiana leeucha mukunakai kaa enutu eeuri jiiakuuane kuina.

Enutu eeuri kuriiateeü.

Raütaain kuaraain chaan laenaäü.

Kanü küraa te: nae.

Laanu temüüakane baia nekaaunjuakane te rueenakate laanu

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Temüle janaa najaü ichanakainelanaala nenakaaürü kuüjünaka jaain amaaü (fifiuna, batuui siichain, rei kurarujue dadaaekaain, elu jana temüle jajeein).

Kanaanaiürü ke kuarateeü te nii nicha kuarai rijijeein ii rei beeürümiin, chaen jataain akaaürüüacha raütati janijiin raain ke küaain nereretaaürümiin.

Chaaen nerelana najaü ichanakainelanaala nenakaaürü ke aitukürümiin.

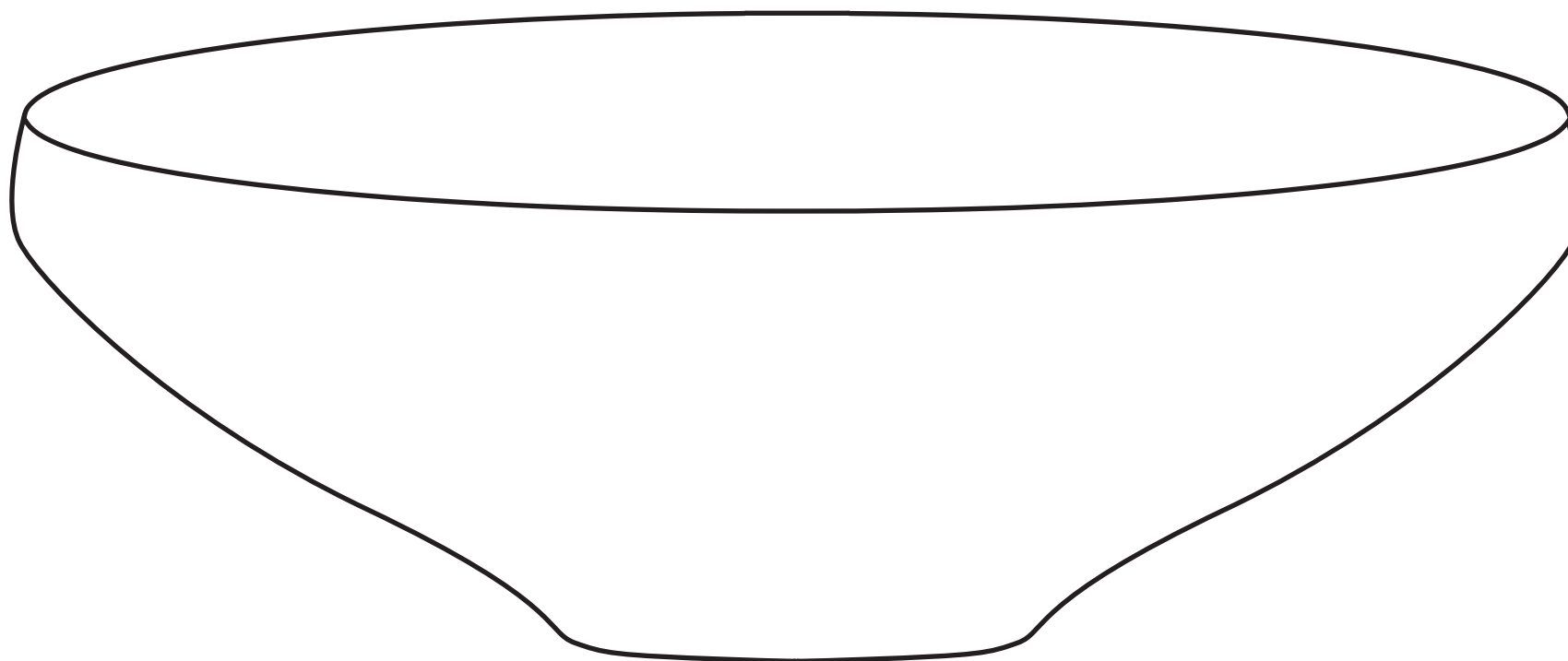
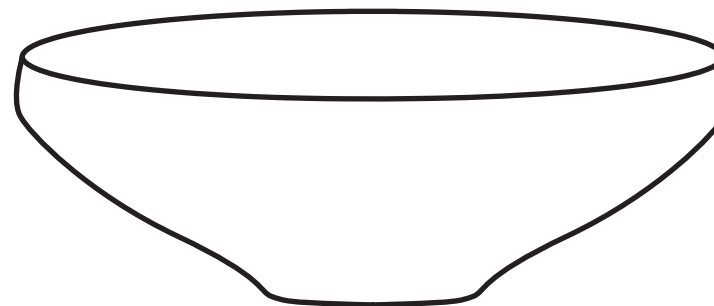
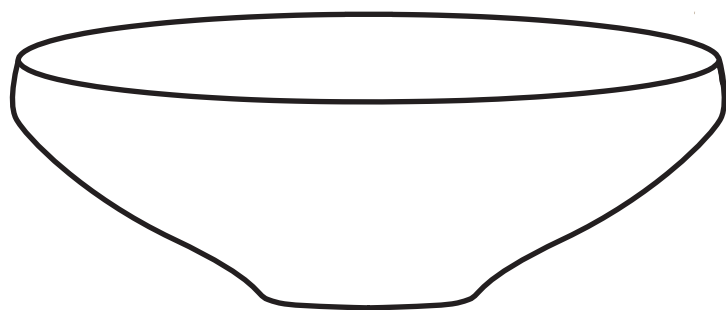
- Chatuuaneein temünakaine jiü, chaa ke temüüa naja ajiincha ichae, cha jana nii ichae.
- Tunaain kujiutaain laanu temüüre jituuane kuina.
- Cha ichakaa jiü temüüakane baiia rueenakatuuane kuina.

Jabuun kuüjünaka mamaliaaü nii kuratajai kanaanaiürü biji küüane teein, chaen ii tukuuaneein nena kuüjünaka kuluteeü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaäü.

Kanü küraa te: nae.

Kanaacha temüüeni janiikaache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Le januuin lanaa nii semana küüani nerelaaürüüa naja satunutekürüüa ne jana akaaürü kaje, katuri, akii, katuue,rijje, naajuaiüri üküüe bajaau te üüaaürümiin, chaaen ii netunai temünakai üüaaü.

Kujuuanuu akaaürü rei aituu te ii rei akaaürüüacha üüaaüri teeürümiin.

Akaaürü kaje, Tuna reii küraa, Chaa neke nelate, Chatuuaneein tein kinakaine naain bajaau, chaaen leinjiin kiricha küüani nii aitükürüüa naja laenaain raaü. Chaaen akaü küüani tein januaaü.

Kujuuanuu nii iicha setejiai kuaraain akaaürü kaje chatuuaneein nedae setejiaara aina naain bajaau.

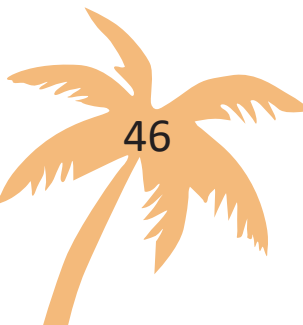
Chaaen leinjiin kiricha küüani nii aitükürüüa naja laenaain raaü.

- Temüle üküüekürü inasichaa temüüakane ajiniia.
- Chanüna temüle üküüekürü setejiaaka, chatuuaneriia nacha setejiaelanaala temüüakane.
- Chariji temüle üküüekürü setejianakaine temüüakane ajiniia.

Katuue kuüjnaka beüün raain mamaliaaü nii kürü küüane tein.

Raütaain kuaraain chaaen laenaau.

Kanü küraa te:nae.

Nerelaai naja kuaarateeü

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

- Kanaanaiürü rei aituu te, nerelaaurüüa najaü akaaurüüacha janujui amiianenaakürü kuaraain kuaakürüüne.
 - Ni baia akaaurü rei aituu te, niicha kuitüküi kuitüküerateeürümiin.
 - Akaaurü kaje bajaaü: cha ke nerelakaache.
 - Chaaürü rene bedaeneein, ena nenakaaürünein kuitüküüakache, chatuuaneein mitüün ereeüre ichanakai ke, cha jataain raütatui.
- Kanaanaiürü nainetiin fichakürü teeü te, küüane nenakaaürü jaain, saüün, kuüünaka jaain chaain kulutekürümiin jerekürüüne rijjijeein küaain.
 - Kanaanaiürü rei aituu te, nii akaaurüüacha janujui ficha ke küaain ereeürüüne le laürinanaain netiin.

Kaa le laürii nerelana naja küüane iicha raütati kuüünaka jaaü.

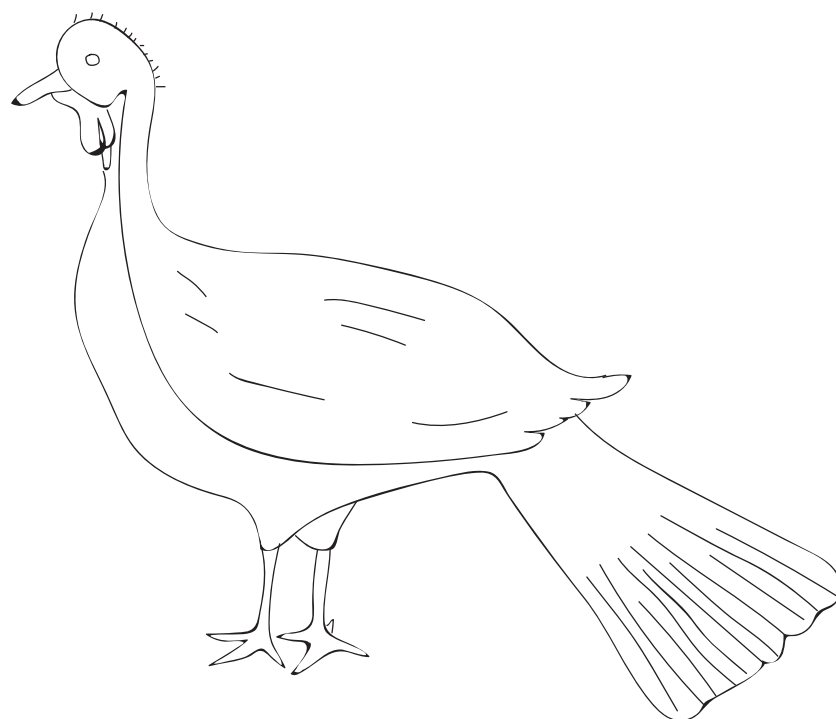
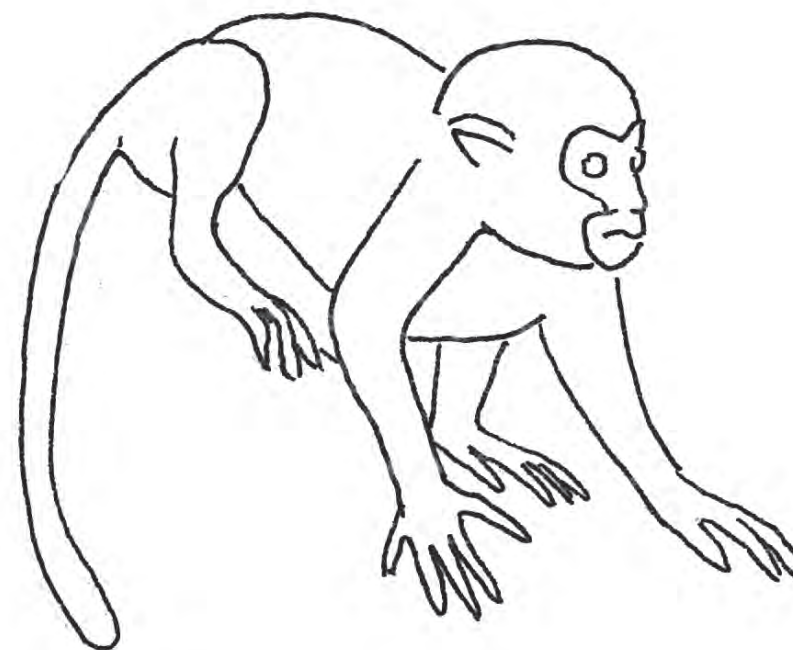
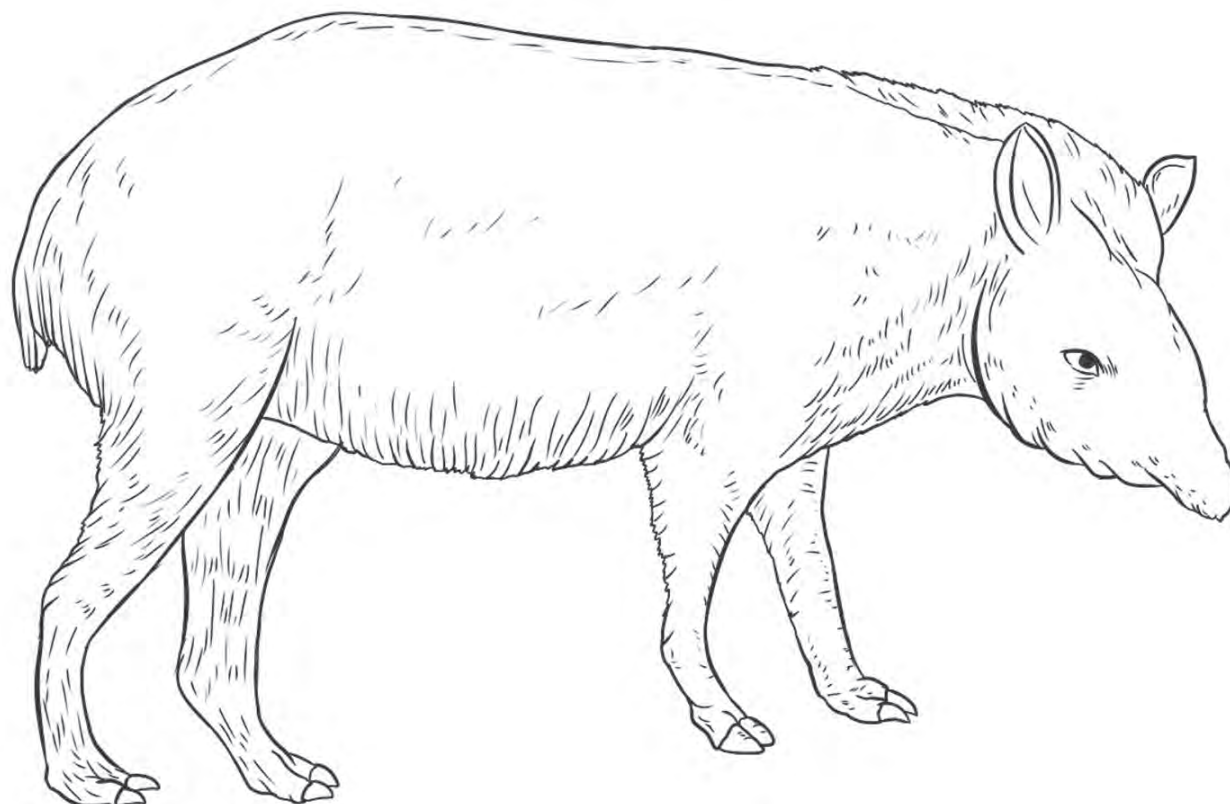
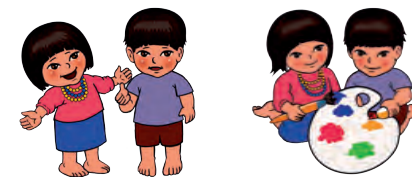

Raütaain kuaraain chaen laenaä.

**Kulalajiin lenuneneein
nenakaauru suuakache**

Kanü küraa te:nae.

Chaaürü lenune sunakaineein ne nünaana

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Araanla, ruru chaaen enüri naaunjuaiüri kuüjünaka jaain leeucha kiricha ke büjüateein kanaanaiürü kaje bajaau:

- Chaaürü kaa büjüaiü neere.
- Tunariia nacha rei küraa.
- Eta rijiinanariia nacha.

Nichatajai kanaanaiürü kutijiaain akaaürü ke juarakaerateeü te kuaraain nii nkuarakürüüane rijijieein küaain beeürümiin.

Kanaanaiürü kaje bajaau:

- Eta najaü nacha ichaaürüriia.
- Chaaürü lenuneneein sunakaineein ne.
- Chaaürü jana lenuneneein sunakaine ne. Chaanüna.
- Jelaaijjeina nacha airiia leeucha nenaanjaaürü.

Aituu te kaa kiricha küüane ichanakai ichakürümiin mamalianakaineein nena aina.

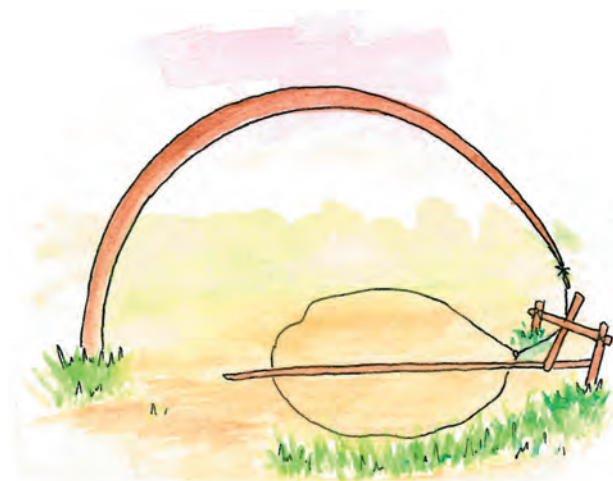
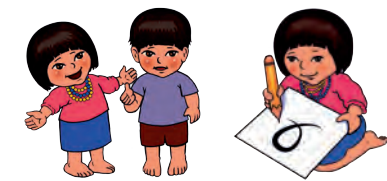
- Chaaürü nünaana sunakaineein ne.
- Satiin nünaana nenakaaürü na sunakainiia.
- Saain nünaana nenakaaürü na lenuneneein nelatiia. Chaanüna.
- Jaitina arajiin chaaen ichüün rünakaineein niia.

Lenuneneein sunakaineein nenakaaürü kuluteeü.

Ii leeuchaaürü rei chaanüna nii sunakaine naain beeü chaaen sunakainelanaala nenakaaürü küraa beeü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaau.

Kanü küraa te:nae.

Chaaürü nesarina naja neein nelate

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Leinjiin ichaüüena nesarina inaera kutiikü te ii amiianeeu najaü kanaanaiürü rei nesarina naja neein nelatenakaaürü ke nereretäa üüine.

Nii ichaüüena kaje kanaanaiürüüacha bajaane ke akaaürü kuratajaneü.

Tunuranakai jaaü kanaanaiürü aina.

Türüüin nesarina naja neein nelatenakaaürü ke kuitükünakai beeine jitariin.

Nii ichaüüena kaje bajanakai.

- Inatajaain ne nesarina naja.
- Charajji ke jataain nesarichüre.
- Chatuuaneein janakaine nii nesarina naja neein nenakaaürü.
- Chatuuaneein nerüüjüeein janakaine.
- Chaaürü nii nesarina naja neein nelatenakaaürü janaa naine.

- Leijjiin nesarina najaacha ke na naineriia itulure suuaka ne.

Kaüüa ichaüena ne kuina rei nekueeürüüne.

- Iicha relaaüri kanaanaiürü kaje bajaau.
- Tunaa kana rei nereretanaa ichaüüena küraa.
- Chaa ke kana rei nereretäe.

Kanaanaiürü rei aituu te aunaai kuitüküürüüa naja rijijieein küaain nii nesarina naja ke nereretäa ichaüüena naja beeürümiin.

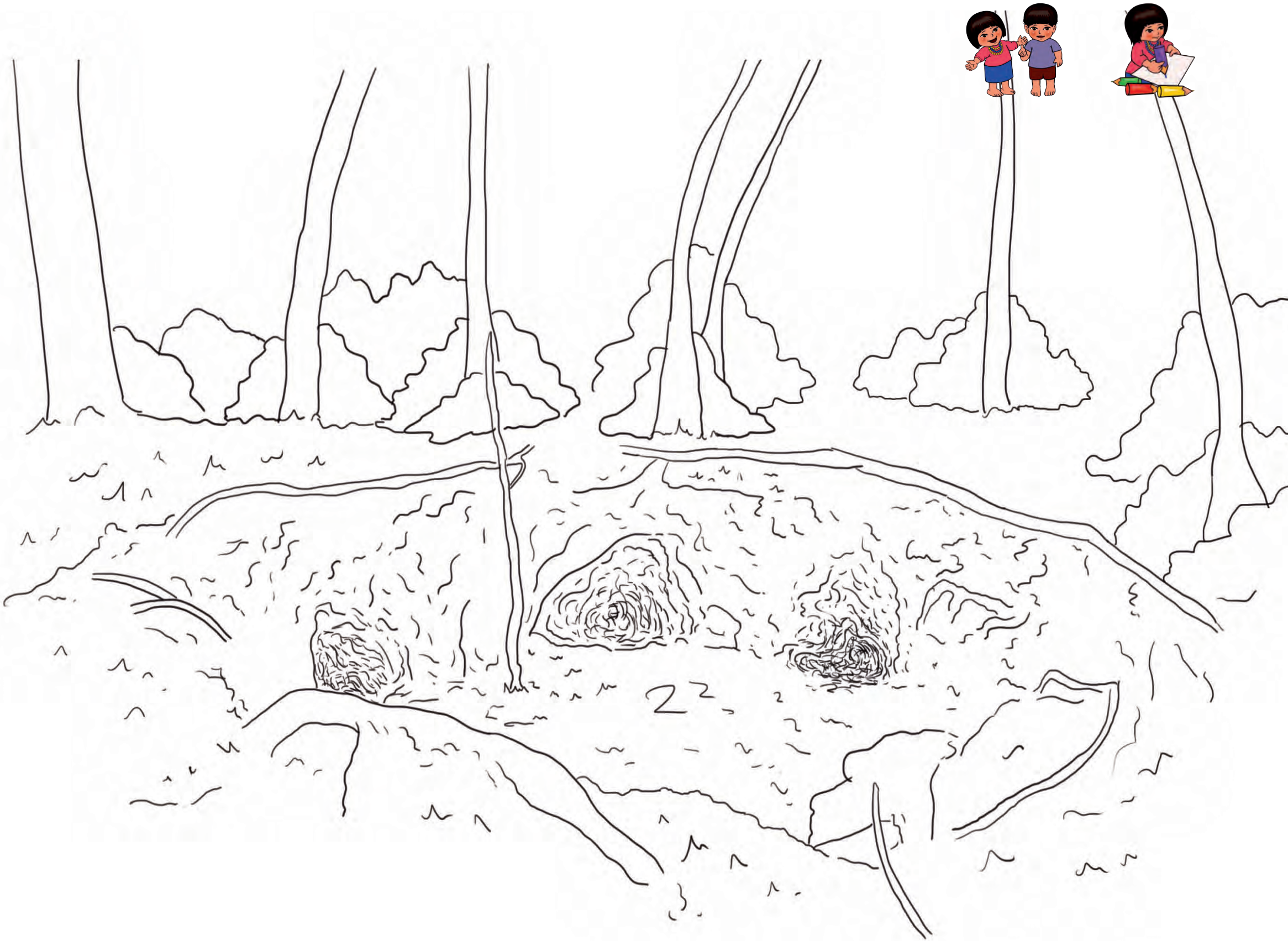
Kaa kiricha küüane nena akaaürüüacha ichaneeni teeü te ichakürümiin.

- Chatuuaneein nesarina naja jaaüre.
- Chaaürü nesarina naja jaerane.
- Charajji ke jataain nesarichüre.

Sunaa naja neein nelatena ke kujuiteeü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaau.

Kanü küraa te: nae.

Nüküüa kүүane kukuri

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Aerene mitүүin kanaanaiүрү aina nekuatijiaaү kukurineein.

Jenaain ainiiane saukiin netiin eta biji мүкүүin kukuri үкүүa jaaүрүүine.

Leeijiin te janularinereein, nii jana leeuchaaүрү te kukurineein amүүemүekүрүreein.

Ni jana үүa janularine kuariin te rei нүкүүa күүani enute enutiin nasichүрүreein nii kukurichүрү.

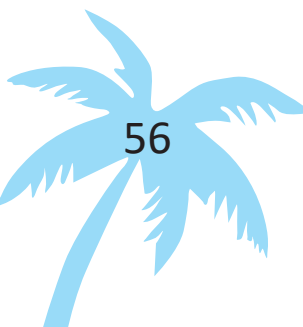
Ni bai leeucha lenune janulariicha kinujuineein nena ke nekuatijiaaүрүmiin.

- Chatunaa kaa nekuatijianaа күраа.
- Chariji ke nekuatijianaа ii raүtae.
- Kukuri chaaen janulari naaunjuai kuitүкүүina.

Kukuri күүүнaka mamaliaaү rei нүкүүa jeluun teein. Chaeluun jana nii rei kaүte mamaliareei.

Raүtaain kuaraain chaaen laenaaү.

Kanü küraa te: nae.

Chaa iichakaache jariianejeein lenune suuakachene

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Leinjiin ichaüüena nesarina inaera aina ereein kutiiaakü te kanaanaiürü rei neretaa üüne nesarina ke küaain.

Ichaüüena kaje kanaanaiürüüacha bajaane ke akaaürü kuratajaneü.

- Chaa kaje nerelaai nesarina ke.
- Cha ichaai nesarina inaa ne kuina.
- Inatajaain suuin nesariine nünüüeteei.
- Tuna biinaa rei jariaanejeein iicha sui teeine jana.
- Inatajaain suuine jana ii nesari kinaa nünüüeteei.
- Nii ichaüüena rei nekueein kuraakürüüne üüne kurenii.

Kanaanaiürü kaje chaa ke nünüüeteeincha nesarichürüüne raütakürüre naain bajaü.

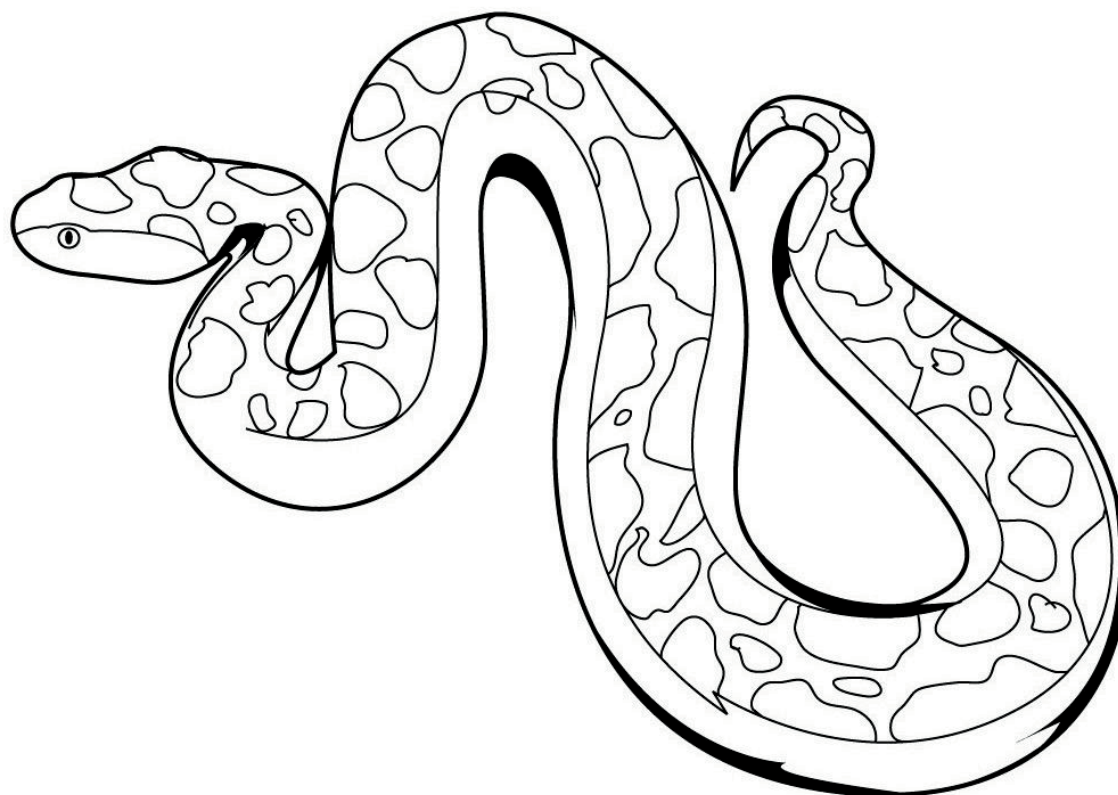
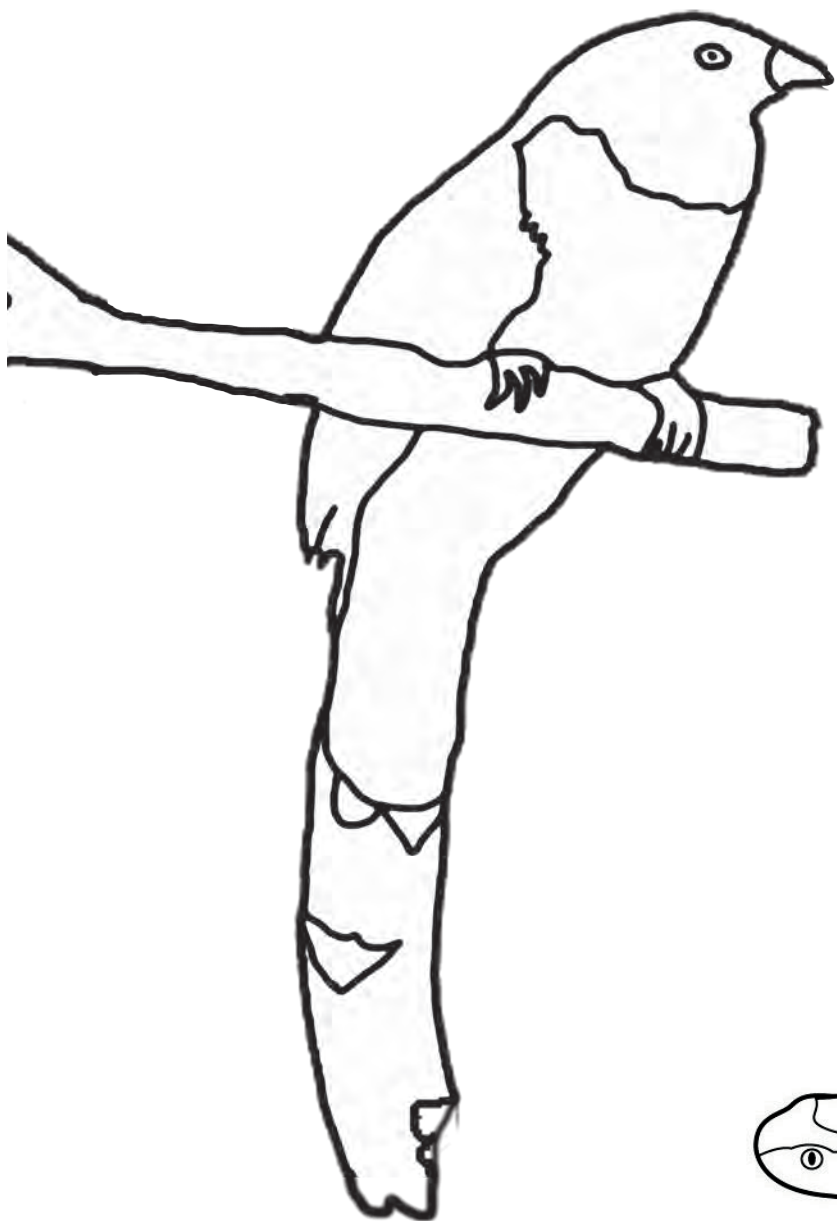
Akaaürüüacha ichaneeni kuaarateeü.

- Cha ichanakaine nesarina inakane kuina.
- Cha ichakaa jariaanejeein kanaacha sui aina.
- Inatajaain suuakane jana kana nesari kinaa nünüüetena nainichaa.

Kuüjünaka kuluteeü chaaen enechu kuüjünaka kuriiateeü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaü.

Kanü küraa te:nae.

Nesarina inakane kuina kuitükünakai

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Leinjiin biinaa rei ereein rene kanaanaiürü aina bedaeneniiü te kanaanaiürü rei chaa kaje kauachaain kürichaain akaaürüüacha ichaine kuitüküüre urarinaaürü naain ke nereretaaine.

Nii biinaa kaje kanaanaiürüüacha bajaene ke akaaürü kuratajaneëü.

- Chaaürü kaje najiniia küaain kauachaain, baasunein kürichaain kanaacha ichaine kuitüküüaka.
- Chatuaneein kauacha, baasu naajuai ajiniia aia naja kuitüküüaka.
- Chatunakaa kauacha ajiniia aia ne.
- Chatunakaa jana baasu ajiniia aia ne.

Jelaiü türüün kanaanaiürü rei nereretaa biinaa naja kuaukü.

Akaaürü kaje bajaau:

- Chaaürü kana rei kauacha, baasu naajuaiüri beerakürü ne.

- Chatuaneein baasu ajiniia aia naja kuitüküün aisiiane ajiniia akatichaane rei ne.

Akaaürüüacha ichaneeni teeü te ichakürümiin.

- Kana rei kauacha, baasu naajuai beranein nenakaaürü kuitüküüina.
- Etaacha beina beeürüüa.
- Tunaai jana nii baasu kauacha naajuai beranein nenakaaürü ke.

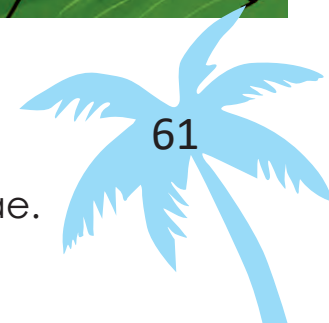
Nii kaucha, baasu naujuaiüri beranein nenakaaürü kuluteëü.

Raütaain kuaraain chaan laenaau.

Kanü küraa te:nae.

Chü ichaure lenunekürü

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Araanla, ruru chaan atari naajuaiüri kuüjünaka jaain leeucha kiricha ke büjüateein kanaanaiürü kaje bajaau.

- Chaaürü kaa büjüaiü neere.
- Tunariia nacha rei küraa.
- Eta tukurijianeriia nacha.

Chünukuua kutiikü te jurakaa üüne chaan kuarakürüüane rijijieein küüain beeürümiin.

Akaaürü kaje bajaau.

- Chü nacha ichaurüre.
- Eta najaüüacha nacha ichaurüriia.
- Chaaürü aina nacha eta aina ichaurüre.
- Chaa ke nacha lenunekürüre.
- Chaa ke sitüre jitariin enüüa fiaajjeraniia ne.

- Kauachaa na enüüa fiaajjera niia ne. Chaanüna.

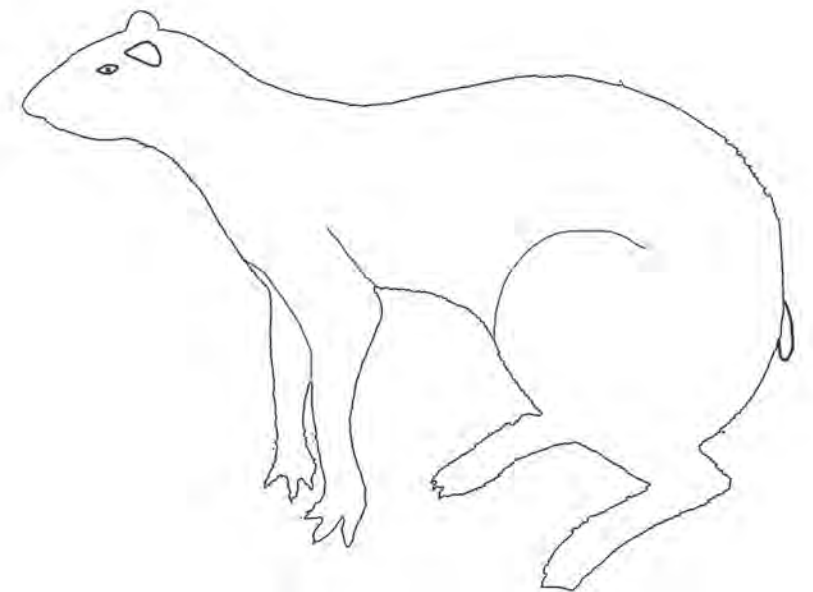
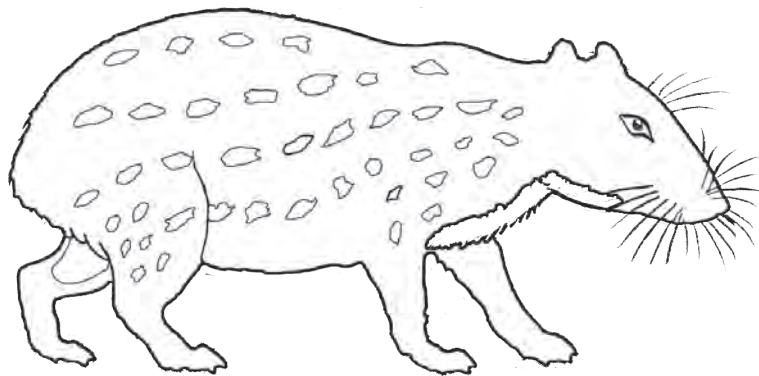
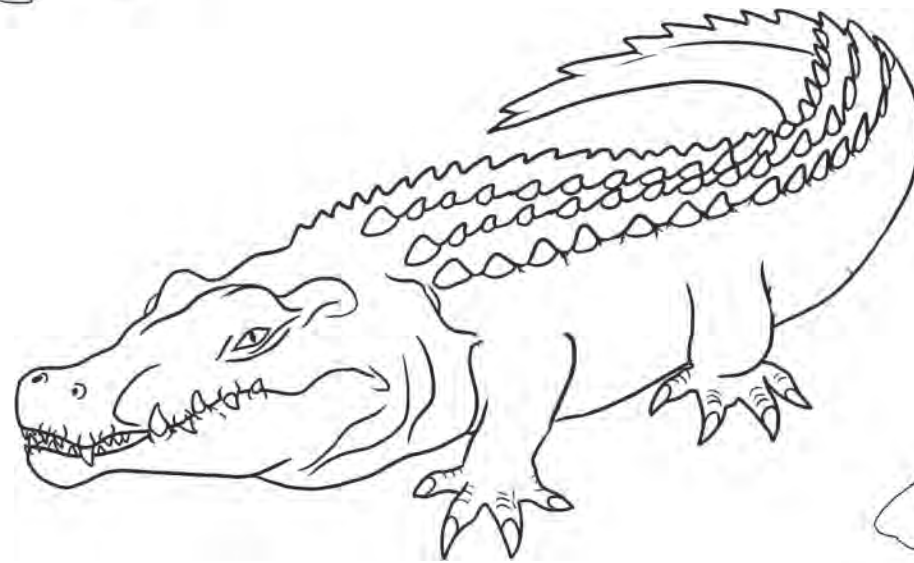
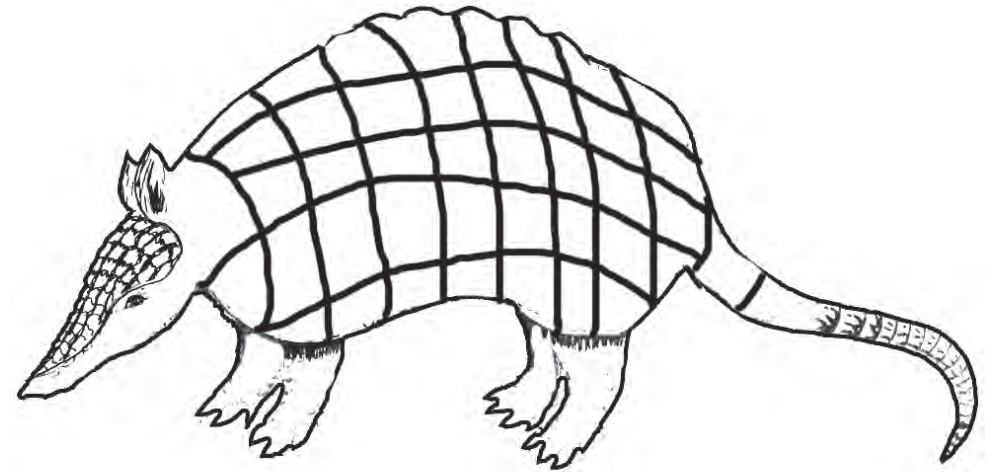
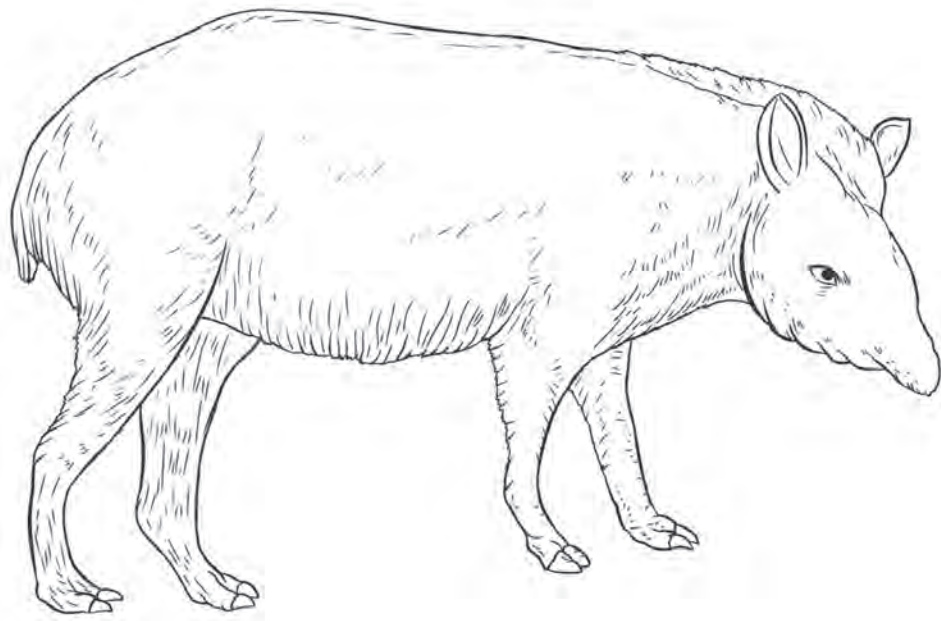
Aituu te kaa kiricha küüane ichanakai ichakürümiin mamalianakaineein nena aina.

- Chaarü nünaana sunakaineein ne.
- Chü ichaure.
- Chaanüna nii kü ichaunaa raütaaürüre.
- Jaitina arajiin chaan ichüün rünakaineein niia.

Lanejeenakaaürü kuüjünaka mamaliaaü.

Raütaain kuaraain chaan laenaau.

Kanü küraa te: nae.

Chaaürü lenuneneein suure tabanaa bana

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Leinjii ichaüüena rene kanaanaiürü aina bedaeneniiü te akaaürü rei chatuaneein tabanaa bana nesarichüre naain beeine.

Nii ichaüüena kaje akaaürüüacha bajaane ke akaaürü kuratajaneü.

- Chatuaneerüüa nūnaana nenakaaürü jataain tabanaa bana.
- Chaaürü aüüesineniia ne sunakainein ne tabanaa bana.
- Chaa ke sunakaine aüüesine.
- Leeucha nenaanajaaürüna maajeein nacha airiia.

Jelaiü türüüin akaaürü rei nereretaa ichaüüena naja kuaaükü.

Akaaürü kaje bajaau.

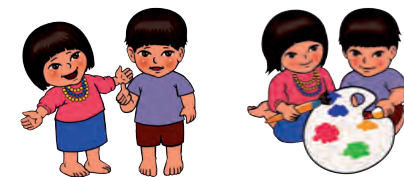
- Chatuaneerüüa tabanaa bana nūnaana nenakaaürü.

- Chaa ke nacha lenuneküre.
- Chaaürü aüüesineniia ne sunakainein ne tabanaa bana.
- Chabana na aüüesine suera najaü neei.
- Akaaürüüacha ichaneeni teeü te ichakürümiin.
- Chaaürü aüüesineniia ne sunakainein ne tabanaa bana.
- Leeucha nenaanajaaürüna maajeein nacha airiia.
- Cha ichareei ii nejeniiia jana niiane nituanein ii juuka tabanaa ne.

Tabanaa bana sunakainein nenakaaürü kuluteeü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaau.

Kanü küraa te:nae.

Chatuuaneein teein rüküüenakaine iniiu

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Leinjiin ichaüüena iniiu kulanaa inaera aina ereeü te rene bedaeniaküüiche.

Kanaanaiürü aina rene bedaeneniiü te chatuuaneein iniiu kulaain rüküüena ne naain ke akaaürü relaine.

Kanaanaiürü kaje bajaau te nii aunaain kuarakürüüane rijijeein küüain ii rei beeürümiin.

Ekaaürü ke setüüane kuataa tebe ke rüjüaain lenune rüküüekürüüa urarinaaurü naja kuitüküerateeü chaan kuruata semana amürijiriin setüelanaala abaantaa nituuaneein tenujui naja beeü. Chaanchü kurejeein iniiu le atei amürijiriin rüküüenakainiia iniiu naja beeü.

Akaaürüüacha ichaneeni teeü te ichakürümiin.

- Chatuuaneein teein rüküüenakaine iniiu karajaain setüelanaala niia ne kuina.
- Chaaürü ke karajaain setüelanaala niia iniiu ne kuina rüküüekaa.
- Chatuuaneeinchürü teein rüküüenakaine iniiu. Beeü.

Rüküüeka kuina iniiu kaetura kacha kuluteeü.

Raütaain kuaraain chaan laenaau.

Kanü küraa te:nae.

Nerelaai naja kuaarateeü

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

- Kanaanaiürü rei aituu te, nerelaaurüüa najaü akaaurüüacha janujui amiianenaakürü kuaraain kuaakürüüne.
 - Ni baia akaaurü rei aituu te, niicha kuitüküi kuitüküerateeürümiin.
 - Akaaurü kaje bajaaü: cha ke nerelakaache.
 - Chaaürü rene bedaeneein, ena nenakaaürüneein kuitüküüakache, chatuuaneein mitüün ereeüre ichanakai ke, cha jataain raütatuu.
- Kanaanaiürü nainetiin fichakürü teeü te, küüane nenakaaürü jaain, saüün, kuüünaka jaain chaain kulutekürümiin jerekürüüne rijjijeein küaain.
 - Kanaanaiürü rei aituu te, nii akaaurüüacha janujui ficha ke küaain ereeürüüne le laürinanaain netiin.

Kaa le laürii nerelana naja küüane iicha raütati kuüünaka jaaü.

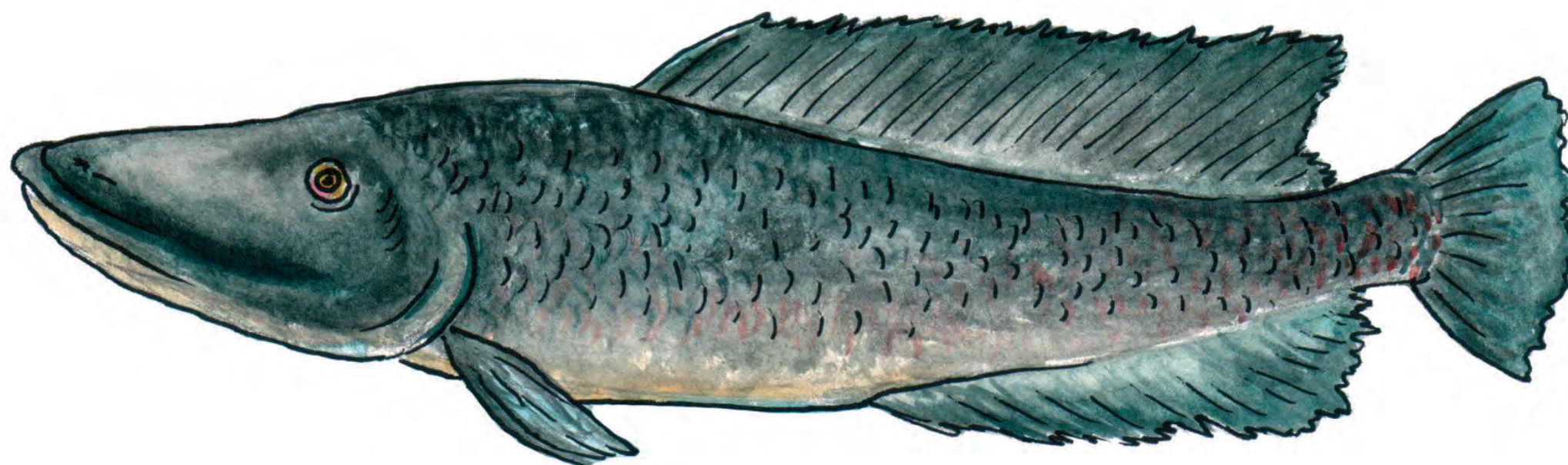

Raütaain kuaraain chaen laenaä.

Kulalajiin ate suuakache

Ajaaine te ate tabaine chaaen te
lenune jataain rautineein ne.

Kanü kûraa te:nae.

Ate nekuaaüna ke nereretanaa

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Jariaanejeein nenaani küüane nena
ereretanakai kuarateeü.
Kanaanaiürü rei aituu te raütaain nii kuüjünaka
kuaraain chaen cha ke cha aitureein nii
ereretanakai naain beeürümiin.
Kuüjünaka aina küaain ereretaaürüüa iicha
relaaüri kanaanaiürü ne kuina ichaaü.
Kanaanaiürü kaje bajaau, Cha tabaainiia
ajaaine. Chatuuan lenune janakaine ajaaine
kaje.

Ate nekuaaüna

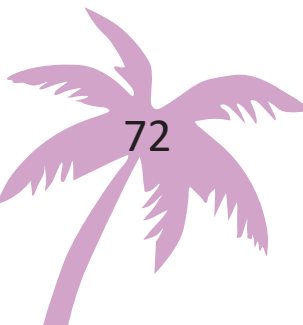
Inuaaelü jetau niieilü ate tabaanai, nii
jaaün jetaute ate sunaa ke kachaaürü relaa
üüe leinjiin kacha, darane fukuuin enanijia
küüane tiia ne jetaute, ajaaine, faku, ajariri,
arabanu, ruunsichaaürü neein nerutujuakuae.
Nii kacha jetaute kana kuaaünera letunu ne.

Ii relaera aina jiniikiin ereretaaü.
Ii kaje niicha bajai tunuraain chaen aituaa naja saküü.

Raütaain kuaraain chaen laenaau.

Three horizontal dashed lines for writing practice.

Kanü küraa te: nae.

Ate arinaa

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Aituu te, leinjiin biinaa rene bedaeniia kүүrүүane үкүaaetuua akaaүrүүacha kuarai tajaae beeүrүmiin, chaan chaа ke nelate nii tajaae naain beeүrүmiin.

Biinaa rene bedaeniia kүүrүүine te, chatuuaneein niia ate naja kuitүkүүre urarinaaүrү naain akaaүrү relaaine.

Nii baiia kaүüin akaaүrү rei nii relanajaa biinaa naja kuaaүkü.

Akaaүrү kaje bajaaü.

- Chariji tajaakүrү kana rei niia ate naja bera ne.
- Chatunaain iriia sicharine chaа ke sitüelanaala ate aririchaakaain naja biia aite.

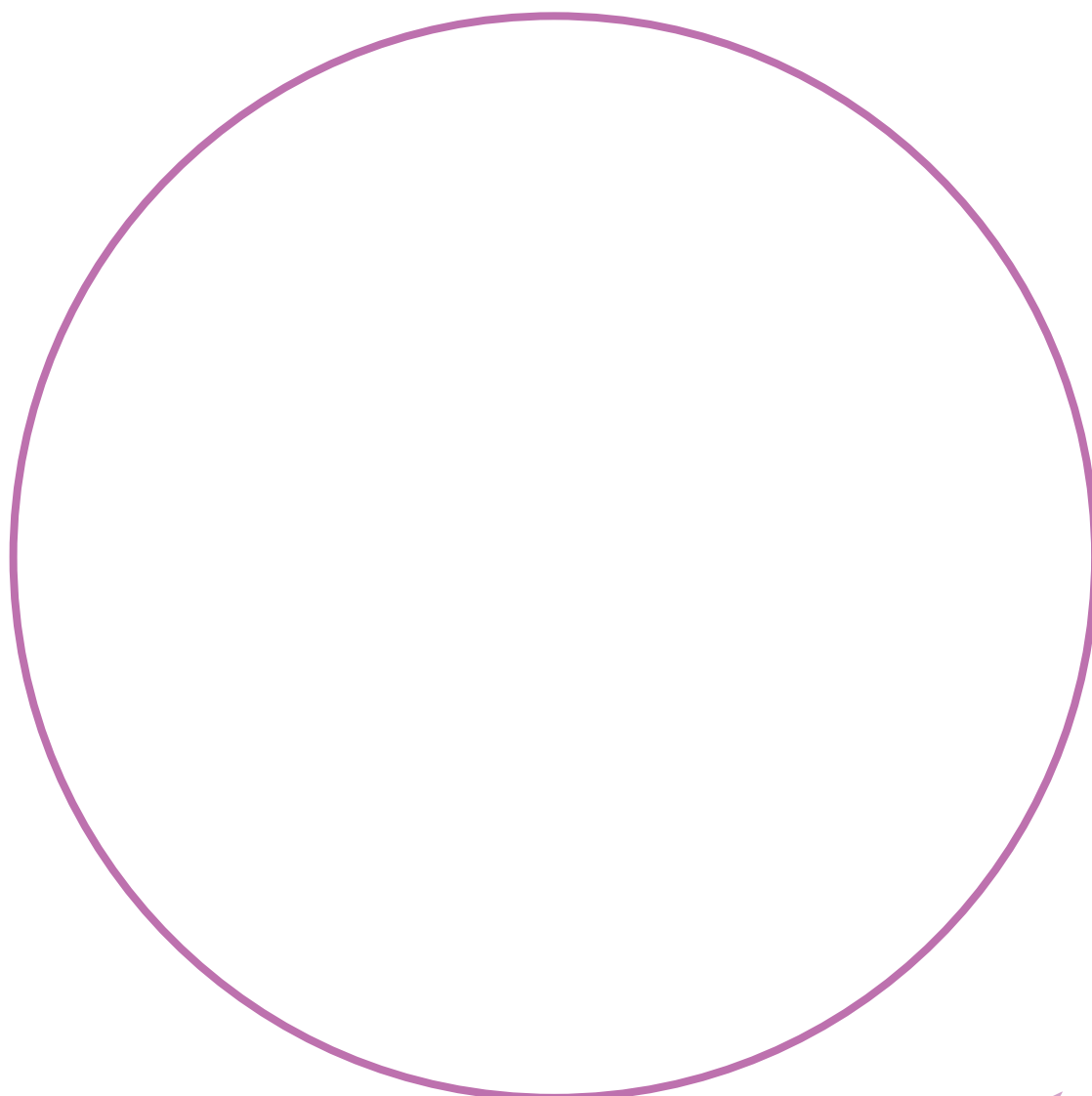
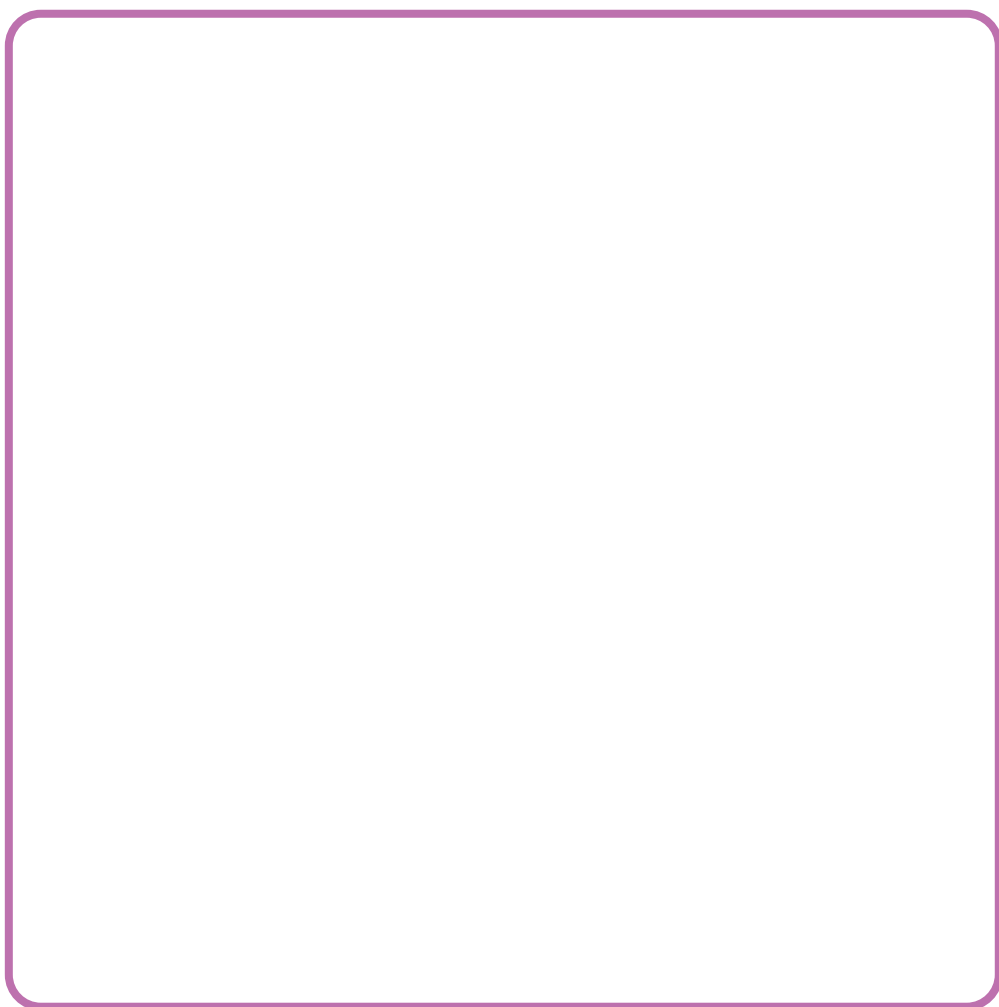
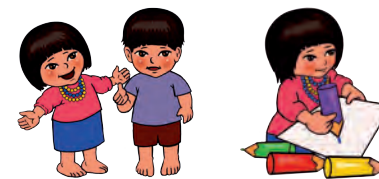
Nii kiricha kүүani nenaа nicha ichaneenү kuarateeü.

- Chariji tajaakүrү kana rei inaaе niia ate naja bera ne.
- Chү tein jataain jekiin ne ate.
- Chaа ke jataain jekiin ate sunaa nainichaa.

Nii үraru үjүi mamaliaaü ke tein.

Raүtaain kuaraain chaan laenaaü.

Kanü küraa te:nae.

Kataai nūjūa raakache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Leinjiin kiricha jaraanti ke kataai nūjūa kuūjūnaka jaain amain iicha relaāuri kanaanaiūrū ke kuaarateein kuitūkūūrūūa naja bajaāü, chaaen chaa ke nelate, chū teein rükūūenakaine nabana nijjaunetuane kuataa naain bajaāü.

Kanaanaiūrū kaje bajaāü.

Cha kataai nūjūa jae, chaelai kaje chaaen raaüre.

Chū teein ate arinaa naja neein nelatenakaaūrū rükūūeküre.

Cha tabaaini enūūa kaje kataai nūjūa jaaüre.

Akaaūrū rei aituu te kaa kiricha satununiia nena kataai nūjūa kuūjūnaka mamalianakaineen nena beūūin nenaja jeluun teein mamaliaaūrūūine.

- Chaa kaje kataai nūjūa jaaüre chaelai kaje chaaen raaüre.
- Chū teein kataai nūjūa rükūūenakaine.
- Le laūriin arajiin chaaen kuratajajeein teein enūūa laauinaa ke nekuatijjanaa jaaü.

Kataai kūjūnaka jaaü arajiin, eta jaraaunejeein nena kūūane, jana nii tujueekiin nena kūūane teein kuratajajeein jaaü.

Raūtaain kuaraain chaaen laenaāü.

Kanü küraa te: nae.

Cha ichakaa jariaanejeein kanaacha rai ate aina

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Leeinjiin kacha ate ranaa inaera aina ereein kutiiküte kanaanaiürü rei ate ranaa ke niicha kuitüküi ke nereretaa üüne.

Kanaanaiürü süjüateein akaaürüüacha bajaane ke akaaürün kuratajaneë te nii nereretaa ünaa ichaüüena kaje bajaaurümiin.

- Jariaanejeein ate ranaa nünüüeteelü bana, inatajai ate raailü.
- Tunaain ii rinaja rei nii jariaanejeein iicha rai ate teei.
- Tunaain jana chaen rae teei jana.

Nii nereretaa ünaa kurajeein rei ii kaje nekueeüche.

Kanaanaiürü rei aituu ichaüüena te chariji ate ke nünüüeteincha ate ranaa raütakürüre naain kuaäkürüüne.

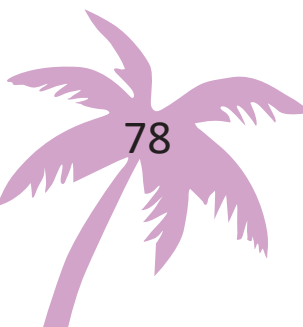
Nii kiricha küüani nena akaaürüüacha ichaneeni kuaarateë.

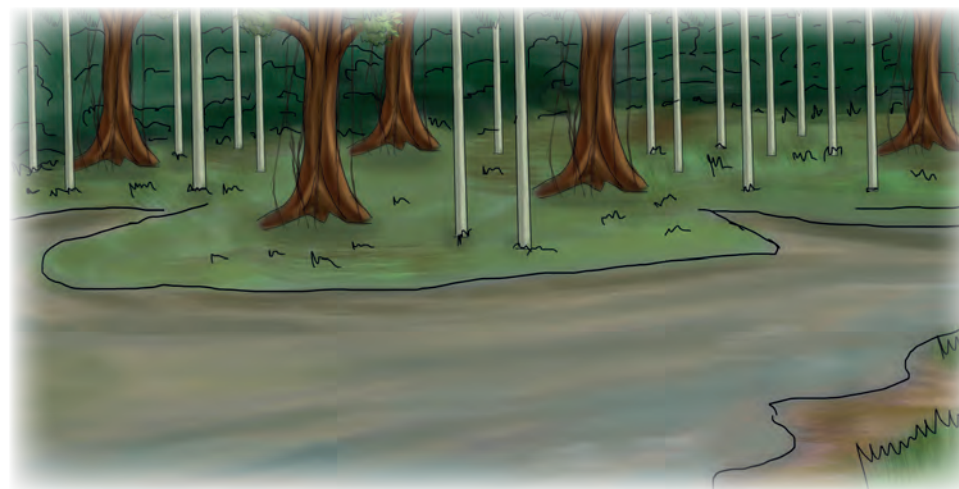
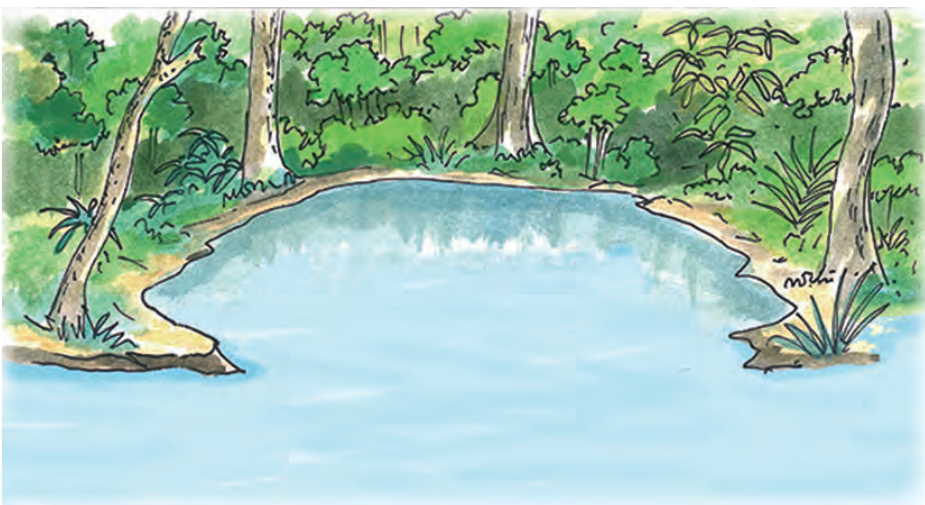
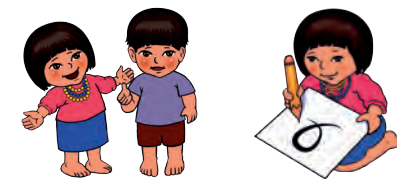
- Chaaürü ate sunaa naja neein nelate.
- Chaaürü ke nekuichakaa ate kuraü inatukaane kuina.
- Cha ichanakaine jariaanejeein kanaacha rai ate aina.

Nii rei rinaja belaiia ne kuina kanaanaicha amai ate kuluteë.

Raütaain kuaraain chaen laenaä.

Kanü küraa te: nae.

Chüürü tein ate sunaa nainichaache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Kuratajaain ate kuüjünaka jaaü, leinjiin ruunsicha, leinjiin üru kuüjünaka naajeen, jaiti kuaarate lanaala büjüateein bajaau kanaanaiürü kaje:

- Chaa kuüjünaka nacha kaa büjüaiü neere.
- Tunariia nacha rei küraa.
- Ita tukurijianeriia nacha.

Leeinjiin kanaanai kutiikü te nii rei büjüa juaraka üüne, chaan Kuaraa naja rijijieein küaain nii ate beeine.

Chaan akaaürü kaje bajaau.

- Eta nenajaüacha nacha ichaurüriia.
- Chaaürü aina nacha ichaurüre.
- Chaa ke nacha lenunekürüre.

Nerua kuütüka aina ita kaje nejelaüniia nemüri naja beeine.

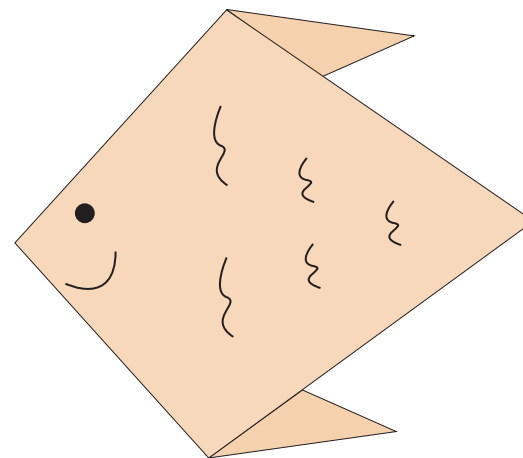
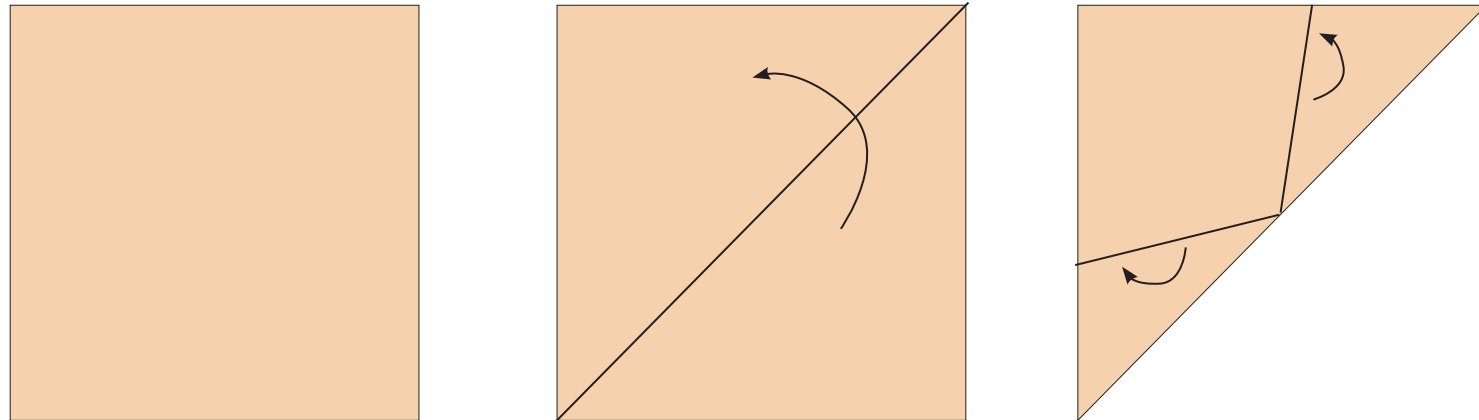
Akaaürü rei aituu kaa kiricha satununiia nena ate kuüjünaka mamalianakaineen nena beüün nenaja jeluun tein mamaliaaürüüne kuina.

- Chü ichauure ateeürü tabanaa jana,
- Chanüna nerua kuütükaana ichaunaa raütaküre ateeürü.
- Chariji ateeürü nerua kuütükaana ichaunaa raütae.

Ate nenajaürü jelai kareenejeein kuüjünakateeü.

Raütaain kuaraain chaan laenaau.

Kanü küraa te:.....nae.

Kiricha kaje ate kuÿjünaka jaakache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Aituu te, leinjiin binaa rene bedaeniia küürüüane üküaaetuua akaaürüüacha kuarai tajaee beeürümiin, chaanen chaake nelate nii tajaee naain beeürümiin.

Biinaa rene bedaeniia küürüüne te, chatuuaneein niia ate naja kuitüküüre urainaaürü naain akaaürü relaaine.

Ni baia kaje türüün akaaürü rei relanajaa biinaa naja kuuaükü.

Akaaürü kaje bajaaü.

- Chariji tajaekürü kana rei niia ate naja beera ne.
- Chatunaain iriia sicharine chaad ke sitüelanaala ate aririchaakaain naja biia aite.

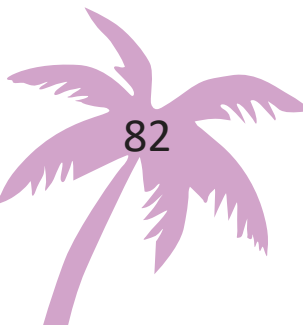
Nii kiricha küüani nena akaaürüüacha ichaneeni kuaarateeü.

- Chariji tajaekürü kana rei inaae niia ate naja bera ne.
- Chü teein jataain jekiin ne ate.
- Chaa ke jataain jekiin ate sunaa nainichaa.

Ate kuÿjünaka jaain nii eta jaraaunejeein nena küüane teein mamaliaaü.

Raütaain kuaraain chaanen laenaau.

Kanü küraa te:.....nae.

Chatuaneerüüa ateeürü batenaa ke ajaaka enutu ne jana

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Iicha relaaüri kanaanaiürü aina aerene mitüün ate aje ke nekuatijiaaüche, leinjiiani kanaanaiürü kuraateeü ate küraa ke, ajaru, dadüriji, mamuri, tachüüe, kurari, nanichu neein.

Jariaanejeein ajeeürüüa ate laauinaakürüne kuina aituu te ajeeürümiin, tachüüe, kurari, nanichu naaunjuai.

Inaae ajaaka akaü, naaüte eta jana kudukuduuin ajeeürümiin aiia ate naja rijijieein.

Ni baia akaaürü rei chaelai rüküüele tabaanai aasijiiianai naajuai teeü te rei tabaai kuüjünakateein kuarakürümiin.

Saukiinanaain teein lerünajaaü kichaaürü enekürü naajuuain eta aina tenajaain akaaürü küraateeü, ajaru, dadüriji, mamuri, tachüüe, kurari, nanichu naain.

Chaaen nii baia akaaürü kaje bajaaü.

- Eta tukurijianiia na.
- Eta tabaainijiiianaaina kaa aia.

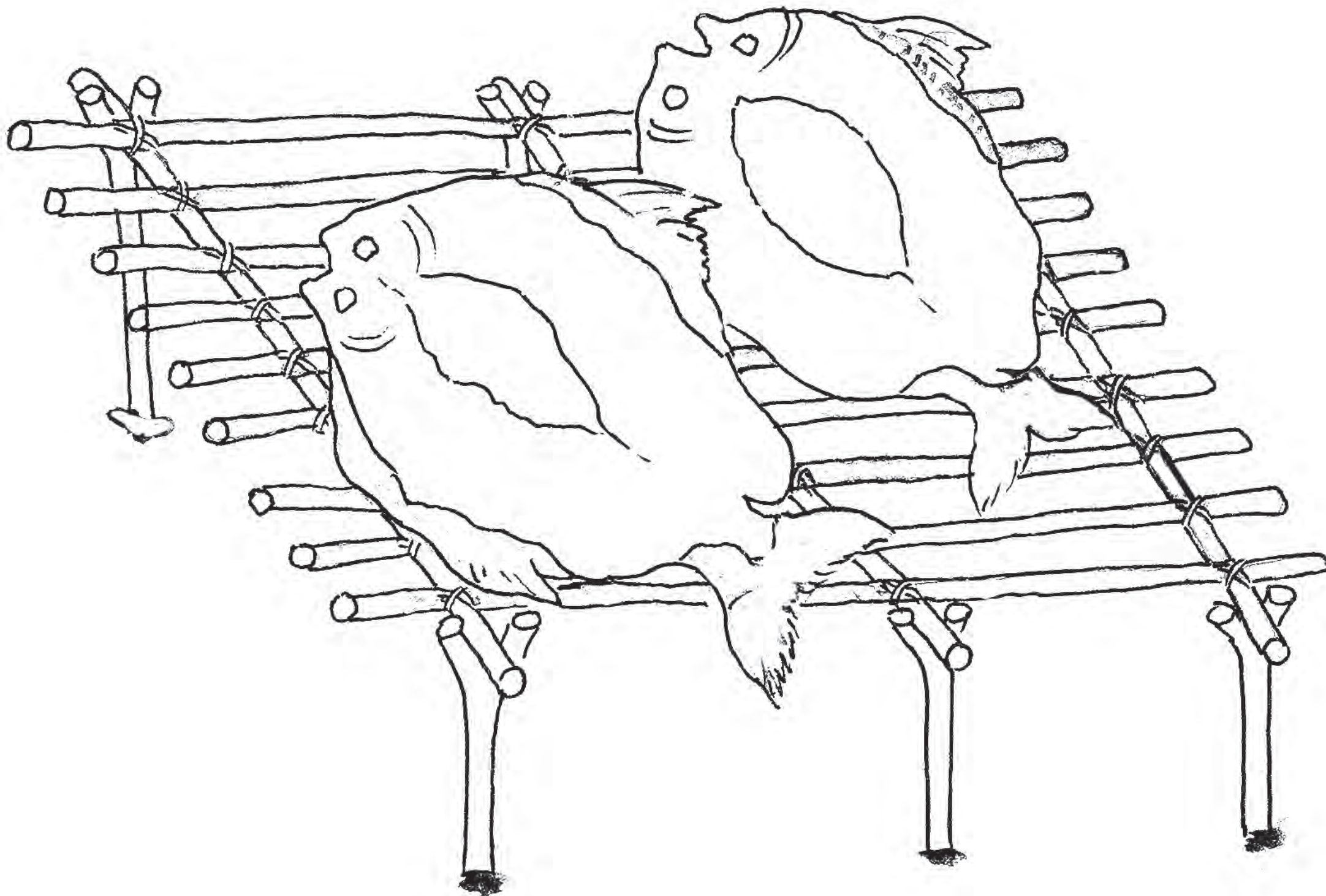
Aituu te aansijiiianai ke nünüüeteein eta ruuan teeürümiin.

- Chanüna ajeeüre ateeürü, chatuuaniiia bana ajeeüre.
- Chaaürü ate laauina, chaaürü jana ate tabaanaine.
- Chü ichaure ate laauinakürü aina ate tabaanaiürü.

Aachijin kaje nünüüeteein tasiunjuai ke satunuteein nichatajaain ate küjünka tiakuaaü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaaü.

Kanü küraa te: nae.

Chatuaneen tein rüküenakaine ate

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Leinjiin ichaüüena ate kulanaa inaera aina ereein, kanaanaiürü amaaü te ate kulanaa ke akaaürü relaaine te aunaain kuitüküürümiin.

Nii baiia kaje kaüün akaaürü kaje bajaaü te jitariin nii akaaürüüacha kuarai beeürümiin.

Akaaürü rei beeü, urarinaaürü te tebe ke ate kulaain enutu ke jakuraaüre setüüane kuataa, nituaneen jakuraaürüüa nete nujue nichata ateein setüe lanaala.

Akaaürüüacha ichaneeni kuaarateeü.

- Cha tukuaneen kaetuin rüküenakaine ate karajaan niiane kuina.
- Chaa ke karajaan nia ne kuina ate kaetiin rüküüekaa.
- Leeuchaneen ate kaetuin rüküenajaaürü beeü.

Ate kureenujui kuäjünaka kuluteeü.

Raütaain kuaraain chaen laenaäü.

Kanü küraa te:nae.

Nerelaai naja kuaarateeü

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

- Kanaanaiürü rei aituu te, nerelaaiürüüa najaü akaaiürüüacha janujui amiianenaakürü kuaraain kuaaiürüüne.
 - Ni baia akaaiürü rei aituu te, niicha kuitüküi kuitüküerateeürümiin.
 - Akaaiürü kaje bajaaü: cha ke nerelakaache.
 - Chaaürü rene bedaeneein, ena nenakaaiürünein kuitüküüakache, chatuuaneein mitüün ereeüre ichanakai ke, cha jataain raütatui.
- Kanaanaiürü nainetiin fichakürü teeü te, küüane nenakaaiürü jaain, saüün, kuüünaka jaain chaain kulutekürümiin jerekürüüne rijjijeein küaain.
 - Kanaanaiürü rei aituu te, nii akaaiürüüacha janujui ficha ke küaain ereeürüüne le laürinanaain netiin.

Kaa le laürii nerelana naja küüane iicha raütati kuüünaka jaaü.

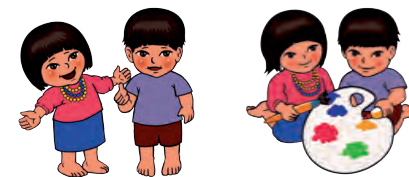
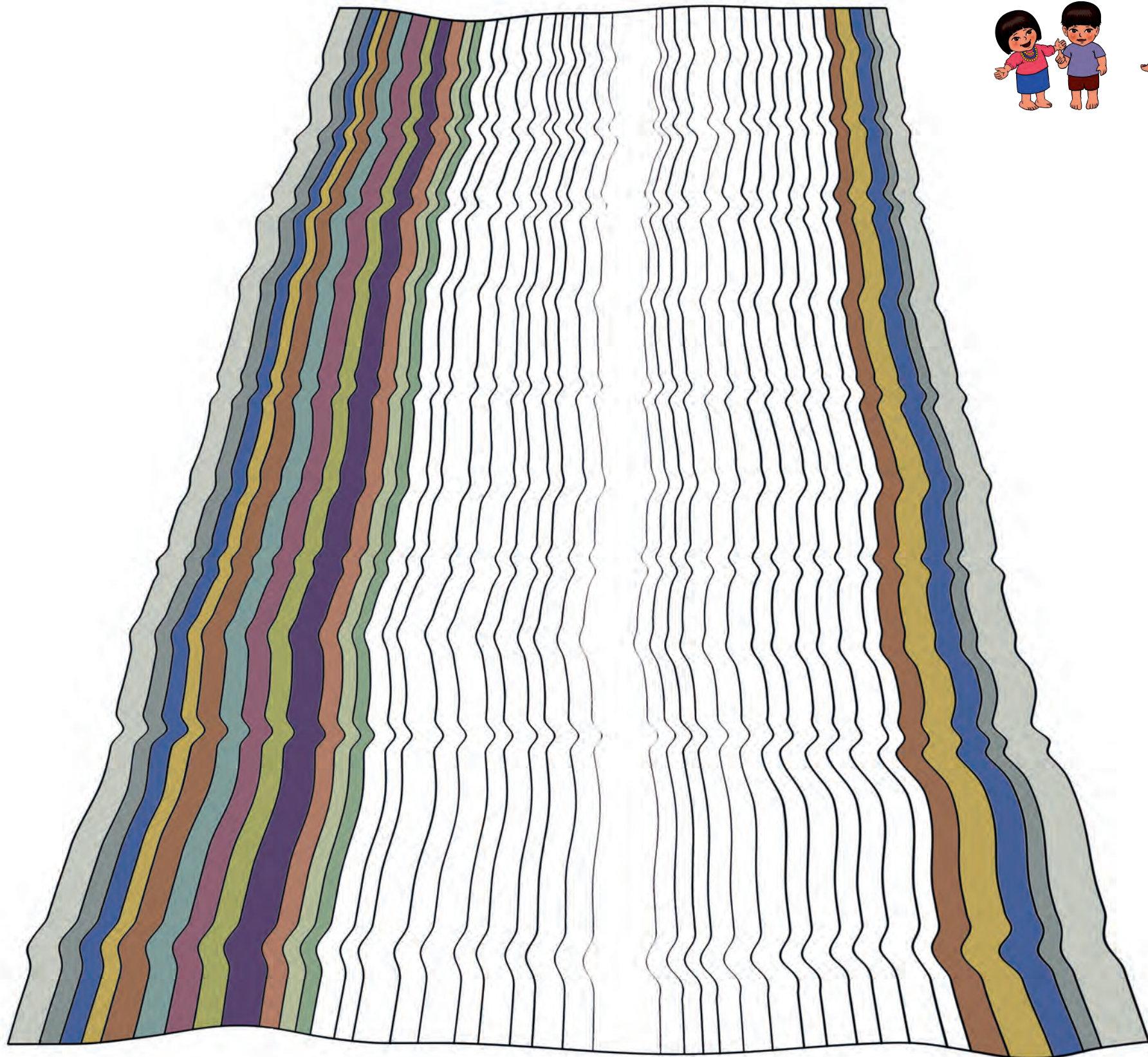

Raütaain kuaraain chaan laenaü.

**Ela chaaen atane
naajuai janaa
ke nerelajeein
saküüakache**

Kanü küraa te:nae.

Ela janaa ke ene relaa kalürine

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Leinjiin ene rane janaa inaera aina ereein kutiikü te ela janaa ke nereretaa üüne kanaanaiürü rei, chaaen kaje alasine bajaaüte ii siine, chaaen aituu te rei nela üüaaine te kuarakürümiin.

Tinuuekaain teein nii ela chuaae kanaanaiürü laüriiakuaaü.

Akaaürü kaje bajaaü,

- Chaa chuaae kaa nelaüriiakache.
- Chaa ke nelate.
- Cha kaa ela jae.
- Chaa kaje kaa jae.

Ii tunuraaürüüa naja aunaau, chaaen nii baiia nii iicha üüai alasine teeü muluune muluuneein nenainetiin akaaürü rei, chaaen aituu te ii rei charijitukuuaka, chatuuanii naain beeürümiin.

Aituu te raütaain nii ela kuaraain chaaen nii rei kuluurü saküürümiin rei biji kuütüri ke.

Raütaturüüane bajaaü.

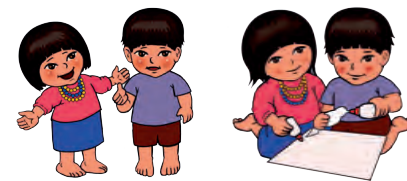
Nii kiricha küüani akaaürüüacha ichaneenineein nena teeü te ichakürümiin.

- Cha ela janaa ke ene relaelü.
- Chaaürü ela jae.
- Chaa kaje ela jaaüre.

Ela kuluteeü ii rautunu chaaen ii ajaabiji nichaae küaain, iicha raütai kulu ke.

Raütaain kuaraain chaaen laenaau.

1

2

3

Kanü küraa te:nae.

Chatuaneenin alasiine ranaa ne

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Ela chuaae iicha relaaüri kanaanaiürü
laüriaain kaa nereretanaa ke nereretaaü.

Makusi laüri te alasiine ranaa kuitüküe, mitüsüia
enutu ne ajiniia te januuetiin inaae amüe, niia
alaisine najaü türüün te karetuani nejesina
janiin rae, nii baiia te baijiaain amaaain türae rei
nenajaü jisiin kaje ela jaaürüüne kuina.

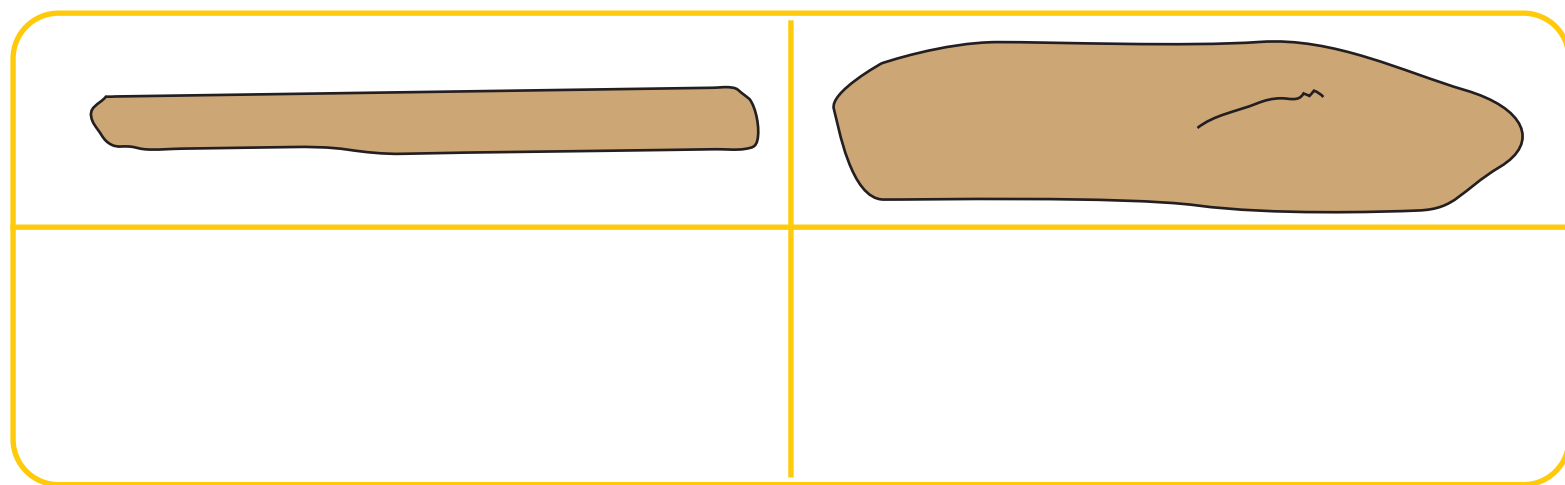
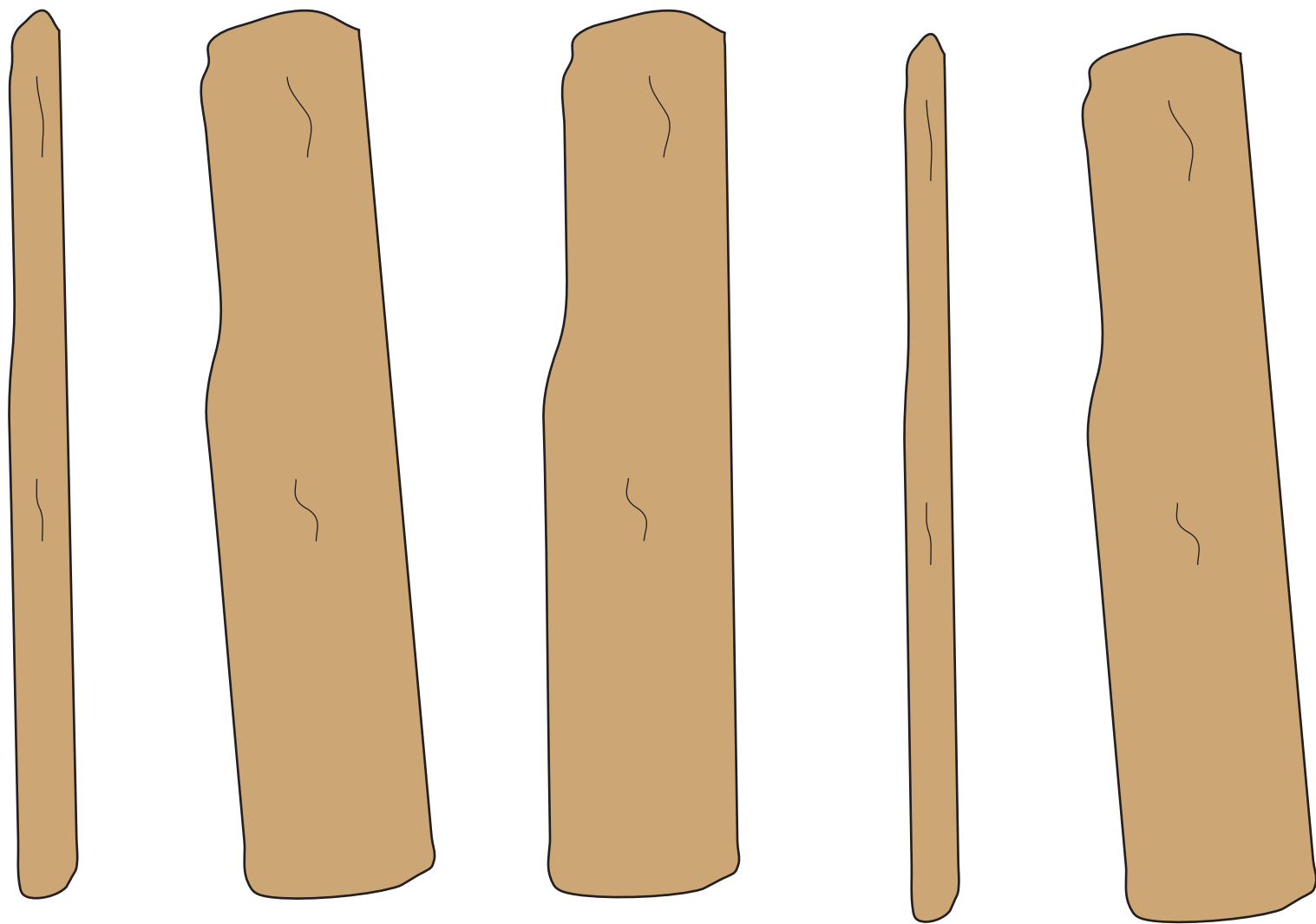
Kaa kiricha küüne nena kuüünaka
kuarateeü te kuaraain rei nenaja jeluun
teeürümiin.

- Chaaelai kaje ranakaine alasiine.
- Chaaürü nii alasiine rae.
- Alasiine ukune raain türaain
inasichürüüa.

Kaa nichatajai kuüünaka kaetiin mamaliaaü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaäü.

Kanü küraa te:nae.

Cha ichaküre alasine ranujui ke

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Alasine raane Macusi laüriicha ichai kuaaükü kanaanaiürü aina.

Nichatajaaenanaain teein kanaanaiürü lerüün chaaen akaaüru rei enüüa tabaajirriianai, aachijii anai naajuai teeü. Aituu te jelai teein tabaanai chaaen aachijiiianai teein kuduriaaürüüne.

Chaaen bajaau:

Saaina eta tabaainijiiiana.

Charijijieein jisinakaine alasine.

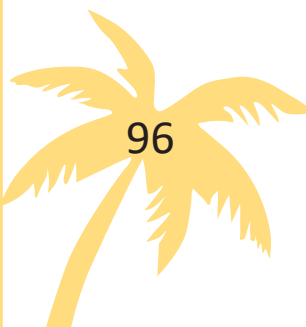
Akaaürü rei aituu te tabaanai, aachijiiianai, karatuuandai chaaen sarurajati naajuaiüri teein jelai jelai kuduriaaürüüne.

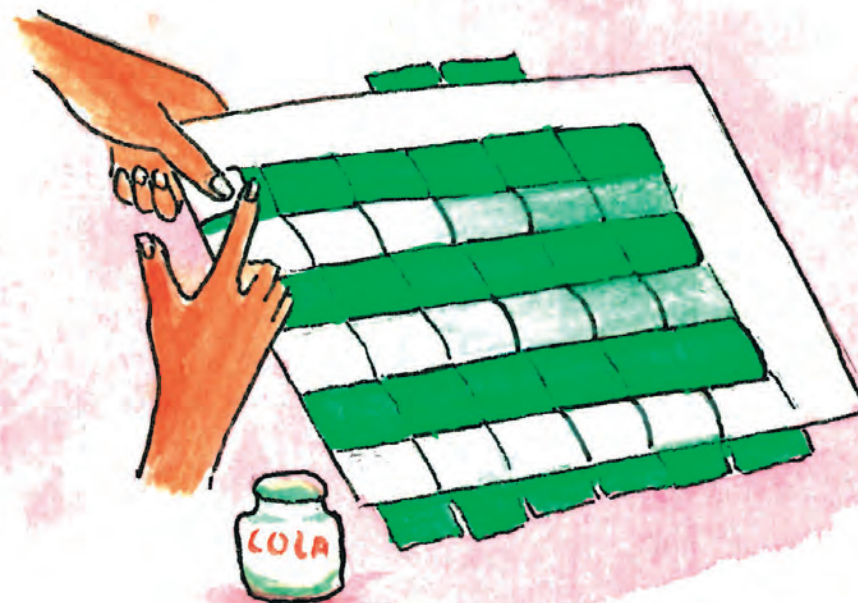
- Nenaanaja alasine türaain inasichaa
- Eta tabaainijiiiana na alasine.
- Juacereein alasine na jisinakainiia. Chaanüna.

Inatajaain ne nii kürü kүүane nena enüüa tabaanai, aachijiiianai, naain janiichürüüne.

Raütaain kuaraain chaaen laenaau.

Kanü küraa te: nae.

Ela jaakache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Kanaanaiürü nainetiin nii ela kuäjünaka jaaürüüane kuina beraneein nenea kiricha teeü te raütaain kuarakürümiin.

Akaaürü rei beeü te nii kiricha küüane nenea raütaain kuarakürümiin.

Chaaen nii beera rijjijeein küaain ela kuäjünaka jaaürümiin.

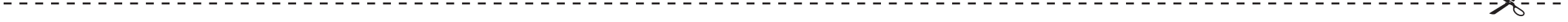
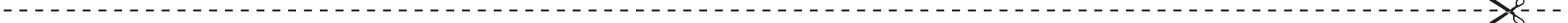
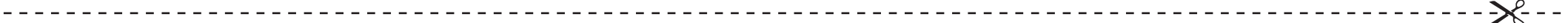
Ni baia ela jaera najaü ichanakainelanaala nenakaaürü ke nereretaaüche.

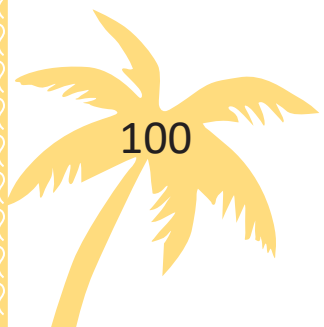
- Chaaürü rane jae.
- Cha jariaanejeein ichanakaine raniiakane kuina.
- Chanüna kauachaene rane asaae sitüüa kanaanaine.

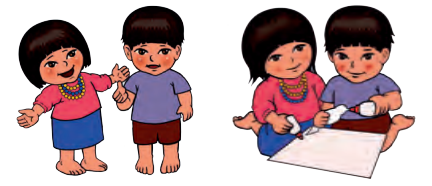
Ela kuäjünaka kuluteein, saüüin rukuuin chaaen jaaü, nii baiia mamaliaaü leeucha alu küüane teein.

Raütaain kuaraain chaaen laenaäü.

Kanü küraa te: nae.

Chatuaneenin atane rukuure, chaa ke chaaen jasiiteeüre

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Leinjiin ene atane jana inaera aina ereein, kanaanaiürü aina rene bedaeneniiü te kanaanaiürü rei chatuaneenin rukunakaine atane ujuaichü, daruue naajuain janaa naja neein nelatena naain beeine.

Chaaen kanaanaiürü rei aituu te kaje bajaaürümiin: chatuani atane rukunakaine ujaichü, daruue naajuai janaa naja neein.

Chaa ke chaaen jasiitenakaine.

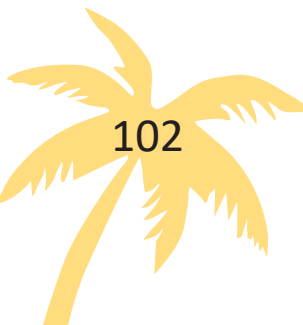
Nii atane kaje janujui iicha amai kuaarateeü te niicha jerei kuaraain beeürümiin.

- Chatuaneenin rukunakaine atane chaaelai kaje chaaen rukuure.
- Chatuani atane rukuure ujuaichü daruue naajuai jaaürüüa kuina.
- Chaaürü atane rukunaanaine.

Ujuaichü daruue naajuai kuluteeü iicha raütai kulu ke.

Raütaain kuaraain chaaen laenaä.

Kanü küraa te: nae.

Atane chaae kuluuin jiuujiriin nenakaaürü ke cha kulutichaache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Nii atane kaje janujui iicha amai kuaarateein chaaen akaaürü kaje bajaaü. Chatuaneenin ichakürüüa naja ke esenetaaiche.

Akaaürü rei aituu te aere ne mitüün akaü aina atane jasiiteein ke akaaürüüacha kulutena jerei kuluteein jakuraain kuarakürümiin.

Biji külejeein jelaia enuurümiin, akaaürü rei cha kulutena naja teeü te ke nenainetiin niicha kulutena jerei kulutekürümiin.

Nii baia nii atane ke chaaen nii cha kulutenanaja ke akaaürüüacha kulutei raain eta ruuan tein kuaraain, chatuaneenin nii ichaküre naain beeürümiin.

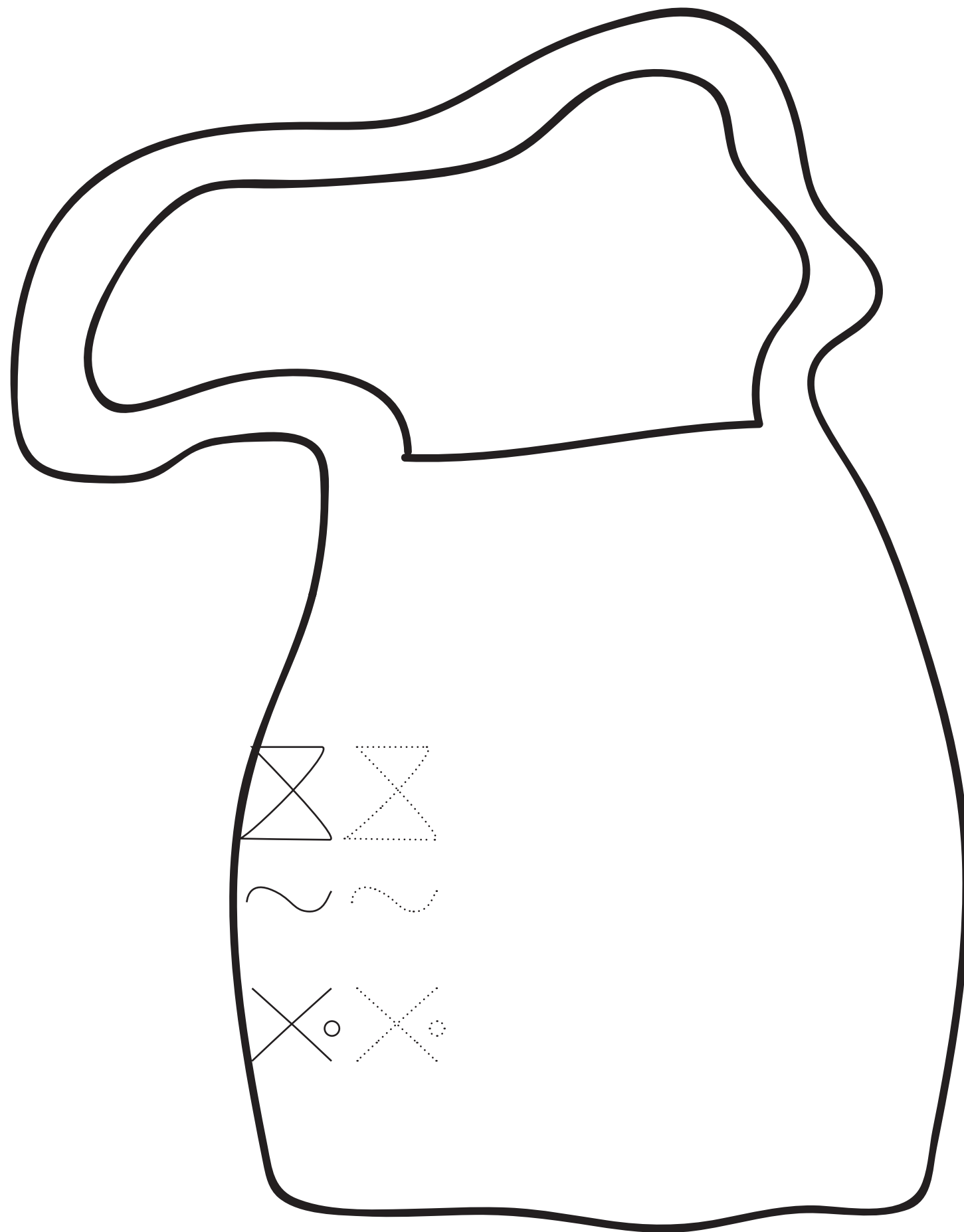
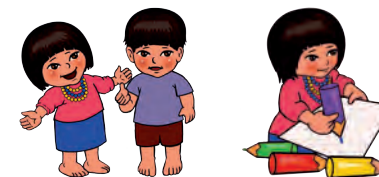
- Cha ichakiche akaü atane naajuai aina.
- Ina tabaainijjianaain tein atane aina akaü jasiiteeiche.
- Chaa kaje nii cha kulutena naja ichakürüüane ke esenetaaiche.

Chatukuuani ke kulutenakaine atane kudarujue.

Raütaain kuaraain chaaen laenaäü.

Kanü küraa te: nae.

Kana siiüra jaakache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Leinjiin siiüra amain kanaanaiürü ke kuarateeü chaen akaaürü rei chatuaneenin janakaine naain beeü. Chaen akaaürü kaje Bajaaü te raütaain kuaraain beeürümiin:

- Chaa kaje kaa siiüra jaaüre.
- Cha ichanakaine jariaanejeein kanaacha janujui siiüra aina.

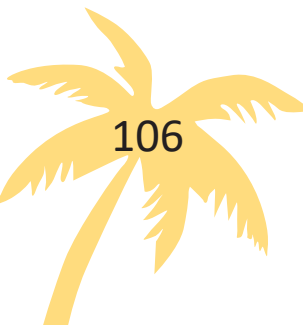
Satununejeein akaaürüüacha ichaneeni teeü te ichakürümin.

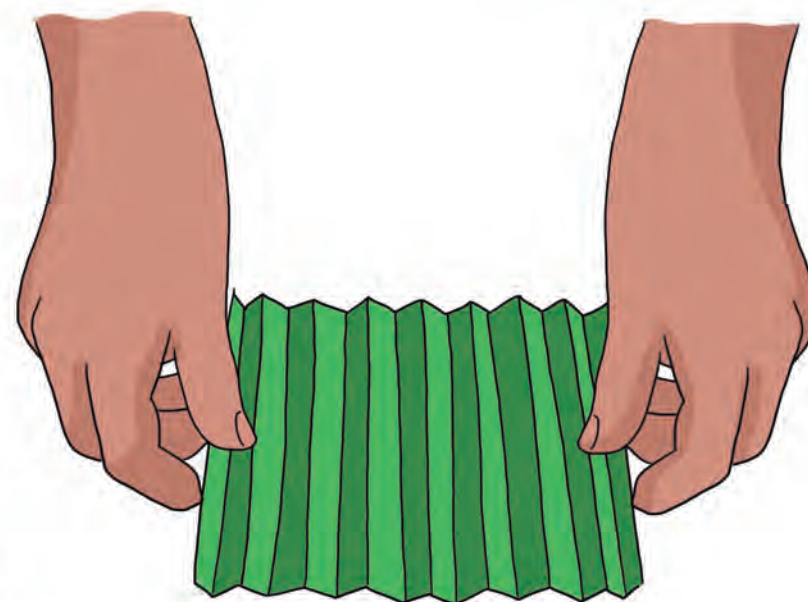
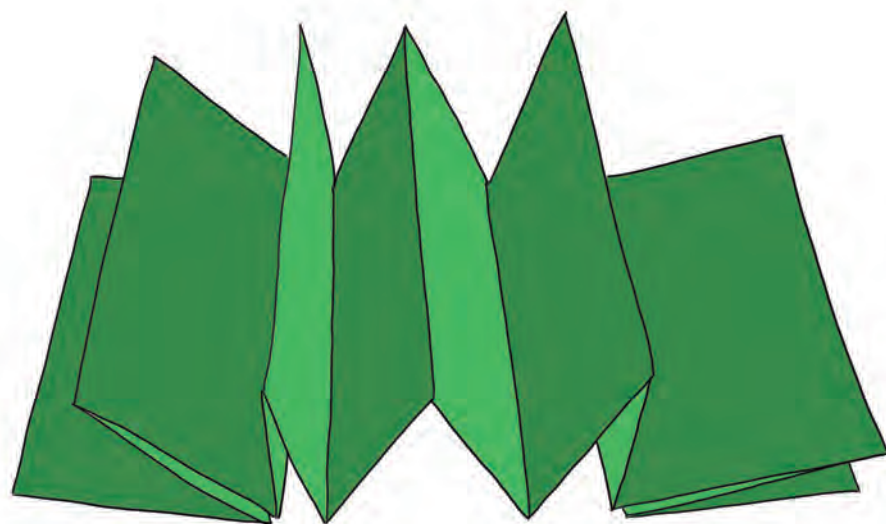
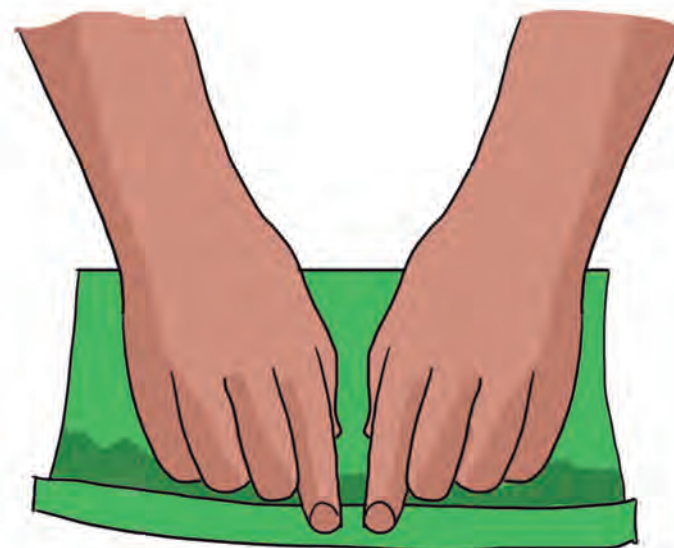
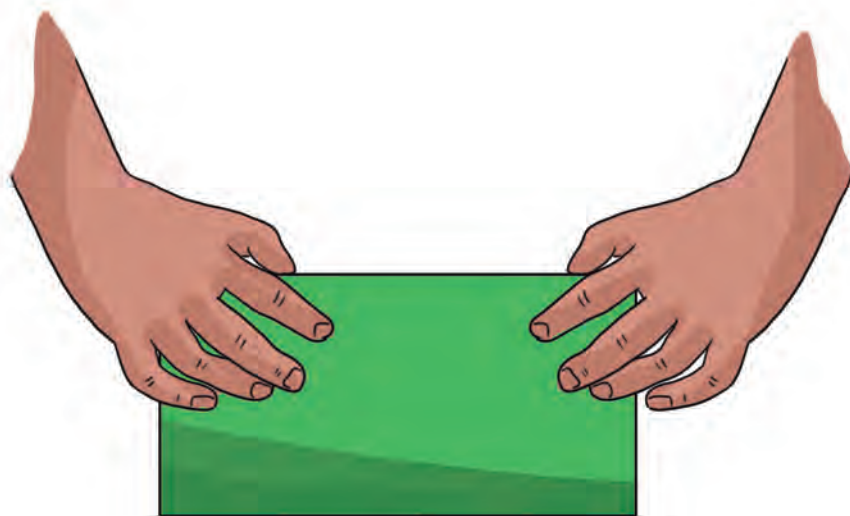
- Chatuaneenin janakaine siiüra
- Chaaürü siiüra jae.

Siiüra kuüjünaka kulutena nainaaü lanaji chaae jichujui naajuai ke.

Raütaain kuaraain chaen laenaaü.

Kanü küraa te: nae.

Inaru janaa ke nerelaakache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Kanaanaiürü rei nii akaaürüüacha ichaneeni teeü te raütaain chatuaneenin janakaine inaru naain kuaraain rijijieein kiricha küüani inaru kuüjünaka jaarümiin.

Chaaen bajaau te nii kuarakürüüane rijijieein ii rei beeürümiin.

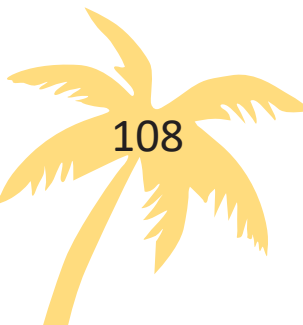
Satununejeein akaaürü rei kaa kiricha satuniia nena akaaürüüacha ichaneeni teeü te ke rei ninaru jaaürümiin.

- Chatuaneenin janakaine inaru.
- Chaaürü inaru jae.
- Cha ichanakaine jariaanejeein kanaacha janujui inaru aina.

Inaru jaakane kuina beeraneenin nena raütaain kuaraain chaaen ii relaera ke nekuretaanerateein nichatajaain inaru kuüjünaka jaain kuluteeü jeree naja kulu ke.

Raütaain kuaraain chaaen laenaau.

Kanü küraa te:nae.

Nerelaai naja kuaarateeü

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

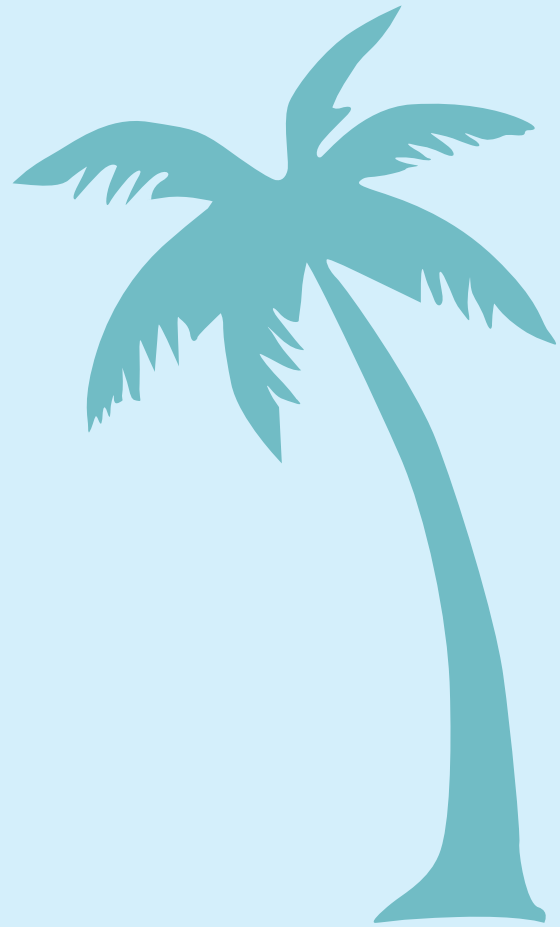
- Kanaanaiürü rei aituu te, nerelaaürüüa najaü akaaürüüacha janujui amiianenaakürü kuaraain kuaaükürüüne.
 - Ni baia akaaürü rei aituu te, niicha kuitüküi kuitüküerateeürümiin.
 - Akaaürü kaje bajaaü: cha ke nerelakaache.
 - Chaaürü rene bedaeneein, ena nenakaaürüneein kuitüküüakache, chatuuaneein mitüün ereeüre ichanakai ke, cha jataain raütatuu.
- Kanaanaiürü nainetiin fichakürü teeü te, küüane nenakaaürü jaain, saüün, kuüünaka jaain chaain kulutekürümiin jerekürüüne rijjijeein küaain.
 - Kanaanaiürü rei aituu te, nii akaaürüüacha janujui ficha ke küaain ereeürüüne le laürinanaain netiin.

Kaa le laürii nerelana naja küüane iicha raütati kuüünaka jaaü.

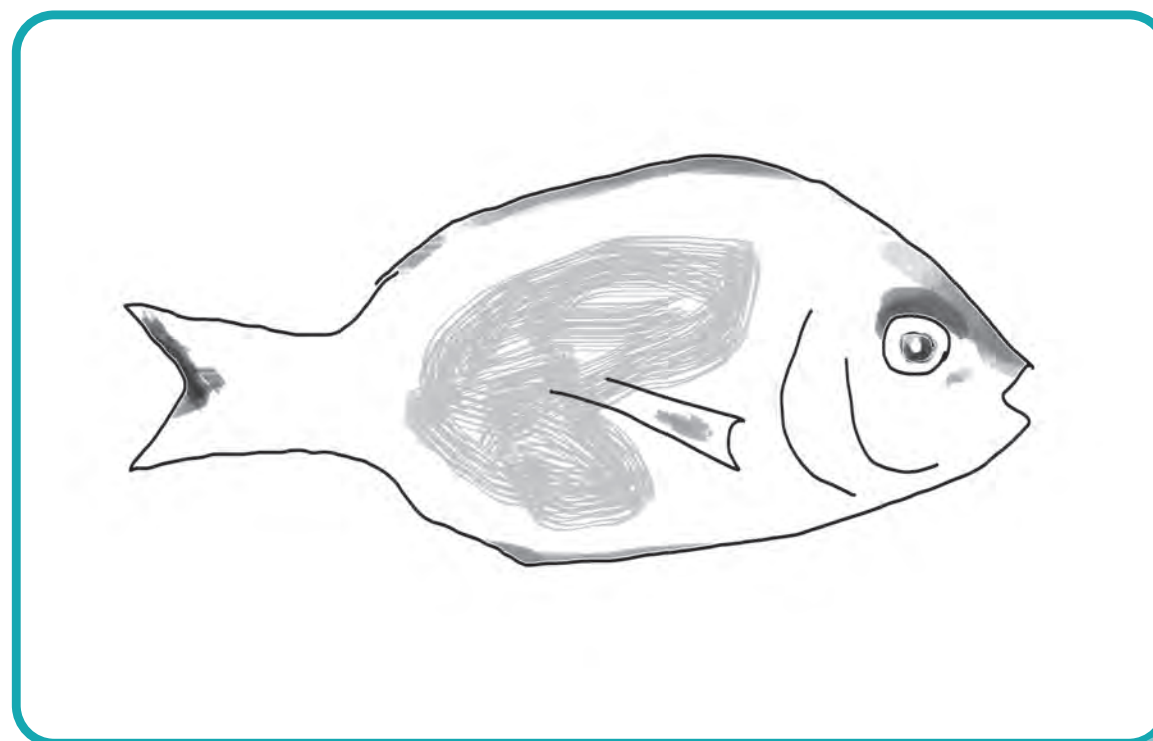
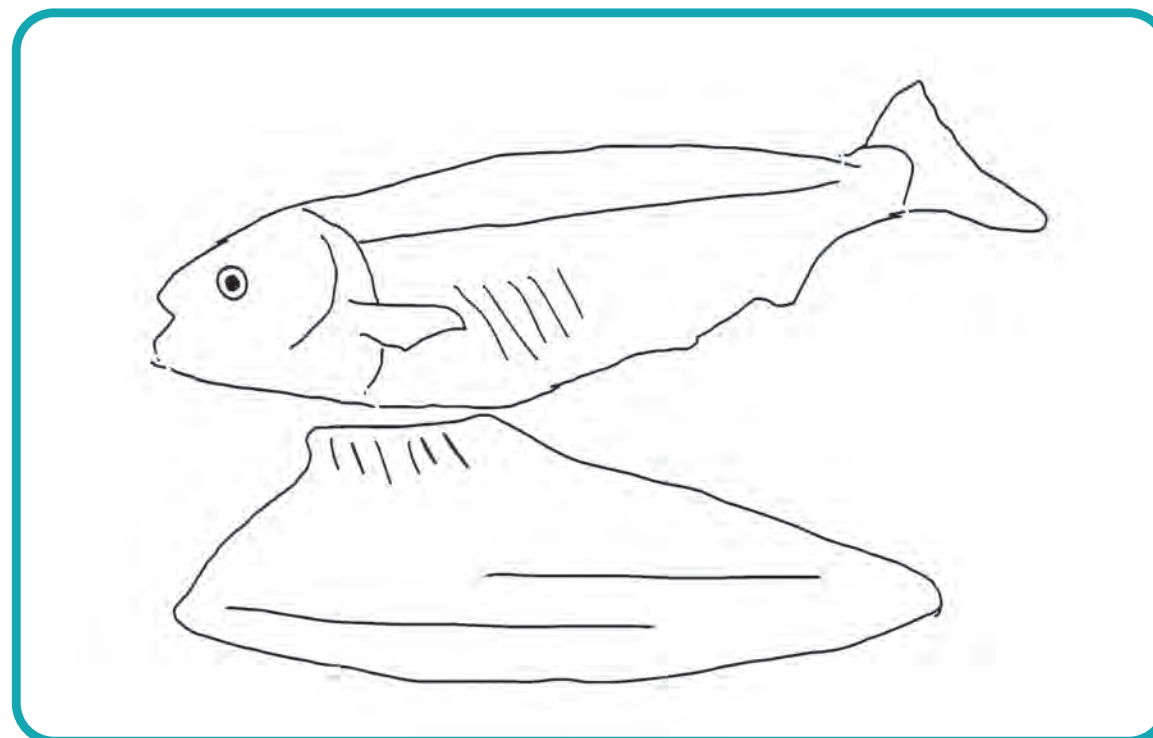
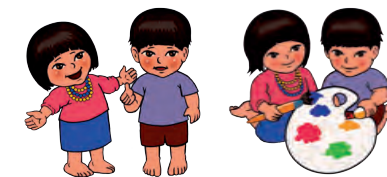

Raütaain kuaraain chaen laenaä.

Nünaana lenakainein nenakaürü

Kanü küraa te:nae.

Alaa taiakache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Leinjiin ene aina ereein kutiikü te ate kanaanaiürü relaa üüne. Chaaen letuna niicha enualaneeni ate, fanara, laanu naaunjuai rüküüekü.

Chaaen kanaanaiürü rei aituu te alaa raa küüa ne ajiniia lenuneein amüüa kacha naja ke nereretaai naja aunakürümiin.

Ni baia akaaürü rei aituu te rei biji külejeein nelaüriakürümiin lenunekürüüa ne kuina.

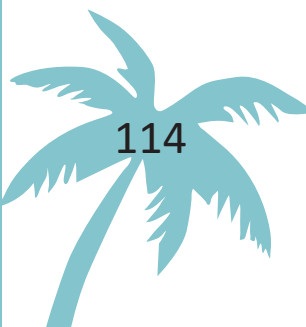
Ni baia nenainetiin akaaürü rei akaaürüüacha ichaneeni teeü te ichakürümiin.

- Chaa ke süri nuiteküre alaa taia küürüüa ne ajiniia.
- Chaaürü nii lenune jae.
- Chaanüna süri nuiteküre alaa taia küürüüa ne ajiniia.

Ate kauacha kuluteeü, chaaen ate setü kuüjünakateeü karetaain.

Raütaain kuaraain chaaen laenaäü.

--	--	--

--	--	--

Kanü küraa te:nae.

Akuue ke nekuatijaakache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Leinjiin ene akuue siricha kaje kuaratajajeein bajaain amaaü ii amiianeeu najaü.

Tinuuekaain kanaanaiürü laüriaain akaaürü ke kuaarateeü te kuaraain chaaen dadaain aunakürümiin.

Kanaanaiürü rei aituu te kurata laüriin ita taujiakürümiin: le laüri te akuue kata nereein jana kurata laüri te akuue üjüarinereein.

Akuue kataaürü te eta ke balüturaaürüreein, nii jana akuue üjüarichürü te eta rei janunaa beeürüreein, satiin akuue kataaürü raansaaürümiin, jana akuue üjüarichürü jelüürümiin.

Ni baia jelüürümiin satiin akuue kata, akuue üjüari naunjuuain.

Akuue üküüe naai jana nekurenraaürümiin.

Chaaen ni baia akaaürü rei aituu te nekuatijaaürümiin butilla tafaaürü ke, jenaain, kainsineein ainiiane lechuunkai ke tiaain taujiaaürümiin.

Akaaürüüacha ichaneenineein nena kiricha teeü te ichakürümiin.

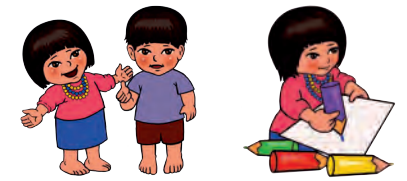
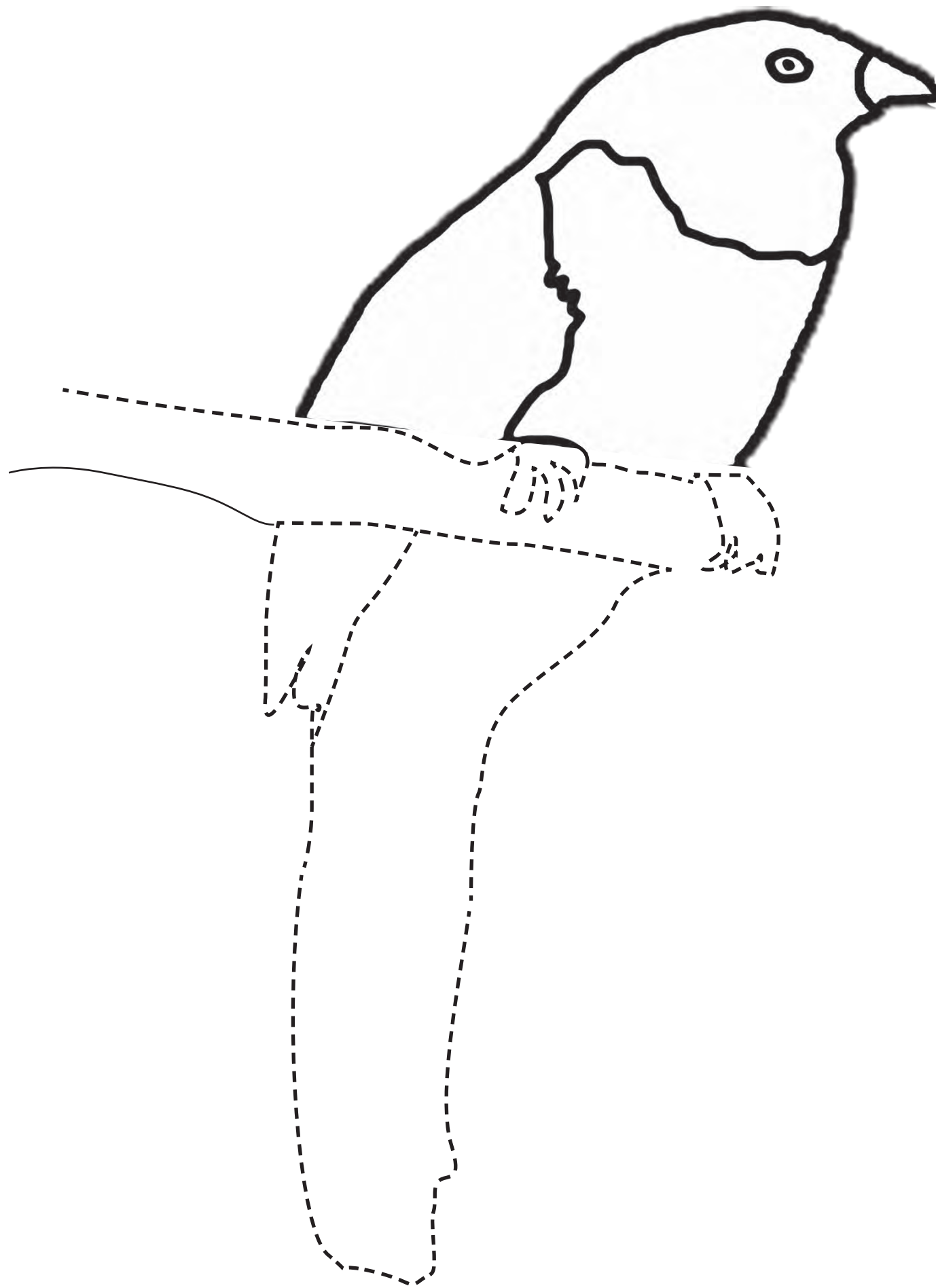
- Chaaürü akuue ranaa naine.
- Chaaelai kaje akuue raaüre.
- Cha latichaa akuue raa küüakane kuina.

Nichatajaain akuue kata mamaliaaü chaaen nichatajaain akuue üküüe maamaliaaü nii nenaja jeluun tein, Nii niia naja jeeunein kuluteeü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaau.

Kanü küraa te:nae.

Cha kuitükünakaineen be cha beera neein nenakaaürü

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Leinjiiin ichaüena aina ereein kutiikü te kanaanaiürü rei sininaa anüü, cha ajiniia tuninakaaürü kuitüküüa naja ke nereretaa üüne te aunakürümiin.

Chaaen kanaanaiürü rei aituu te aüritiin neein nereretaa naja aunakürümiin.

Nii ichaüena kurajeein rei nekueeürümiin.

Akaaürüüacha ichaneeni neein nena kiricha teeü te ichakürümiin.

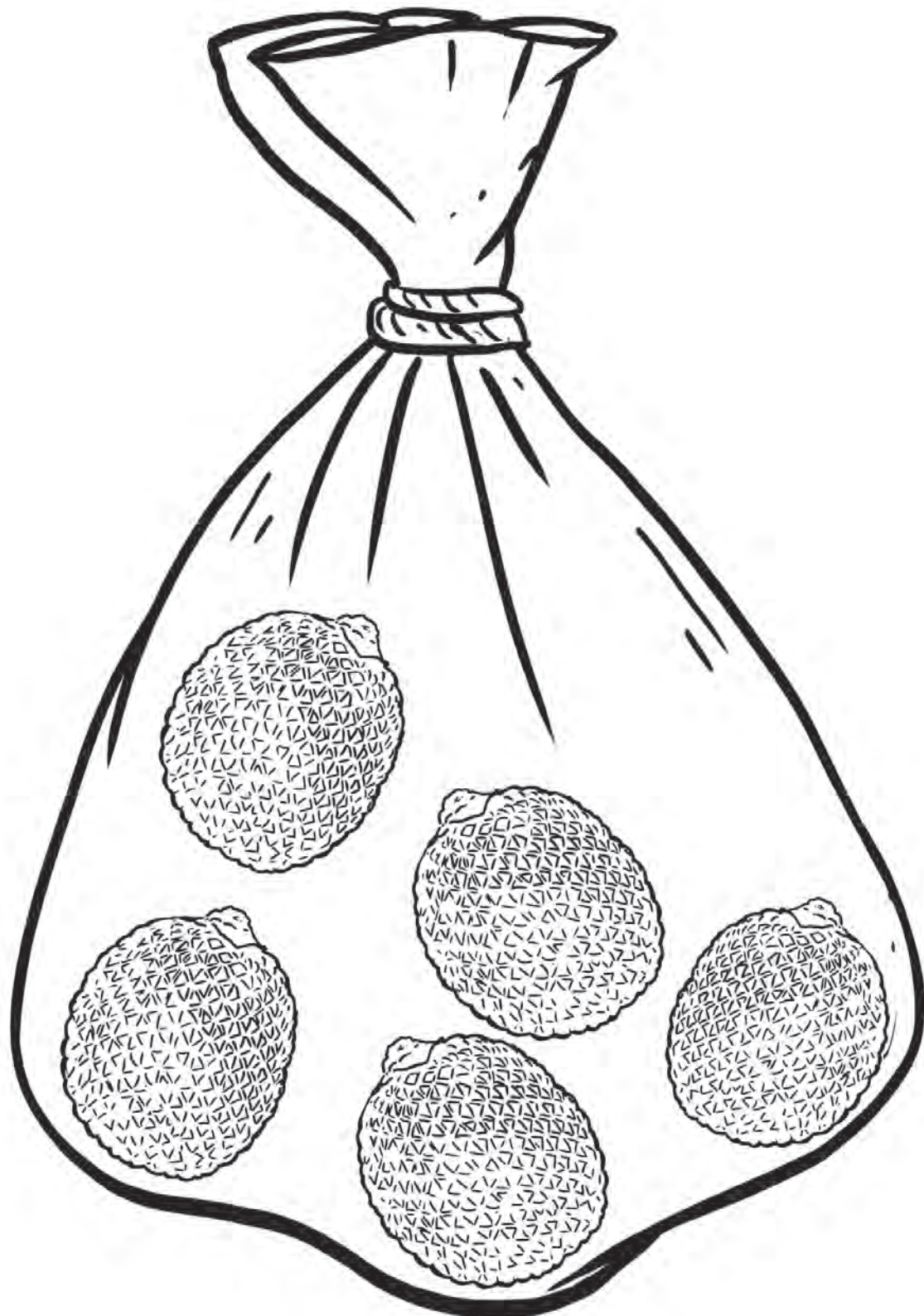
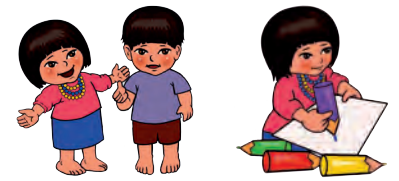
- Cha kana rei sininaa anüü, chaaelai ajiniia tuninakaaürü naaunjuai kuitüküün benaa naine.
- Chaa kaje kauachaain kürichaain kanaacha ichaneeni naja kuitüküüaka.
- Chaa ke nacha sitürichaaka kana rei benujui tunuraeniika ne.

Sichari kuüjünaka besaütiaaü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaäü.

Kanü küraa te: nae.

Alaa kureteen chaaen nekuretiakache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Alaa amaain kanaanaiürü ke kuaarateein, ni baia akaaürü rei alaa ke küaaain nereretaaü, araai laüriin niia alaa naja kuitükuerateeü, kureein nekuretenaa naja neein niia alaa larijiai naja beeü jana alaa sumaaeki te raüjiaain liiaka ne kuina nelate.

Araai laüriin niia alaa kutüküürüüa naja bjaaü.

Akaaürüüacha ichaneeni neein nena kiricha teeü te ichakürümiin.

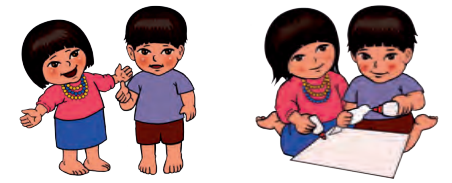
- Chatukuuani kuluii alaa nelate nekuretenaa naja neein.
- Chatukuuani kuluii alaa raüjiaain lera kuina nelate.
- Cha ichana naineniika alaa fiajjein netiin.
- Inatajaain kure alaa.
- Inatajai alaa kure le surenejeein

Alaa kureteei naja jeeunejeein kuriki janijiin kuluteeü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaäü.

Kanü küraa te:nae.

Chaa ichaa üküaaetuua rukueke araanla

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Tinuuekaain teein kanaanaiürü laüriaain, akaaürü kaje araanla, bari naaunjuai kuarakürüüa alaa raa küürüüa akaaürü fujiaraaürü aina üküaaetuua ne bajaaü.

Chaaen akaaürü ke araanla, bari naaunjuai kuüjünaka kuaarateein ni baia aituu te ii rei jitariin nii kuarakürüüa naja rijjijeein küaain beeürümiin.

Akaaürü rei alaa asaae rei rukue sajjaniia araanla naja beeü, chaaen alaa ke uruuakuua bari beeü.

Akaaürüüacha ichaneeni teeü te ichakürümiin.

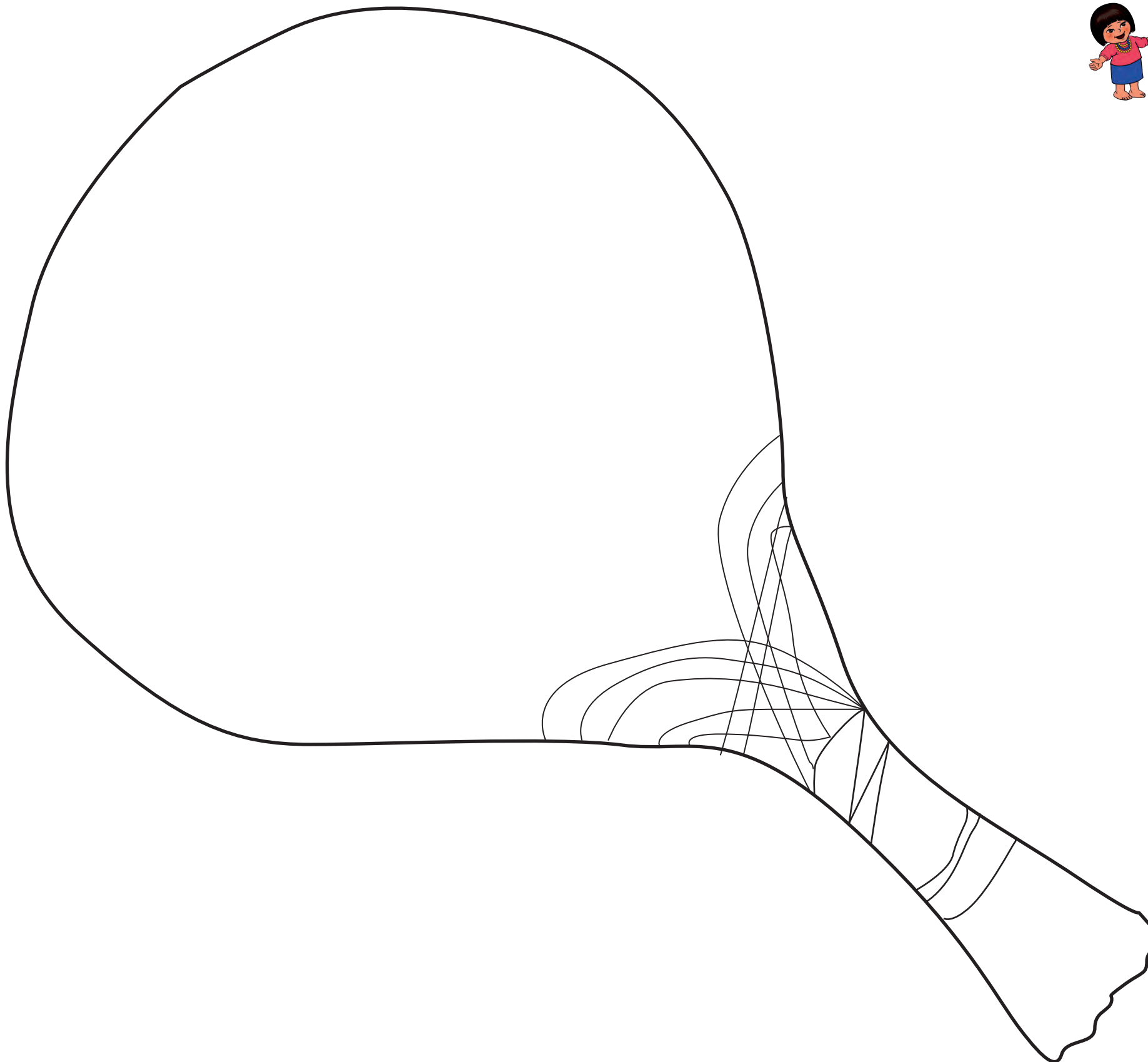
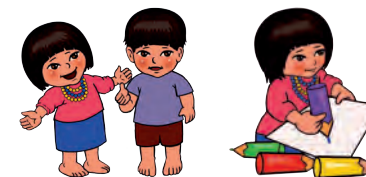
- Chaa kaje inaae tainaka ke türüüa alaa naja kuitüküüakache.
- Chatuuaneein rei küre ratiri araanla alaa liiane baiia.
- Chaaürü kana rei, inaae niia alaa naja beerane.

Rukue jeluun teein nii araanla kuüjünaka mamaliaaü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaü.

Kanü küraa te:nae.

Inaru ke sueraeniakane te kauuate kana rei alaa

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Tinuuekaain teein kanaanaiürü laüriain akaaürü rei chatuuanii ne kauuate kanaacha fii alaa, chatuuanii ne jana baasu ne kanaacha fii alaa naain beeü.

Akaaürü kaje bajaü, chabana na inara suurüüa inaru ke inara nebaaürü naain.

Chaaen akaaürü kaje bajaü, chatuuaneein inara teein inara sirichüre inara nebaaürü naain.

Raütareeichena alaa fiichene jana kauatuua ne.

Raütareeichena inaru ke inara suua inara neba ne.

Chatunareeiche alaa fiichene jana baasu niia ne.

Akaaürüüacha ichaneeni teeü te ichakürümiin.

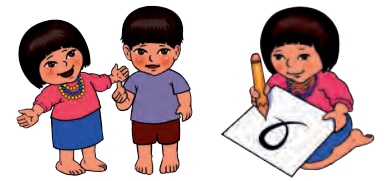
- Chaaüna kauachaene inaru ke kana sueraniia ne.
- Inaru ke sunujinichaane, chatuuaneriiacha kanaacha fii alaa.
- Chanüna kana kuütüri faüjaain alaa fina naineniiaaka.

Inarau kuäjünaka nainain chaaen iicha jerei kulu ke kuluteeü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaü.

Kanü küraa te:nae.

Alaa katalaakache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Leinjiin ene kutiikü te alaa katalana ke kanaanaiürü relaa üüne, le januuin lanaa jana kuratajajeein alaa bajaau te kanaanaiürü aina katalaa üüne nii ene iicha kutijiai.

Nii ene iicha kutijiai beein kuitüküerateeü kanaanaiürü ke, ni baia aituu te chatuuaneein katalanakaine alaa cha chaen latichaa alaa katalaakane kuina naain relanajaaine.

Kanaanaiürü kaje alaa lenaa inaaürüüa naja bajaau.

Chatuuanani alaa kujuaitekiche.

Alaa katalana inaaichena.

Nii eneecha fañujui alaa leein ni baia kurajeein rei nekueeürüüne.

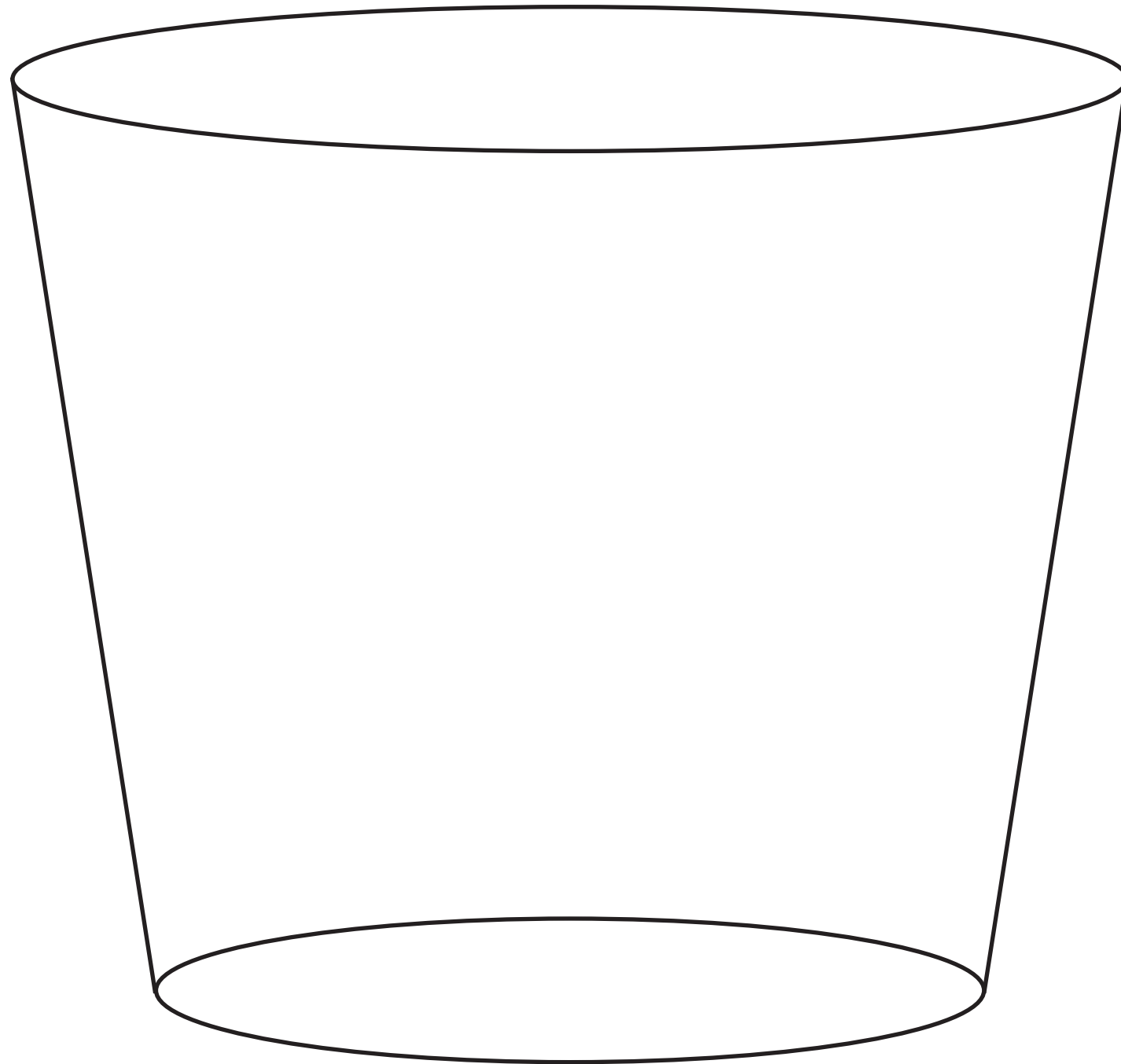
Akaaürüüacha ichaneeni teeü te ichakürümiin.

- Alaa inasichaa jariaanejeein liiaka ne ajiniia.
- Cha alaa katalana naine.
- Chanüna alaa katalana naine ne kanaanai.
- Alaa ichakaane rijjijeein leeuchaaürü lenakaiürü ajajaakane, chatuuaneriia.

Chaaürü najajaane aina nijjuuae.

Raütaain kuaraain chaen laenaaü.

Kanü küraa te:nae.

Chatuaneenin katalanakaine akuue

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Kuratajajeein akuue katalaain amaain kanaanaiürü ke kuaarateeü.

Ii rei chatuaneenin akuue katalae akaaürü neba naain beeürümiin.

Bajaaü:

Akuue lenaa raütaachena.

Akuue katalana kuitüküüichena.

Akaaürüüacha ichaneeni teeü te ichakürümiin.

- Cha akuue kaje kunakai janaa inaerane.
- Chatuaneenin akuue katalaaüre.
- Akuue katalana nainiia na kanaanai.

Akuue kaje nena kunakai kulu tukuaneenin nii basu kuüjünaka kuluteein chaaen akuue küraa lenaaü laena na naineei naja rijijjeein küaain.

Raütaain kuaraain chaaen laenaäü.

Kanü küraa te:nae.

Nerelaai naja kuaarateeü

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

- Kanaanaiürü rei aituu te, nerelaaurüüa najaü akaaurüüacha janujui amiianenaakürü kuaraain kuaakürüüne.
 - Ni baia akaaurü rei aituu te, niicha kuitüküi kuitüküerateeürümiin.
 - Akaaurü kaje bajaaü: cha ke nerelakaache.
 - Chaaürü rene bedaeneein, ena nenakaaürüneein kuitüküüakache, chatuuaneein mitüün ereeüre ichanakai ke, cha jataain raütatuu.
- Kanaanaiürü nainetiin fichakürü teeü te, küüane nenakaaürü jaain, saüün, kuüünaka jaain chaain kulutekürümiin jerekürüüne rijjijeein küaain.
 - Kanaanaiürü rei aituu te, nii akaaurüüacha janujui ficha ke küaain ereeürüüne le laürinanaain netiin.

Kaa le laürii nerelana naja küüane iicha raütati kuüünaka jaaü.

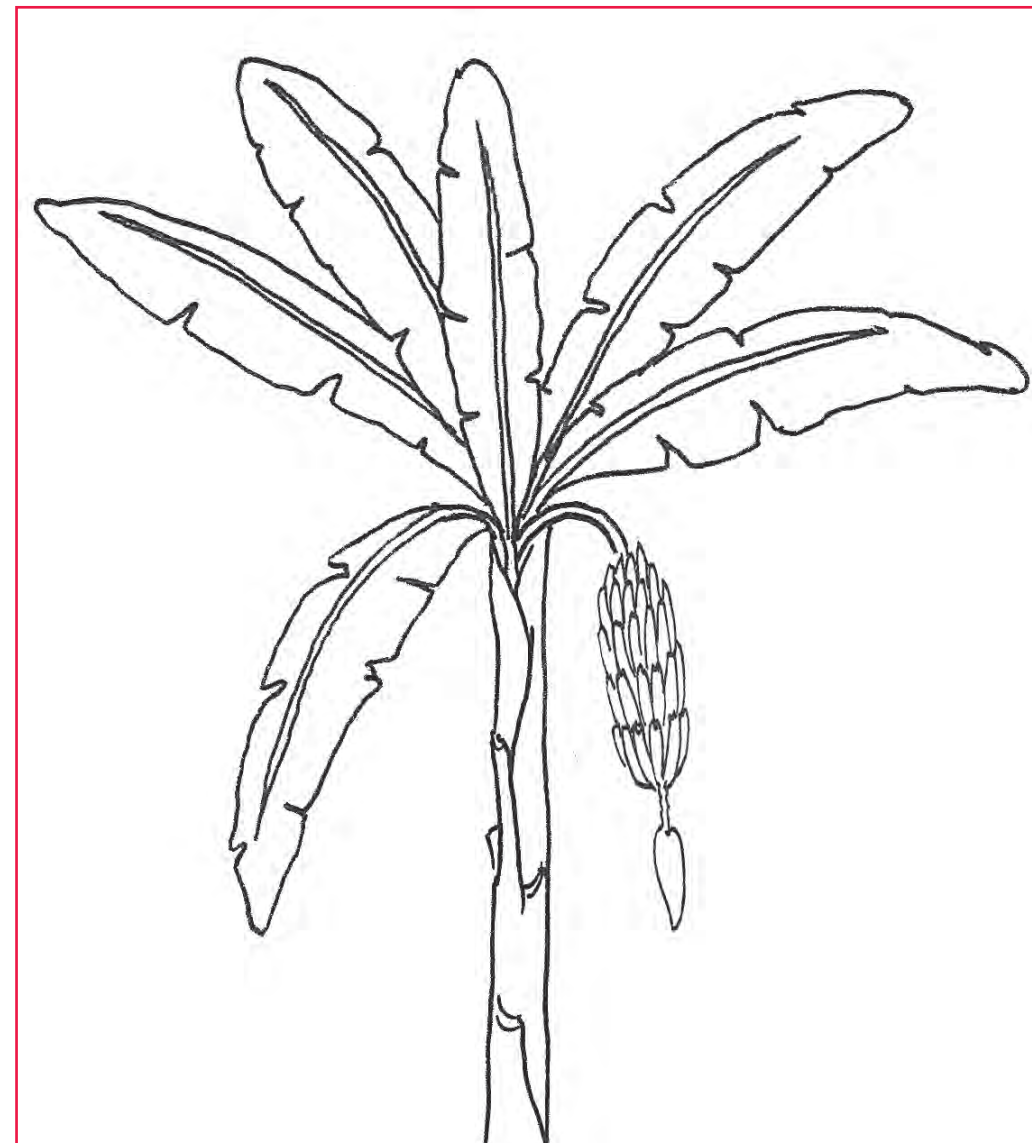
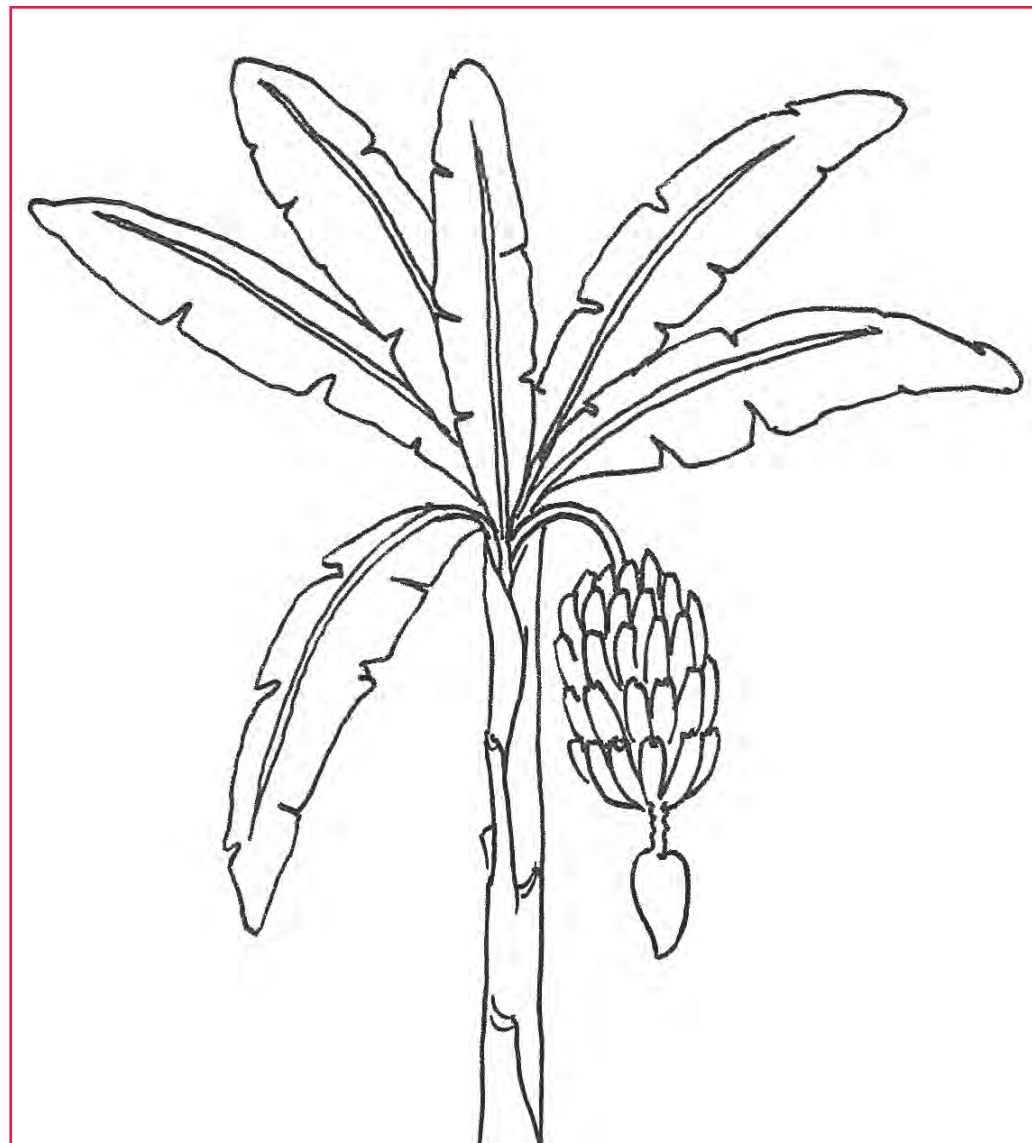

Raütaain kuaraain chaan laenaä.

Kulalajiin temülekürü raakache

Kanü küraa te: nae.

Fanara tabaüa janijiin raakache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Chünukuua rei fanara tabaüa raane rei nena kacha aina ereein kanaanaiürü amaaü, chaaen chünukuua kacha amaaü te inara kuriianiia üüne, chaaen nii kacha rei aituu te akaaürü rei fanara tabaüa ranaa ke kuaain nereretaaine te aunakürümiin.

Leinjiin kacha fanara ranaa kuitüküün nena kaje bajaakache te, chatuuniia ne inaae ranaka ke türü fanara naain beeine kana rei.

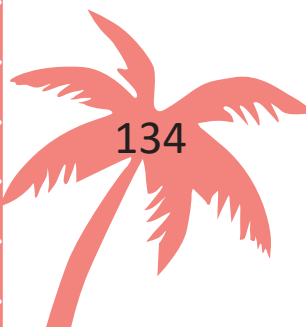
Satununejeein akaaürüüacha ichaneenü teeü te ichakürümiin.

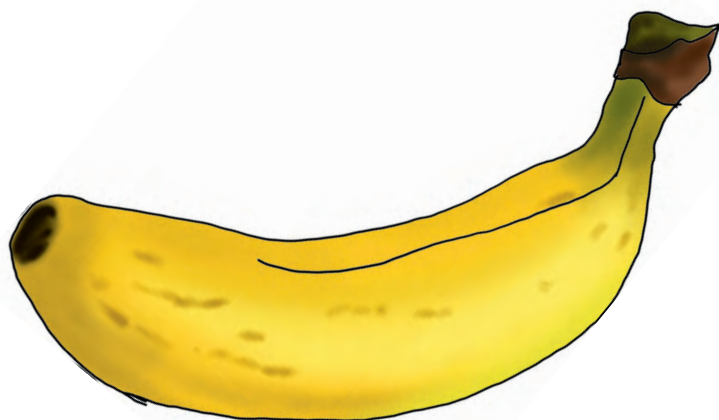
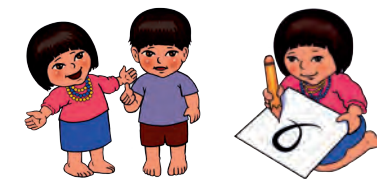
- Chaaürü nelate fanara ranaa naja neein.
- Cha tabaüüani fanara ranakaine.
- Chaaürü fanara ranaa naine.

Ninaa raera kuina jaturaaain nena fanara nüjüa kuriiateeü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaä.

Kanü küraa te:

nae.

Lareruane jaakache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Leinjiin ene lareruane jaane rei nena aina ereein kanaanaiürü amaain rene bedaeneniiü.

Chaaen kanaanaiürü rei aituu te aüritiin neein, raütaain nii lareruane jaera kuarakürümiin.

Ni baia akaaürü kaje bajaau, chaa enualana ke kana relae leinjiin ene kanaacha kuaraa küi.

Jelaaijjei na enualaa inara nebaaürü.

Satununejeein akaaürüüacha ichaneeni teeü te ichakürümiin.

- Chatuuaneein lareruane jaaüre.
- Chaaürü nii lareruane jae.
- Chaaürü latichaa lareruane jaakane kuina.

Janaa naineei naja rijijjein küaain, lareruane jaakane kuina nelatenakaaürü küraa laenaau.

Raütaain kuaraain chaaen laenaau.

Kanü küraa te: nae.

Chariji kүүane nena laanu anaaiture

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Laanu ranaa ke kүүain kanaanaiүрү rei nereretaaү, chaаen akaaүрү kaje bajaаү.

Chaa kүүane rүүakanakaine laanu.

Kuruata laүriin akaaүрү lerүү, siiүraneein nenakaaүрү aachijiianaaine jana tabaajiraiianaiүрү kүүraaurineeine.

Beeү akaaүрү rei:

Eta мүкүүakuaaүрүmiin nenainetiin, siiүra aina kүүrauri, eta ke najauriteenanaain eta nujaaү kүүane nujaaү kүүrүjaain eta rүүakaain aunakүүrүmiin.

Bajaаү

- Chariji anaai te.

Akaaүрү rei aituu te niicha anaai kuitүkүnaajerei tijichaain anaichane kuarakүүrүmiin.

- Charijijeein cha anaai kuitүkүnaa nainichaa.
- Chaa ke nainichaa cha anaai kuarakaane.
- Chariji jataain anaji, laanu siiүra nainekujaain nena na ainiiane kүүrauri nainekujaain nena na.

Nii biia balaansa naja jeeunejeein nii kүүrү kүүane laanu teeү.

Raүtaain kuaraain chaаen laenaаү.

Laanu kutifaakache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Leinjiin kacha kutiakü te laanu kutifana ke kanaanaiürü relaa üüne, chaan chatuuaniiia laanu nünüüe, chatuuaniiia laanu kutifanuui naain beeine.

Kanaanaiürü rei aituu te nii kacha kaje bajaaürümiin:

Chatuuaneein kutifanakaine laanu, chaanüna laanu kutifaaka.

Chatuuaneein ji laanu kutifanuui.

Kubiriteeina temünakainiia kutifa.

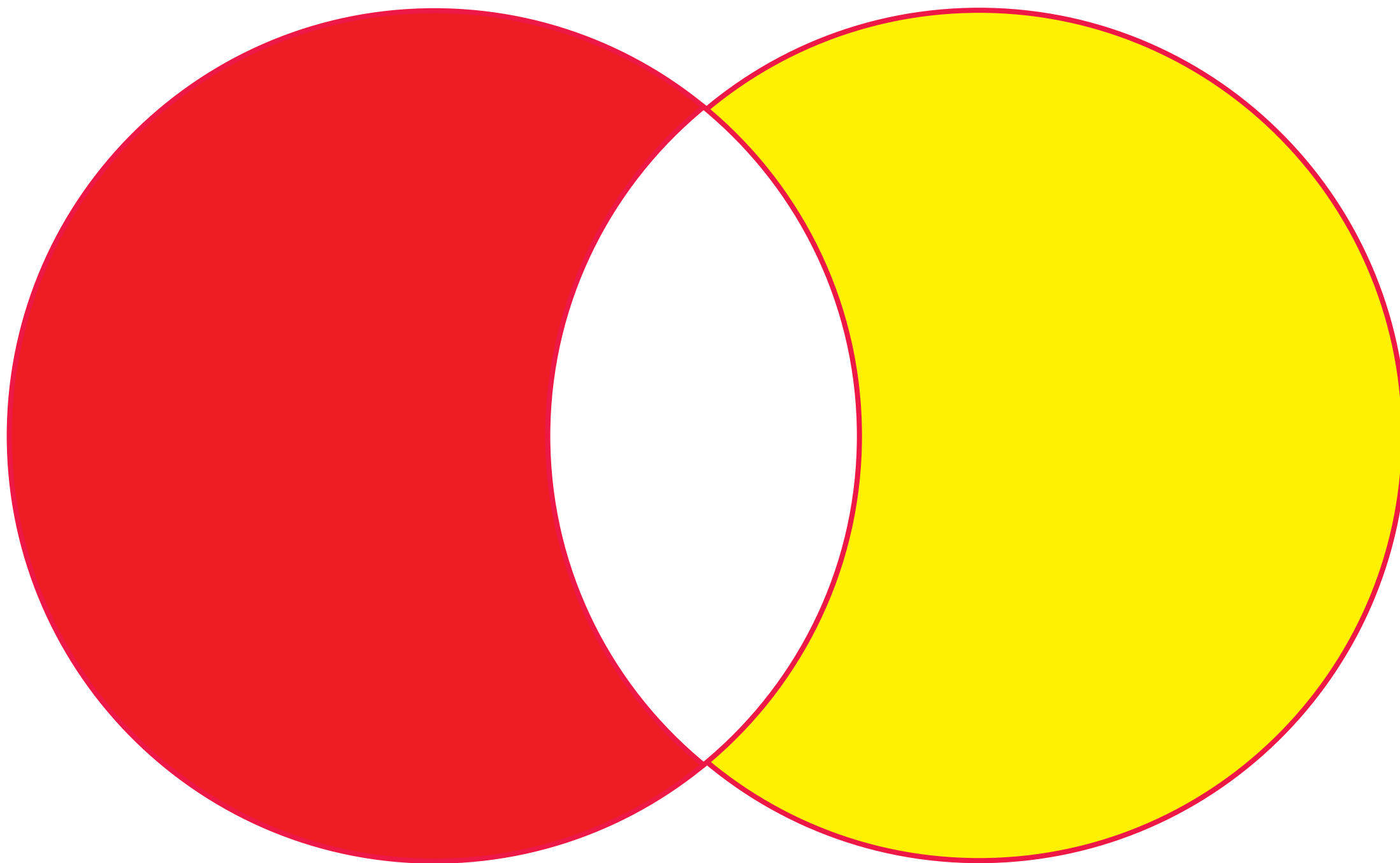
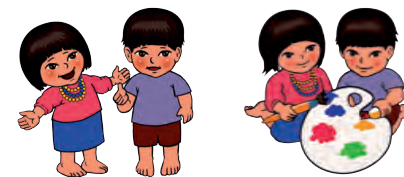
Satununejeein akaaürüüacha ichaneeni teeü te ichakürümiin.

- Chatuuaneein laanu kutifaaüre.
- Chaa ke kuinaneein laanu kutifaaüre.
- Kubiriteeina temünakainiia kutifa.

Laanu kutifa kuäjünaka jaaü.

Raütaain kuaraain chaan laenaäü.

Kanü küraa te:nae.

Chatuaneenin tein karajaan barüüe sirinanainichaa

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Barüüe takalara ene aina ereein iicha relaaüri kanaaiürü amaaü te akaaürü relaaine barüüe takalana ke.

Barüüe takalaakane kuina te, leinjiin darüüe kүүane barüüe tein üsiiana laüriaain barüaaka jekuru ke lakүүajeein lanaakane reein tiaain.

Jelaiü türüüin akaaürü rei nereretaa ene naja kuaaürateeü, chaan le laürinanaain akaaürü lerüüin akaaürü rei lanaji chaan kafaji kuluuin nena tenfera teeü te le kusharajeein lanaji chaan aansijii lanaji aina tein jasiiteein chatukuuanii ree kulu naain beeürümiin.

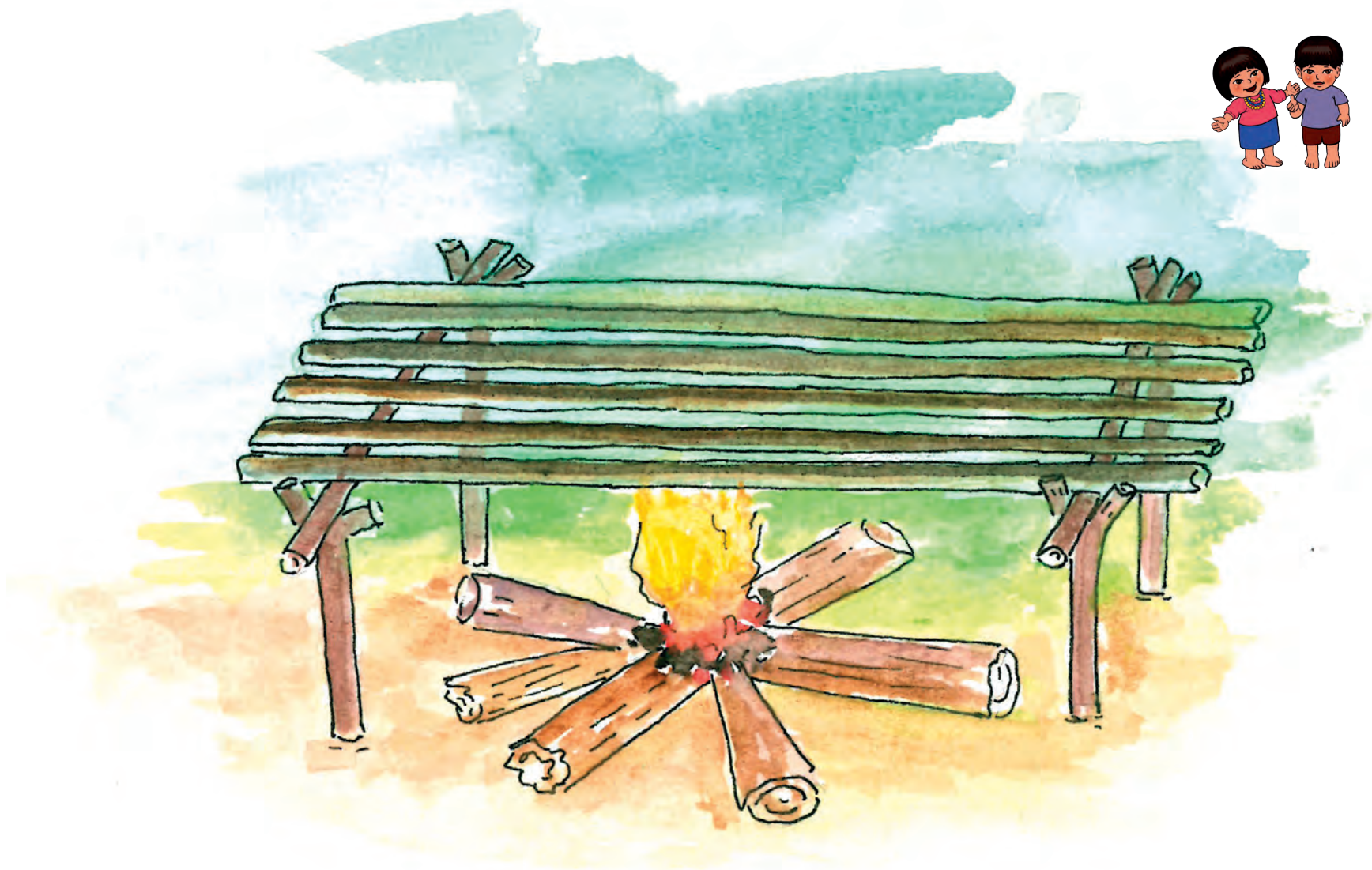
- Chaanüna nekure nii tenfera kulu.
- Chaanüna jana nekure nii barüüe kulu.

Chatukuuani kulu ke lanaji aina najasiitiia kafaji naja jelai kuluteree.

Raütaain kuaraain chaan laenaä.

Kanü küraa te: nae.

Kuitüküüakache naja rijijieein katuri enualaain kiiakache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Katuri amaain akaaürü ke kuaarateeü te raütaain kuarakürümiin, ni baia akaaürü rei jarejeein, asichuuin chaan anaruuin kinakainiia katuri naja beeü.

Akaaürü kaje bajaau:

Chatuuaneein enualaain kinakaine katuri.

Nedanuneeina kinakainiia.

Chatuuaneein jana ichaküre inara lurei asaae.

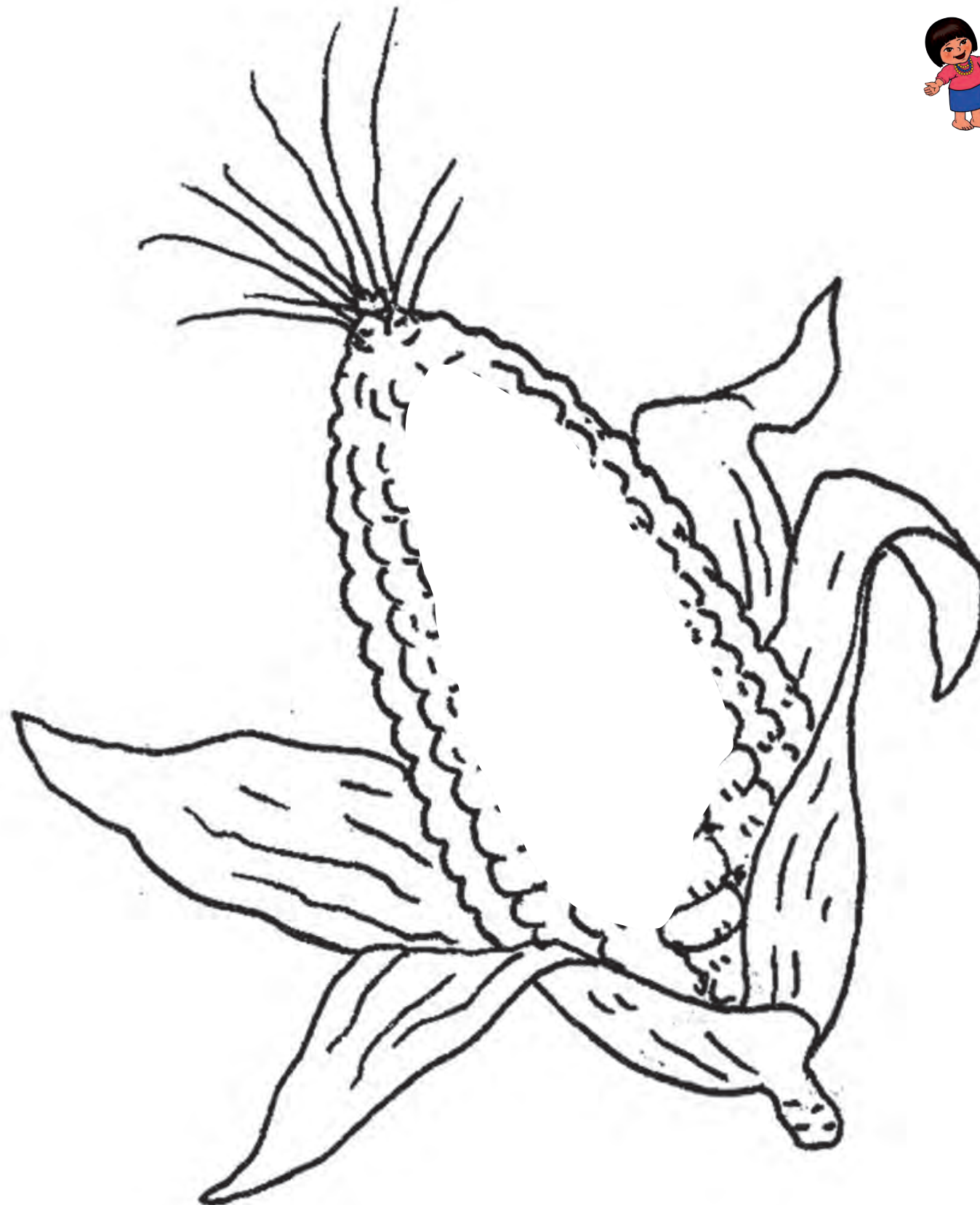
Akaaürü rei aituu te nii akaaürüüacha ichaneeni ichakürümiin.

- Chatuuaneein enualaain kinakaine katuri.
- Chaaürü katuri enualana inae.
- Leeuchaneein katuri enualana kuitüküüina.

Chatuuaneein teein kinakaine katuri naain beeü chaan nenaja jeluun teein nii kuüünaka mamaliaaü.

Raütaain kuaraain chaan laenaau.

Kanü küraa te: nae.

Chatuaneenin katuri aina kanaacha latei erüakache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Leinjiin balaansa bajaain amain, kanaanaiürü ke kuarateein akaaürü kaje chaa ke nelate kaa balaansa naain bajaau.

Ni baia akaaürü kaje bajaau, Chaanüna tunajelanaala kuratajajeein nena rüakaka, chanüna jana jekiin nena rüakana nainesiniiaka.

Nenainetiin akaaürü rei kürü tein, chaelai üküüe taujarateü te taujaain ni baia tijichain anaicha naja kuarakürümiin.

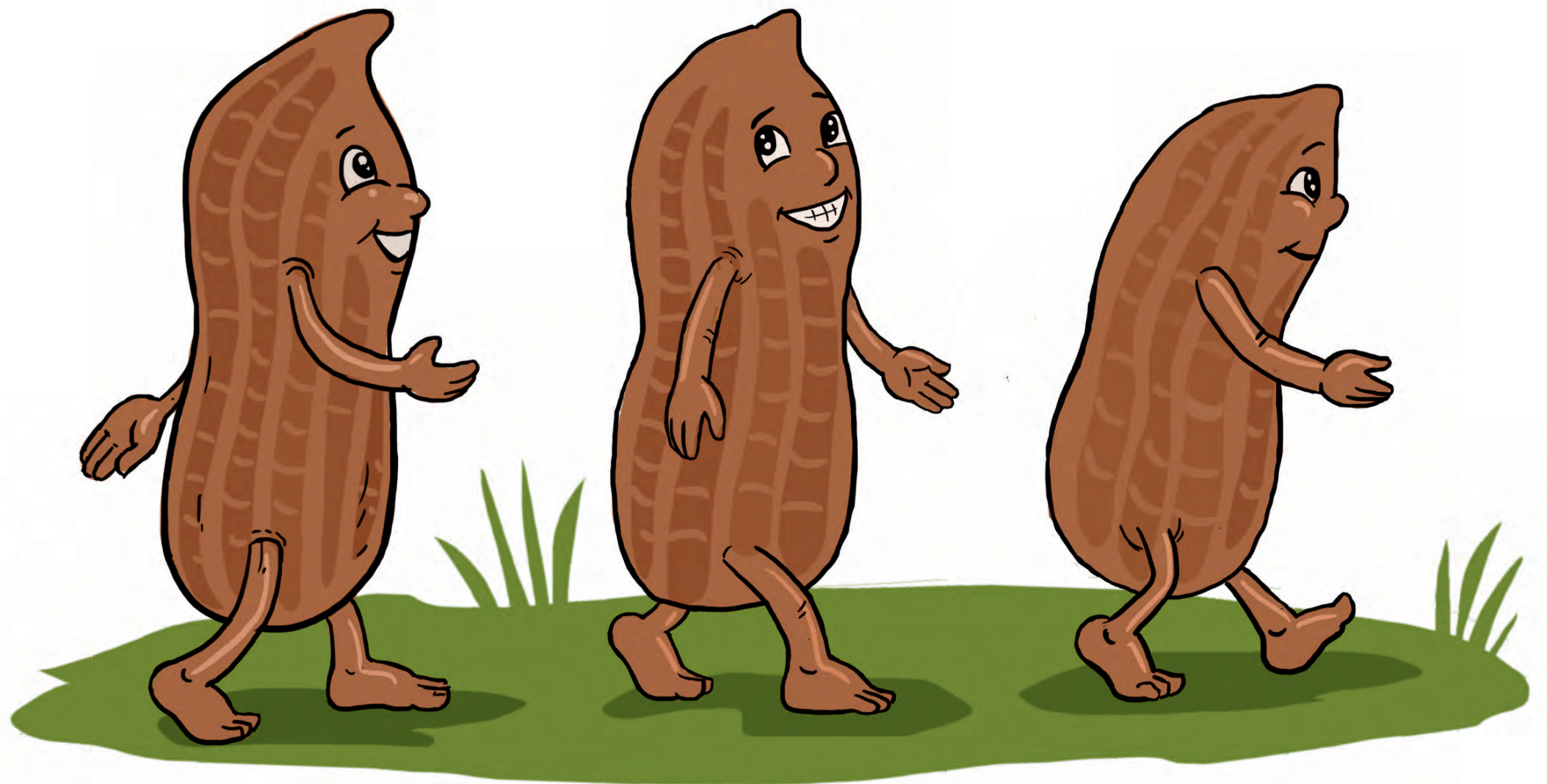
Satununejeein akaaürüüacha ichaneeni teeü te ichakürümiin.

- Chatuaneenin katuri aina kanaacha latei erüachaache.
- Chü tein rüküüenakaine katuri nekuretenaa naja neein nena.
- Chaa ke katuri anaai kuitüküüaka.

Katuri katü nainain chaaen kuluteü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaau.

Kanü küraa te: nae.

Beru ke nekuatijiaakache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Aerene mitüün eta kaajje nichaaüraakuaain beru laajiri küüane nüküüe jeera jaunaa ke nekuatijiaaüche, niei chüüni nii beru kaje mitünaa nainieei ainiiane te akaaürü kicheein chakari.

Akaaürü kaje bajaaü:

- Cha ichuuachaniia ne.
- Cha ke jaüüekiin ne.
- Cha jana satununejeein ne.

- Chaelai laüriaakuaain ke nekuatijiaaü, chaen cha ichuuachaniia, ke jaüüekiin chaen satununejeein ne naain beeü.

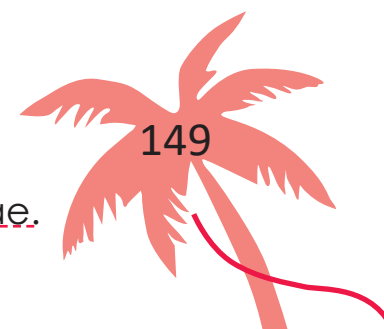
Beru küüane tein nichatajai katuae kuüünaka mamaliaaü. Jariaanejeein nena lanaji asiukii, ke jaüriin nena kajuaji asiukii jana satununejeein nena beraürisiijuai asiukii.

Raütaain kuaraain chaen laenaäü.

Kanü küraa te: nae.

Nerelaai naja kuaarateeü

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

- Kanaanaiürü rei aituu te, nerelaaürüüa najaü akaaürüüacha janujui amiianenaakürü kuaraain kuaaükürüüne.
 - Ni baia akaaürü rei aituu te, niicha kuitüküi kuitüküerateeürümiin.
 - Akaaürü kaje bajaaü: cha ke nerelakaache.
 - Chaaürü rene bedaeneein, ena nenakaaürüneein kuitüküüakache, chatuuaneein mitüün ereeüre ichanakai ke, cha jataain raütatuu.
- Kanaanaiürü nainetiin fichakürü teeü te, küüane nenakaaürü jaain, saüün, kuüünaka jaain chaain kulutekürümiin jerekürüüne rijjijeein küaain.
 - Kanaanaiürü rei aituu te, nii akaaürüüacha janujui ficha ke küaain ereeürüüne le laürinanaain netiin.

Kaa le laürii nerelana naja küüane iicha raütati kuüünaka jaaü.

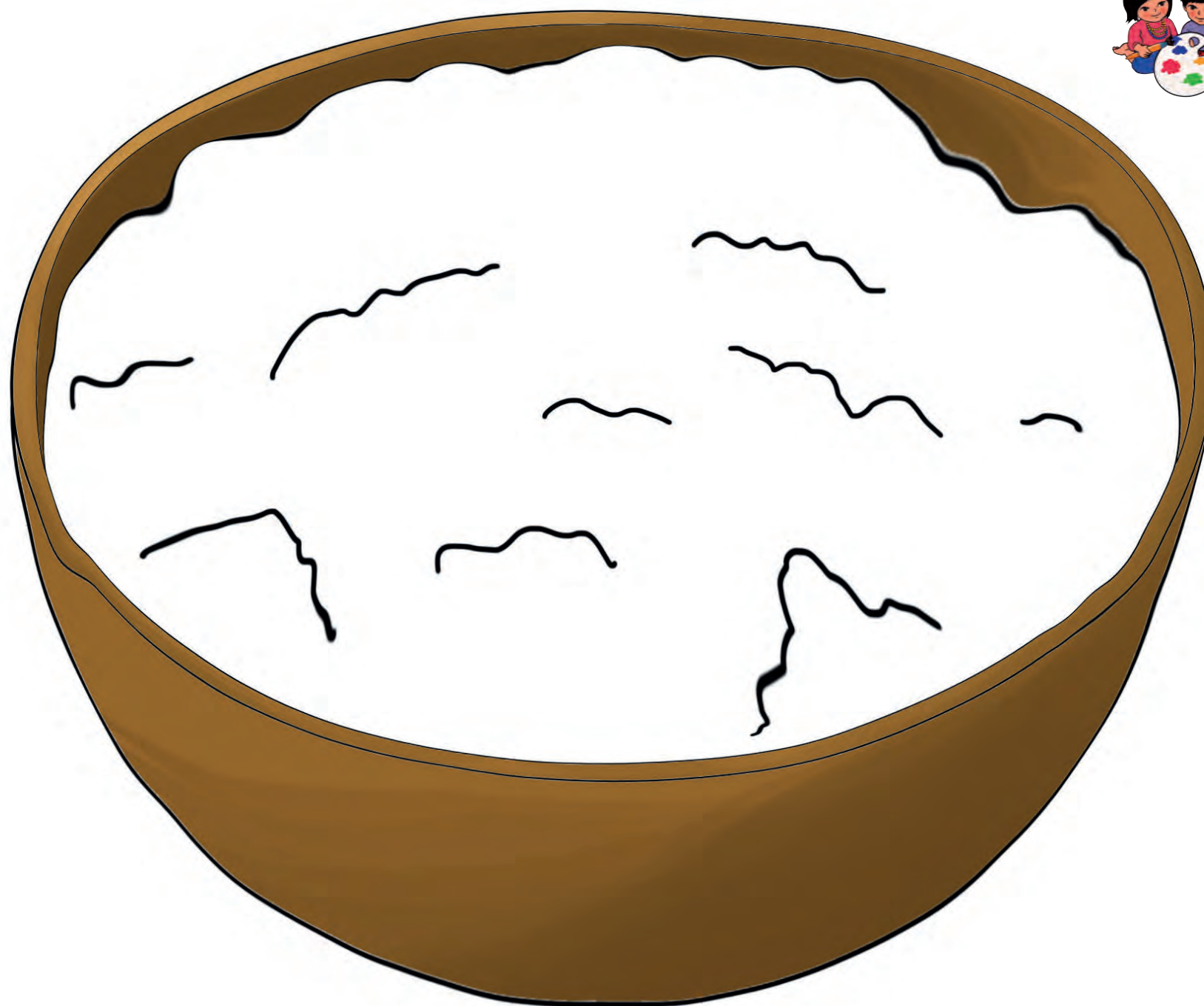

Raütaain kuaraain chaen laenaä.

Lenunekürü enualadain rüküüena

Kanü küraa te:nae.

Barüüe jaain rüküüekaache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Leinjiin barüüe janaa inaera ene aina ereein kutiikü te kanaanaiürü relaa üüne barüüe janaa ke.

Kanaanaiürü rei aituu te aüritiin neein kuaaeraane kuataa barüüe barüüain rüküüena ke relanajaa nii ene ne kuarakürümiin.

Kanaanaiürü rei nii ene küraa beein chaaen üüa naja kurenii kuraakü.

Kürü küüane kanaanaiürü rei barüüe chuune chuunemiin nii ene te kuuin rautunu aunakürümiin, chaaen akaaürü kaje bajaaü.

- Cha rijitukuuaka.
- Chaa kaje nacha janujuine.
- Eta rijitukuuariaa nacha barüüekürü.
- Chatukuuaniia kaa barüüe kulu.
- Chatuaneenin janakaine kaa barüüe.
- Chatuaneenin kuaeraane kuataa rüküüenakaine.

Ii tunurakürüüa naja laenain raaü.

Akii aina jasiiteein barüüe janaa ke chaaen kuaaeraane kuataa barüüe rüküüena ke nereretaaine nii ene.

Jealaiü kainain nii relanajaa ene naja kuaaürateeü akaaürü ke.

Tenfera sumaji chaaen lanaajjujuai jasiiteein, chatukuuani kuluuin nedae naain bajaaü.

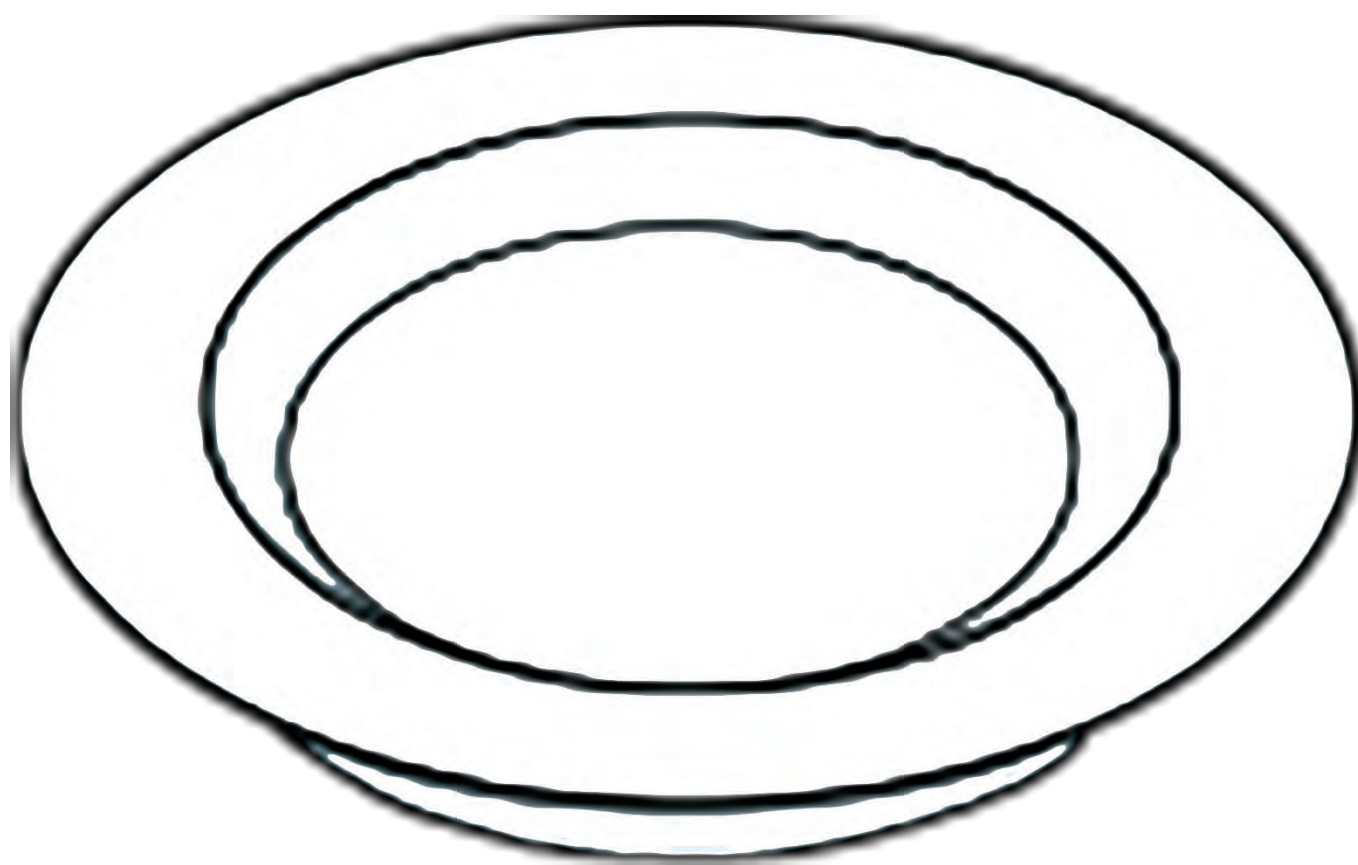
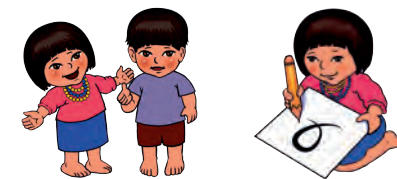
Akaaürüüacha ichaneeni teein chaaen akaaürü kuratajaneü te ichakürümiin.

- Chaa kaje janakaine barüüe.
- Chaaürü barüüe jaera kuruatajane.
- Chatuaneenin kuaaeraane kuataa rüküüenakaine barüüe.

Sumaji aina lanaajjujuai jasiiteein ke nii eraürü küüane nena barüüe kuluteein chaaen laena na naineei naja rijijieein küaain barüüe küraa laenaü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaü.

Kanü küraa te:nae.

Chaa kaje kulalajinakaine barüüe

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Barüüe jaain kulalajiin rüküüena inaera ene ichaüena aina ereein rene iicha relaaüri kanaanaiürü aina bedaeneniiü te akaaürü rei barüüe kulalajiin rüküüena ke nereretaaine.

Kanaanaiürü rei aituu te aüritiin neein nereretaa ene ichaüena naja aunakürümiin.

Nii ene ichaüena kaje kanaanaiürüüacha bajaane ke akaaürü kuratajaneü.

Akaaürüüacha bajaane ke nerüjüeein chaen nii bajanakai bajaenüürü janiikürüüne.

- Chatuuneein tein rüküüenakaine barüüe.
- Chaa kaje jataain kulalajiiakane rei ne.
- Chatuuaneriia kulalajiin rüküüeraeniia ne.
- Naineriia nacha jaiti kueraa ne.

Akaaürü tunuraa naja laenaain raaü.

Jelaiü türüün, kanaanaiürü kaje bajaau.

- Chaa ke kana rei nereretae ene ichaüena.
- Chatuuaniiia barüüe ne ke türüe jataauri, chatuuaniiia chaen ke türüüane.
- Chatuuneein tein rüküüeraa barüüe ne ke türünaa naine ne jataauri.
- Chaanüna kauachae nekülejeein, kana lenune chaen kana rüküüeleeürü sumaraain niia ne.

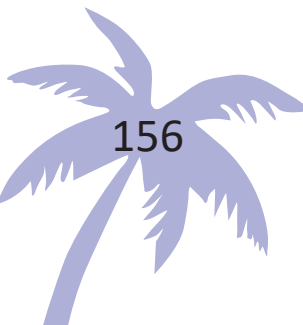
Kaa kiricha küüane nena teeü te ichakürümiin.

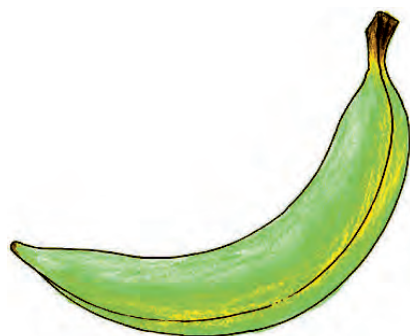
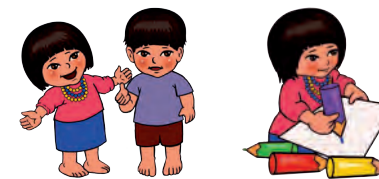
- Chaanüna barüüe kulalajiin rüküüekaa.
- Chaanüna kauacahene barüüe ke nelaüriia jataaurine.
- Chatuuneein kulalajiin rüküüenakaine barüüe.

Ujuaichü sumaraain nena kuluteeü.

Raütaain kuaraain chaen laenaau.

Kanü küraa te:nae.

Kana temüle kaucha kuraekaache barüane aina

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

1 akii, 1 laanu chaan 1 fanara kata naajuwai amaaü.

Rüjüanaa naja aina küraekaain le laürii nainetiin chalüü. Aituu te nii akii, laanu chaan fanara kata naajuwai rüjüaürümiin

Akaaürü kaje bajaau:

Chatukuuniia laanu, akii, fanara kata naajuwai rüjüaera aina naain bajaau.

Ii tunuraaürüüa naja laenaau nii fisara ke tein.

Bajaau:

- Chatuuni kunakai janakaine kaa rüjüanujui kaje.
- Cha jana jae.
- Chaanüna nii jae.
- Chatuuni bana kueraane kuina jae.

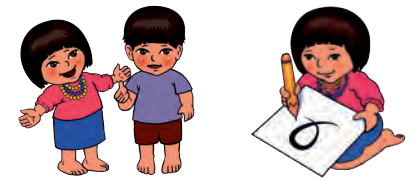
Chatuaneein kauachaa akaaürü temülene kuraeküre Urarinaaürü naain ke nereretaaü.

- Chaurü rüjüaain ichanakaine.
- Cha nerutue ajüera aina, ainiiane küüane akaü teera aina.

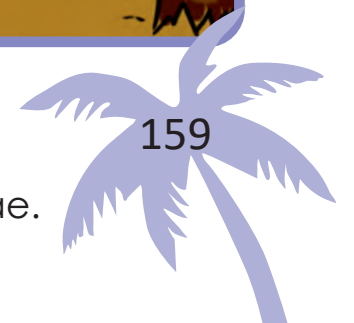
Chatuaneein nedare rüjüaera aina fanara, laanu, akii naajuwai.

Raütaain kuaraain chaan laenaau.

Kanü kûraa te:nae.

Barüane kuera ajiniia ichanakai ichakaache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Kanaanaiürü kaje bajaau.

- Barüane kuurüüa naja kuarakichena chabana.
- Cha jariaanejeein kue.
- Chaanüna leinjiin ichaüena ke nünüüeteein kuure.
- Cha ichaküre kuua ichaüena ne ajiniia.
- Nii barüane kuurüüane ajiniia niicha tuteeüri nenatena kuitüküüichena.

Akaaürü aina nenateeü kaa nenatena ke.

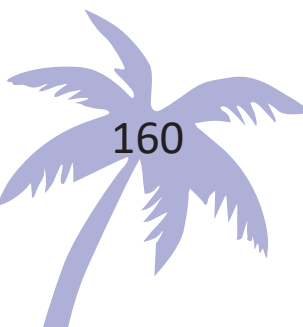
Rautujeein dujiara kuuche te,
rautejeein nedujiaakache,
kuane dujiara liaarane rijitukache
enamanaakürü te,
rautujeein nedujiaakache.

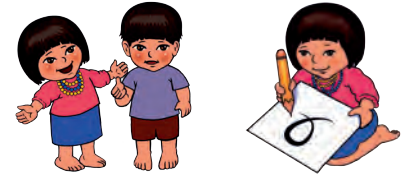
- Cha jarianeejeein barüane kunaa nünüüete.
- Chatuuani ichanakai ichaküre kuurüüane ajiniia.
- Chaanüna nii ichaüena ke nünüüeteein kuure.

Jariaanejeein barüane kuera kuriateeü.

Raütaain kuaraain chaan laenaaü.

Kanü kûraa te:nae.

Lareruane jaakache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Nenainetiin kanaanaiürü kaje bajaä te fanara kata üaaürümiin chaaen leinjiin baandaja küüane kuduriarateeü..

Nii kürü küüane nena fanara kata ruua nichaaüraakuuain nenainetiin müküüakuuain rueekürüüne, leinjiin daruue küüane teein.

Akaaürü rei aituu te raütaain nii fanara kata rueenujui kulu kuaraain chaaen arajiin niiane kuarakürümiin. Akaaürü kaje bajaä, Inaajuaneeeincha kaü nena naine fanara. Satiin nainena nainiia nacha.

Ii tunuraaürüüa naja laenaain raäü.

Leinjiin ene lareruane janaa inaera iicha kutijjai rei nii akaaürüüacha rueji fanara kata teeürümiin te lareruaine.

Nii ene rei aituu te kujuanuun lereruane üüain kanaanaiürü ke kuarateeine.

Akaaürü kaje bajaä.

- Chatuuniia raka kanaacha rueji fanara kata.
- Jelai jeeuniia na.
- Chatukuuaniaa rei kulu.
- Chatuu aneein nerutue rei küraa.
- Chaanüna nejelaüneein nerutue rei kulu.

Ii tunuraaürüüa naja laenaain raain raka ii tunuraaürüüa naja aina teein kuarateeü.

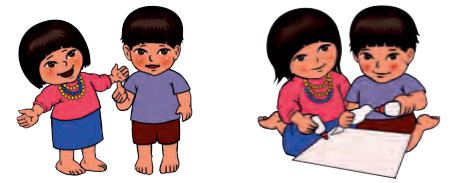
Bajaä.

- Chatukuaneein nedae fanara kata.
- Chatuuni lenune jelaainjeein karajaain enualanakainein ne.
- Chatuaneein nedae karajaain enualaraa ne lenune.

Lareruane jaera ene kuriiateeü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaä.

Kanü küraa te:nae.

Ichaunaa naja neein te nelate farina

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Aasijiin farina amaaü.

Kanaanaiürü rei aasijiianaain suune suuneeü te kiin rei rautunu aunakürümiin, akaaürü kaje bajaau.

- Cha rijitukuuaka.
- Chaa kaje janujuine.
- Saain farina na eta rijitujianaa.
- Chatuuaniiia kaa farina kulu.

Akaaürü ke jjabereeneein nena laanu kuarateein tatüüsiin akaaürü nainetiin chalüü te rautain kuarakürümiin.

Akaaürü kaje bajaau.

- Chatuaneein farinaneein nadae kaa laanu.
- Chatuuanii laanu kaje kauati farina janaa nainichaa.

- Chaanünacha kauuachare farina kiiakane.

Ii tunuraaürüüa naja laenaain raaü.

Akaaürü rei chatuaani laanu kaje kauuati farina janaa nainichaa naain beeü.

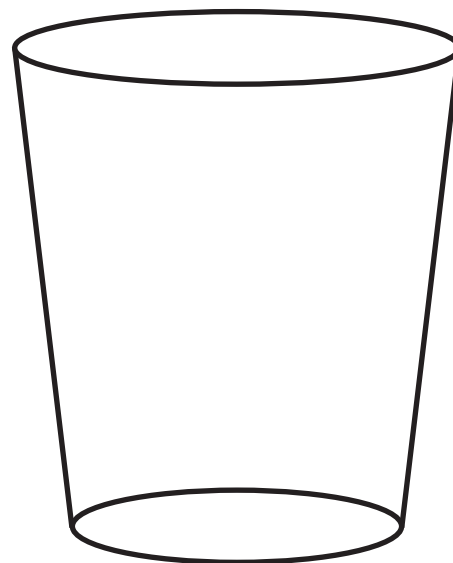
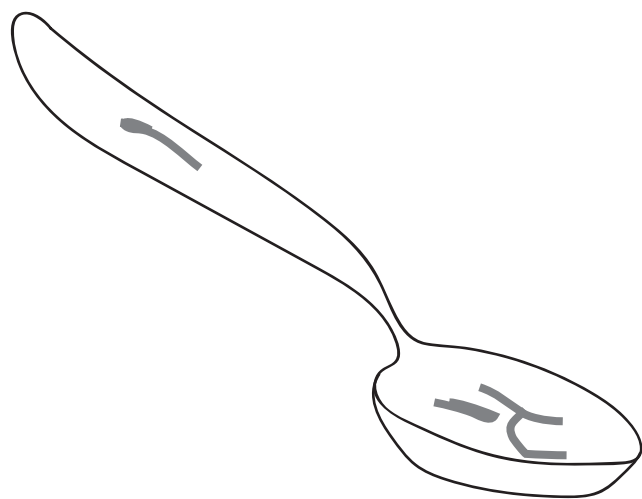
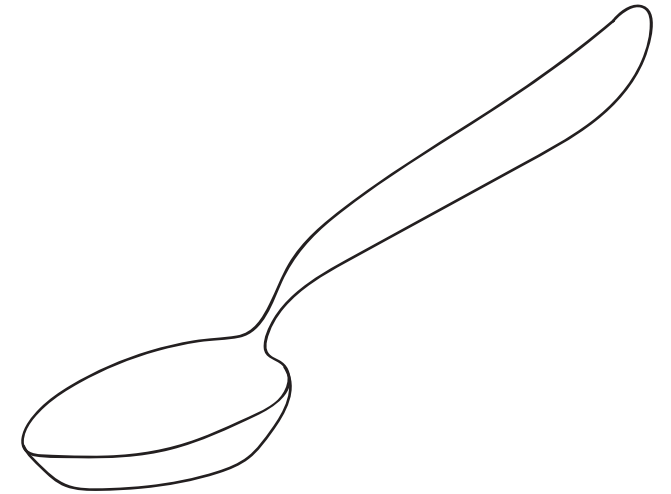
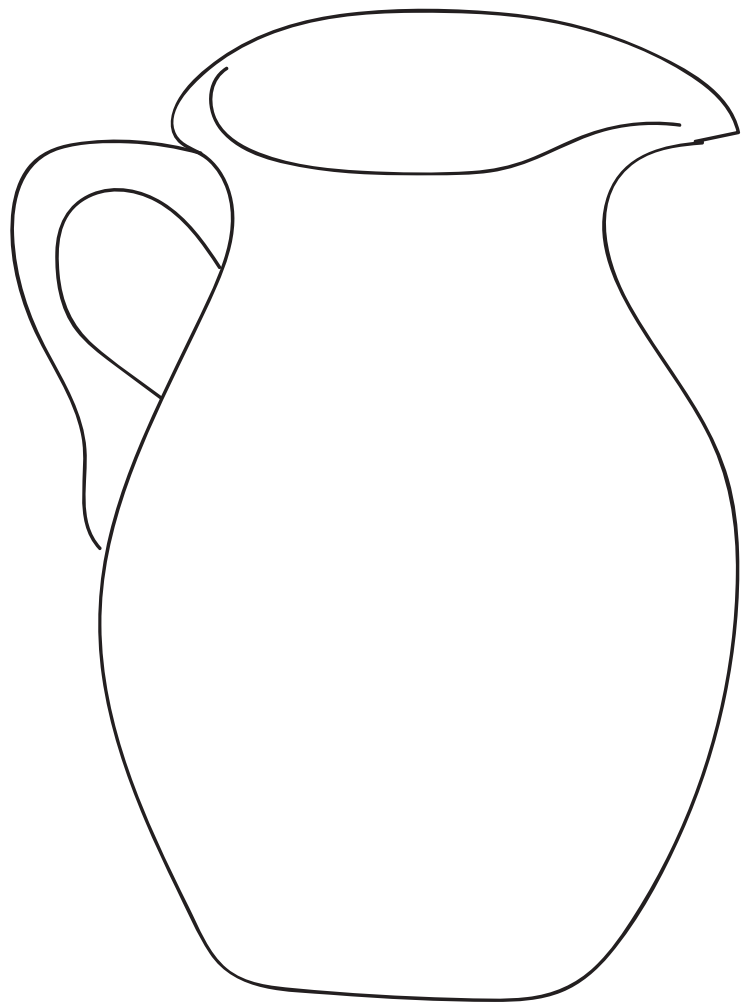
Akaaürüüacha ichaneeni teein chaan akaaürü kuratajaneü te ichakürümiin.

- Charijitukuuaka farina rautunu.
- Chatukuuuaniiia farina kauuacha kulu.
- Chaaürü aina jasiiteein kinakaine farina.

Kanaanaiürü nainetiin basu kuüünaka jaaü.

Raütaain kuaraain chaan laenaau.

Kanü küraa te:nae.

Farina jiujuuain kuuakache

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Farina amaain kanaanaiürü ke kuaarateein chaanen akaaürü kaje bajaau.

- Chabana na farina jaera kauarakiche.
- Chaaürü latichaa farina bakaakaane kuina.
- Charijitukuuaka.
- Chaaürü farina jaera kuruatajane.
- Kukuirichaa jana jaree siriniakane, chatuuaneein tein kunakaine farina kukuirena sitaakane kuina.

Kanaanaiürü rei aituu te sumaraain nena küürü küüane tein farina jiujuuain kauachajeein asajaain ratiriin, aerene mitüün nekuatijaa küürüüne.

Jelaiü enusichürüüne ajiniia biji küleekürüüne chaanen akaü kunaa naja ariin amaaürümiin.

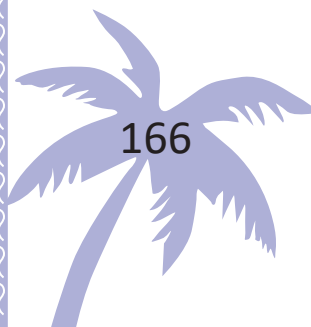
Eta siin kuurüüne chaanen akaaürü rei jataain nelatiniia laanu chaanen farina naajuai naja beeü, chaanen jataain kauachaa nekülejeein ichauuaka naja beeü.

- Chatuuanii kunakai janakaine farina kaje.
- Cha kinakaineein janakaine farina kaje.

Sumaraain nenakaaürü kulutein jana lanuuliianaain nenakaaürü faaünejeeü tuchaanejeein.

Raütaain kuaraain chaanen laenaau.

Kanü küraa te:nae.

Chaake kana raüsiaje farina

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Iicha relaaüri kanaanaiürü kaje bajaau.

- Inara raütatuuana farina.
- Chaa aina jasiiteein farina kinaa raütaaiche.
- Chatueneein teein kiiüre inara lureri asaae nenakaaurü.
- Cha ichaküre farina aina inara inakaaürü.
- Chü nekureteeüre.

Akaaürü rei aituu te “Farina ke Nekuretenaa” ke nekuatijjaaürümiin.

Le laürinanaain nelerükürümiin, le laüriin nekureteeneeürü jana le laüriin kureteneenüürü.

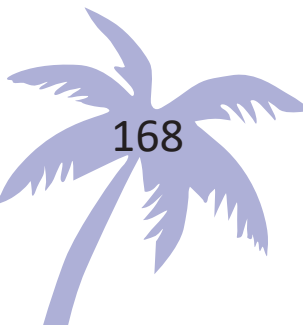
Eta kuree kurejeein nekuatijjaaürümiin.

- Cha nainereei kureteei 5 sureneji ke ne.

Le kilui farina kure jeeunejeein janijiin nii kuriki kuluteeü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaau.

Kanü küraa te:.....nae.

Nerelaai naja kuaarateeü

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

- Kanaanaiürü rei aituu te, nerelaaürüüa najaü akaaürüüacha janujui amiianenaakürü kuaraain kuaaükürüüne.
 - Ni baia akaaürü rei aituu te, niicha kuitüküi kuitüküerateeürümiin.
 - Akaaürü kaje bajaaü: cha ke nerelakaache.
 - Chaaürü rene bedaeneein, ena nenakaaürüneein kuitüküüakache, chatuuaneein mitüün ereeüre ichanakai ke, cha jataain raütatui.
- Kanaanaiürü nainetiin fichakürü teeü te, küüane nenakaaürü jaain, saüün, kuüjünaka jaain chaain kulutekürümiin jerekürüüne rijjijeein küaain.
 - Kanaanaiürü rei aituu te, nii akaaürüüacha janujui ficha ke küaain ereeürüüne le laürinanaain netiin.

Kaa le laürii nerelana naja küüane iicha raütati kuüjünaka jaaü.

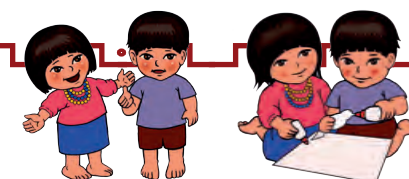

Raütaain kuaraain chaen laenaä.

“Kauachajeein ichauakache”

Janunaa biianü

ruunsi

martesi

mariiane

kataaün
tuküeeeki

sabaru ke
jaürüi

Kanü küraa te:

nae.

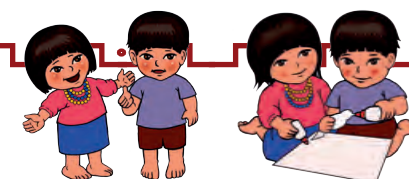
Ii relaera chaan ii nerelaau jerakürü rei janunaa beei naja kujuanunaa bana jeluun teein nii biji kuüjünaka tiririchaaü. Chaan leeucha kacha türünaa rei janunaa beei naja kuüjünaka neein kuratajateeü jeelai jeluun teein.

Raütaain kuaraain chaan laenaäü.

Three horizontal dashed blue lines for writing.

Jelaiü teeina kanüüacha dadanjui teein ratiriiün

ruunsi

martesi

mariiane

kataaün
tuküeeeki

sabaru ke
jaürii

Kanü küraa te:

nae.

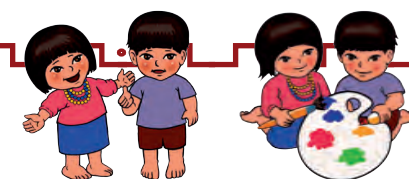
Nerelaai naja jelai lujuiin kaetuui naja kujuanunaa bana jeluun teein enutu kuüjünaka tiririchaaü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaäü.

Three horizontal dashed blue lines for handwriting practice.

Kanü biji küleekaaün lenunichaaüne ajiniia

ruunsi

martesi

mariiane

kataaün
tuküeeeki

sabaru ke
jaürüi

Kanü küraa te:

nae.

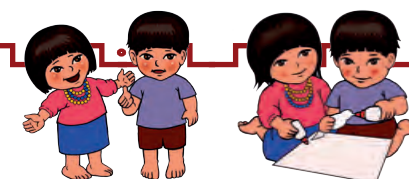
Ii biji küleeki naja kujuanunaa bana jelai kuluteeü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaäü.

Three horizontal dashed blue lines for writing.

Kanü üjüadae küleekaaün lenunichaaüne baia

ruunsi

martesi

mariiane

kataaün
tuküeeeki

sabaru ke
jaürüi

Kanü küraa te:

nae.

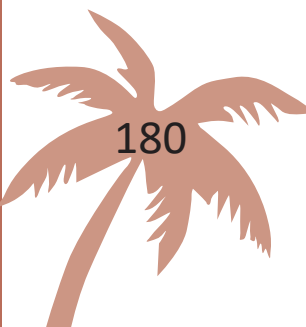

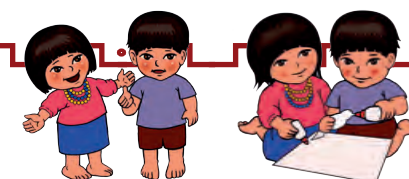
Ii üjüaade küleeki naja kujuanunaa bana jeluun tein üjüaade kuüjünaka enuanatiin nena tiriirichaaü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaäü.

Three horizontal dashed blue lines for handwriting practice.

Kanü nerelaau jerakürü aina na cha ichaadün

ruunsi

martesi

mariiane

kataaün
tuküeeeki

sabaru ke
jaürüi

Kanü küraa te: nae.

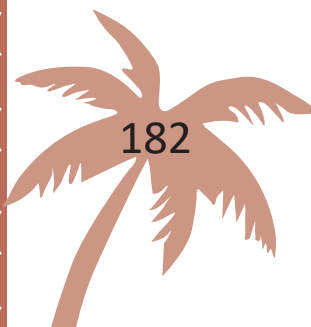

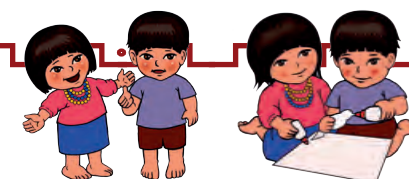
Meeri enuanati kuäjünaka jaaü ii nerelaaü jerakürü aina ii kuaate chaaen iicha sirii naajuai ke cha ichaai naja kujuanunaa bana jeluun tein.

Raütaain kuaraain chaaen laenaäü.

Three horizontal dashed blue lines for writing.

Kanü lenune jitaaina kiiün

ruunsi

martesi

mariiane

kataaün
tuküeeeki

sabaru ke
jaürüi

Kanü küraa te: nae.

Jitariin ii lenune kii naja kujuanunaa bana jeluun tein kujiara kuäjünaka tiririchaaü.

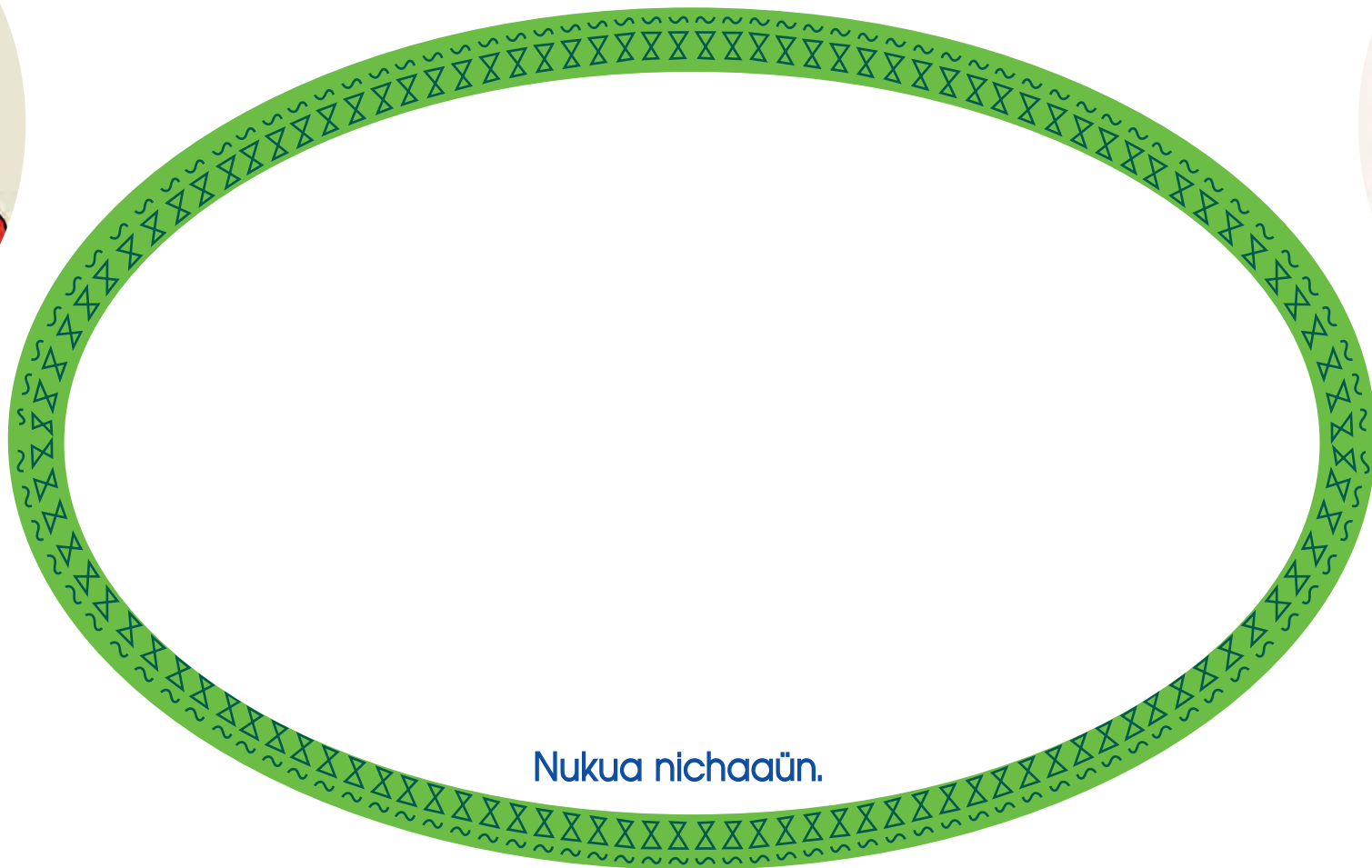
Raütaain kuaraain chaaen laenaäü.

Three horizontal dashed lines for writing practice.

Kanü kuitüküüne jerichaaün

Katuuanianü kanü, kanü araaichürü kanü
nenaja jelai naaujaaain.

Nukua nichaaün.

Kanü küraa te

nae, aka te

naa ne neein aite.

Sirichaaün

jaanakanejeein.

Kanüna

kaje nena neeün.

Kanaanaiürü fujiaraaürüüacha ichaneeni beera.

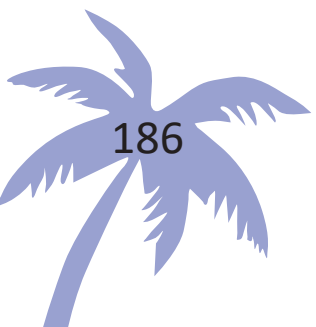
Kanüüacha belaineein nenakaaürü kanaanaiürü fujiaraaürü.

li kalauui aina jiniikiin kaa kiricha kuaraain, ni baia aina ke nerere-taaü:

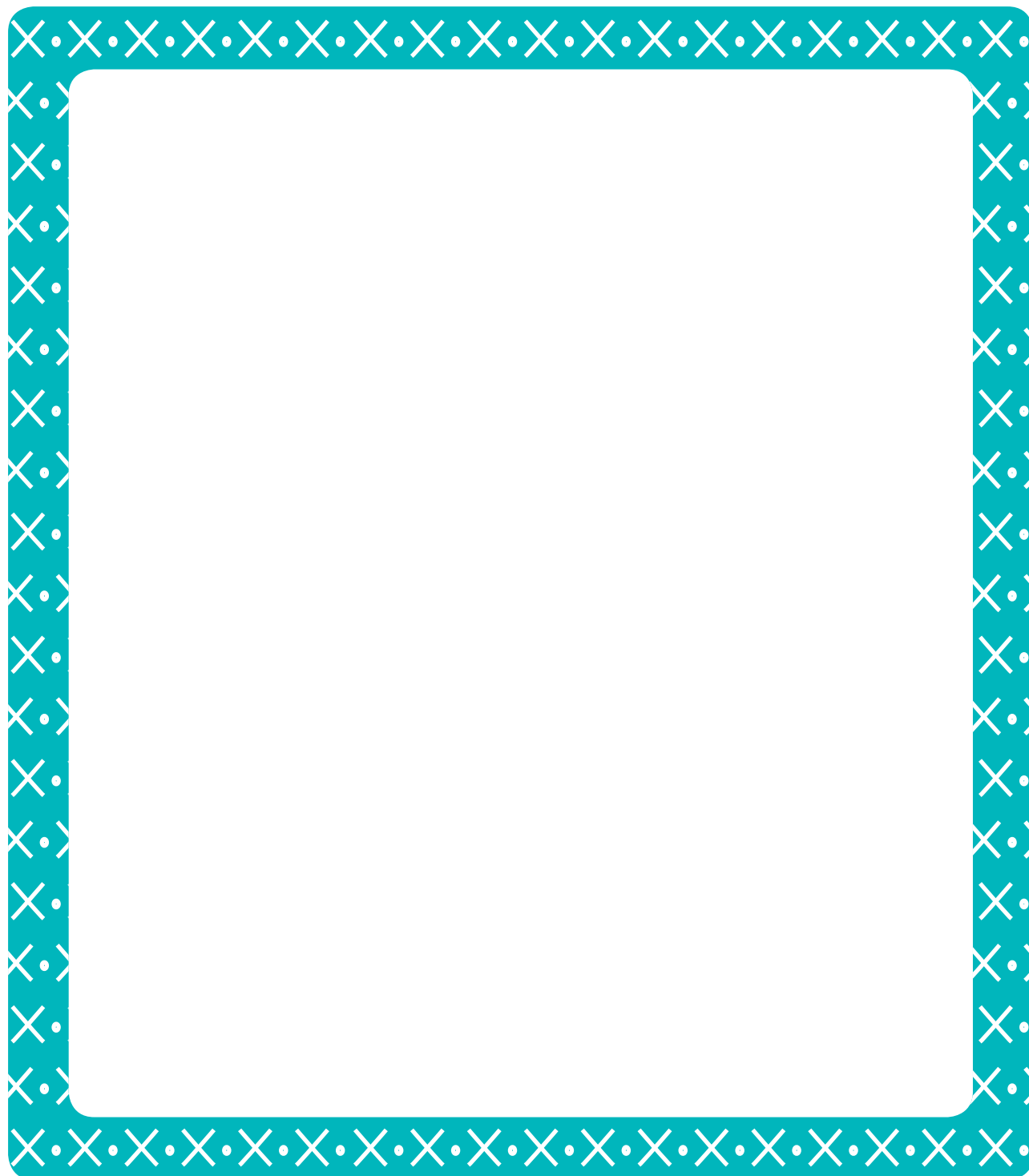
- ✓ Chariji kanaanai ichanaa ii raütae

li kalauui rei beeü(künü):

- ✓ Nejanuua naja jelai.
- ✓ Najanuua jana kuarajeeürera kachaaürü.
- ✓ Chatunaain kuaküün rei küraa teei.
- ✓ Tunaane neein nirijitukujuae rei küraa naain beeü.

Kanü kuitüküüne jerichaaün

Kanü küraa te:.....nae.

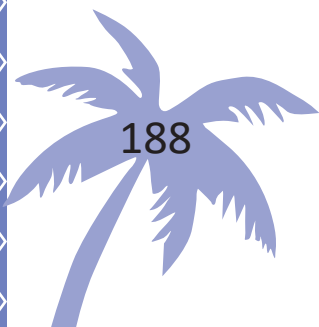
Kanaanaiürü fujiaraaürüüacha ichaneeni beera.

Kanüüacha belaineein nenakaaürü kanaanaiürü fujiaraaürü.

li kalauui aina jiniikiin kaa kiricha kuaraain, ni baia aina ke nerere-taaü:

- ✓ Lenune iicha raütati.
- ✓ Chariji lenune jataain ii raütate. Chaanüna.
- ✓ Chaa ke jasiiteein janujui lenune kujuaiteei.

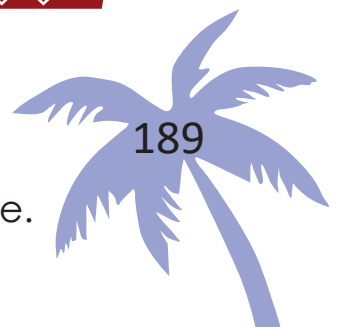
Ni baia ii kalauui kuratajaneëü te lenune niicha kujuaaiti kuüjünaka jaain kuluteein mamaliaaine.

Nekuatijanaa kanüüacha raütati.

Kanü küraa te:nae.

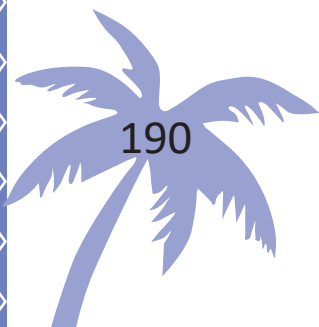
Kanaanaiürü fujiaraaürüüacha ichaneeni beera.

Kanüüacha belaineein nenakaaürü kanaanaiürü fujiaraaürü.

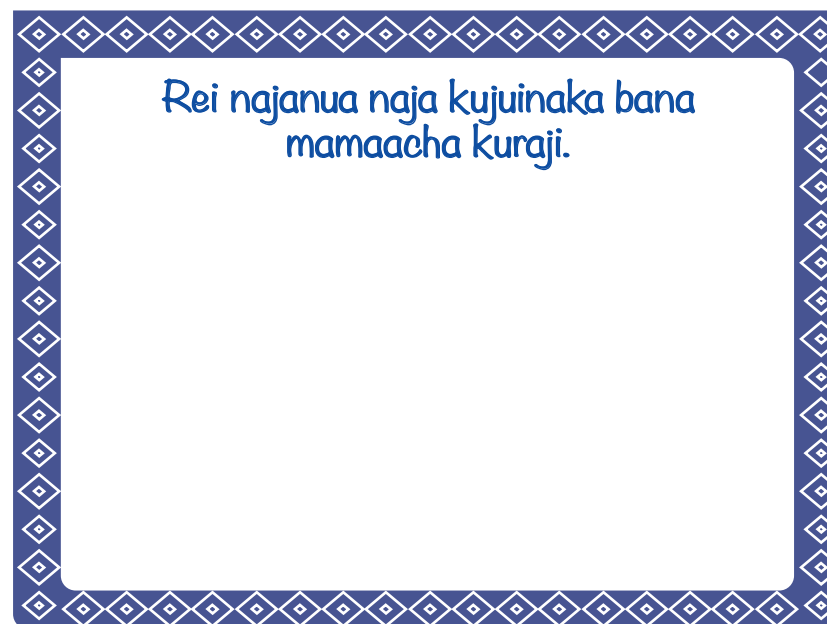
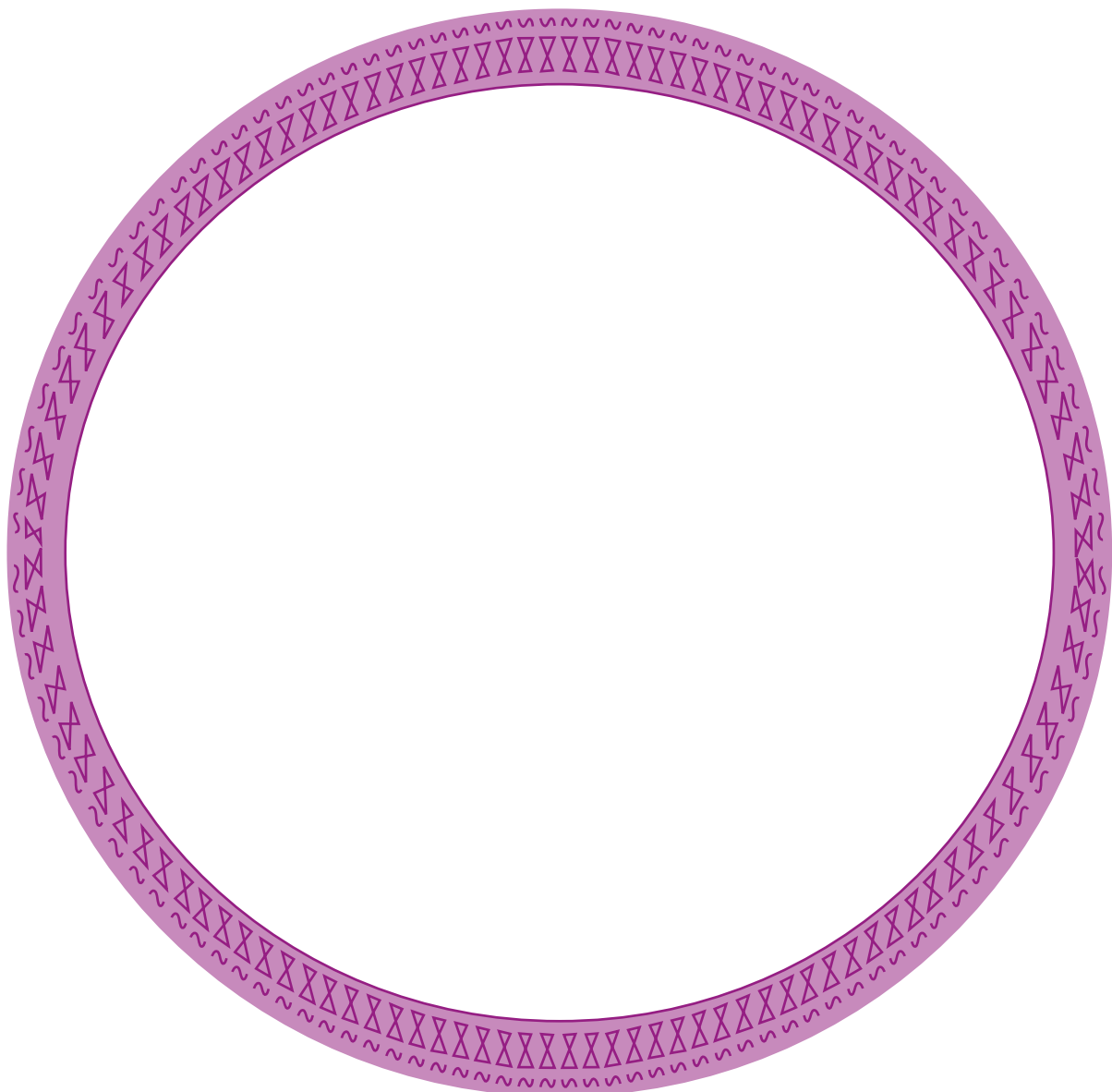
li kalauui aina jiniikiin kaa kiricha kuaraain, ni baia aina ke nereretaaü:

- ✓ Nekuatiijanaa iicha raütati
- ✓ Chaa ke nekuatiijanaa raütaai.
- ✓ Chariji kuate ke nekuatiijanaa raütaai
- ✓ Charijitukujuaain naunaai iicha raütati kuate ke nekuatiijaaine
- ✓ li kaluui aina nekuatiijaaü aasaeriin (künü)
- ✓ Kanaanainei bana raütatiin nekuatiijaai naja ke nereretaaü.

Ni baia ii kalauui kuratajaneëü te kuate niicha raütati kuüjünaka jaain kuluteein mamaliaaine.

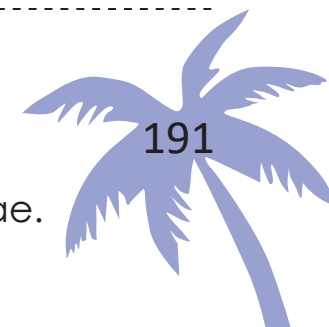
Naaunjuaa mama

Mama küraa te: *nae mama bajaanaa te*

mamaacha ichaineein kanüüacha raütati

Kanü küraa te: nae.

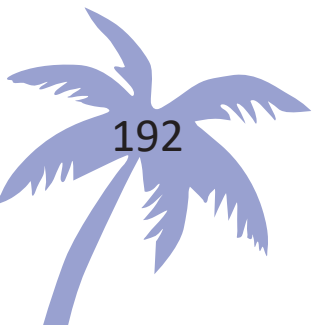
Kanaanaiürü fujiaraaürüüacha ichaneeni beera.

Kanüüacha belaineein nenakaaürü kanaanaiürü fujiaraaürü.

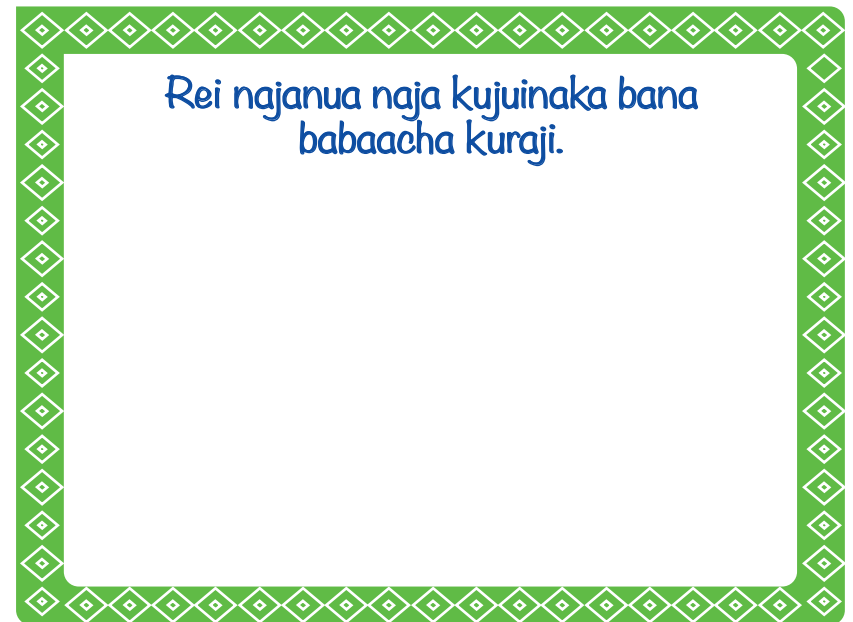
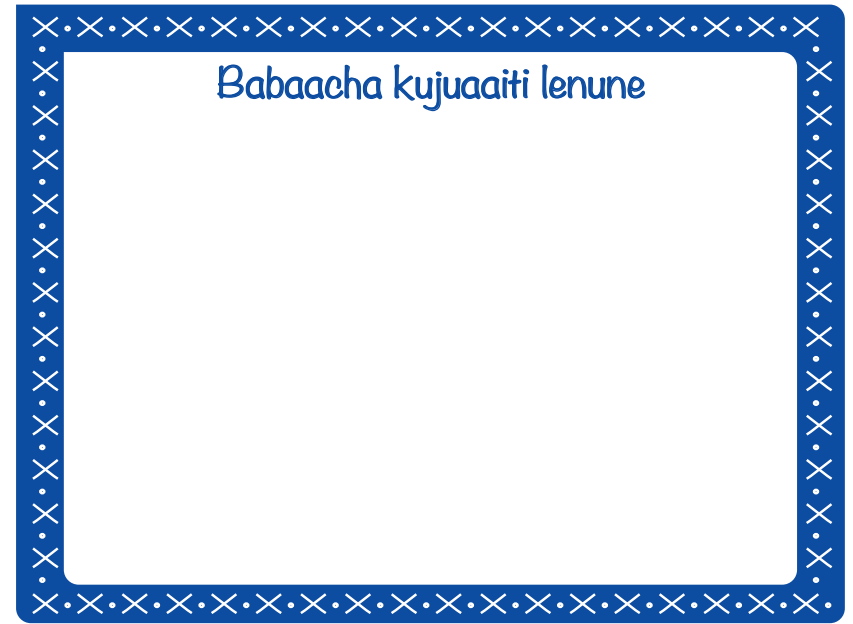
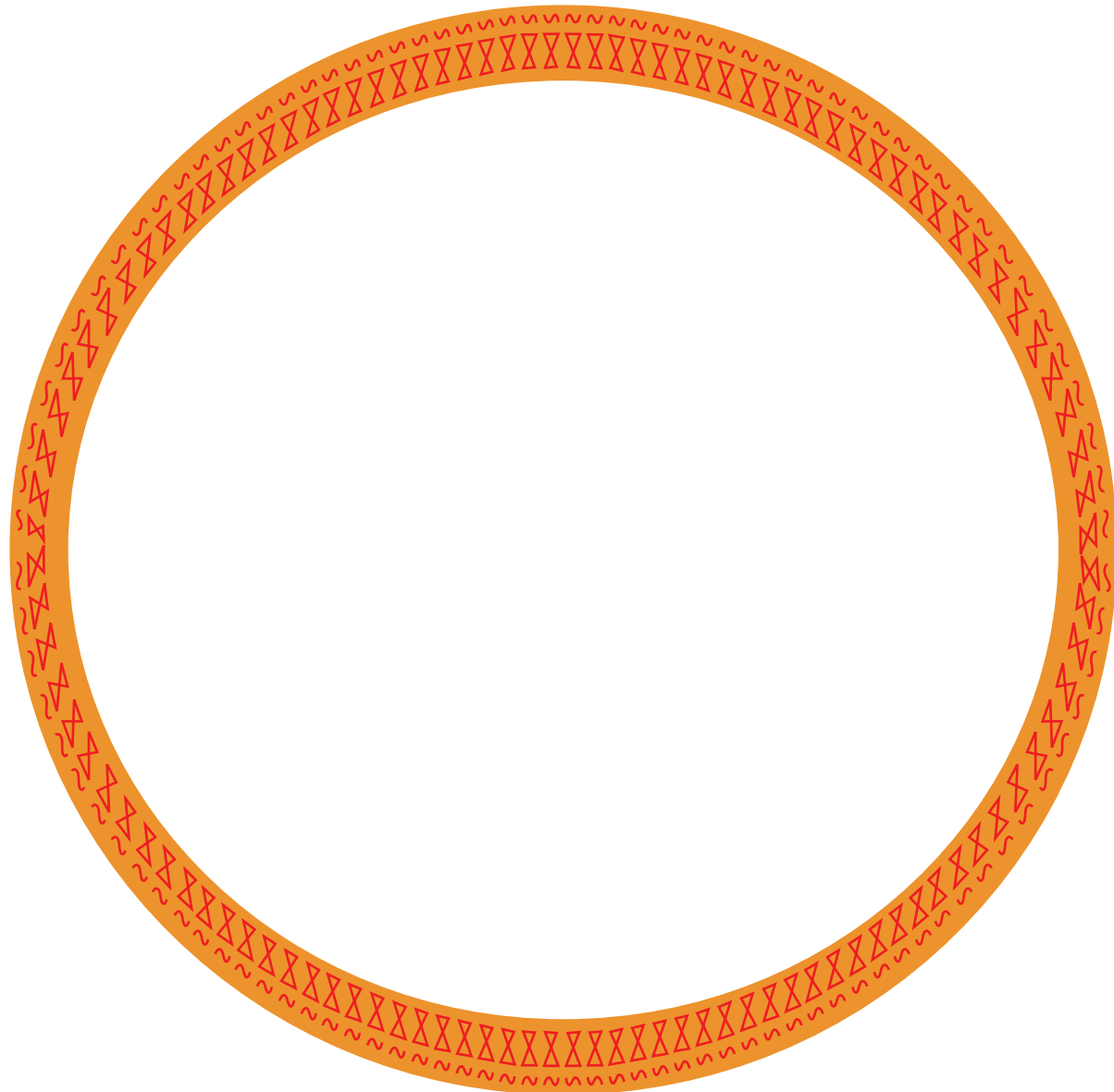
li kalau i aina jiniikiin kaa kiricha kuaraain, ni baia aina ke nereretaaü:

- ✓ licha kujuaaiti lenune chaaen rei jasisichürü ke nereretaaü.
- ✓ Chaa ke ii belaiichaniiane raütareei ii najanua naja kujuinaka ke türüüane bana.

Ni baia ii kalauui süüjüa lararajjaaü te lenune niicha raütati kuüjünaka jaain kuluteein mamaliaaine (belaiia naja).

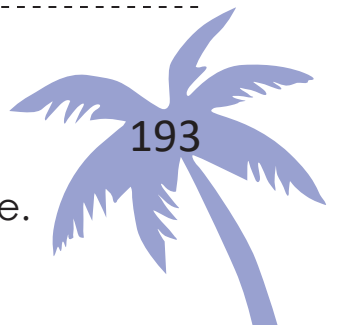
Naanjuua baba

Baba küraa te *nae baba bajaana te*.....

Babaacha ichaineein kanüüacha raütati

Kanü küraa te:nae.

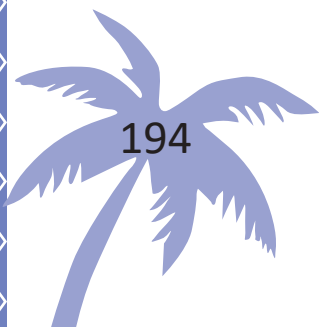
Kanaanaiürü fujiaraaürüüacha ichaneeni beera.

Kanüüacha belaineein nenakaaürü kanaanaiürü fujiaraaürü.

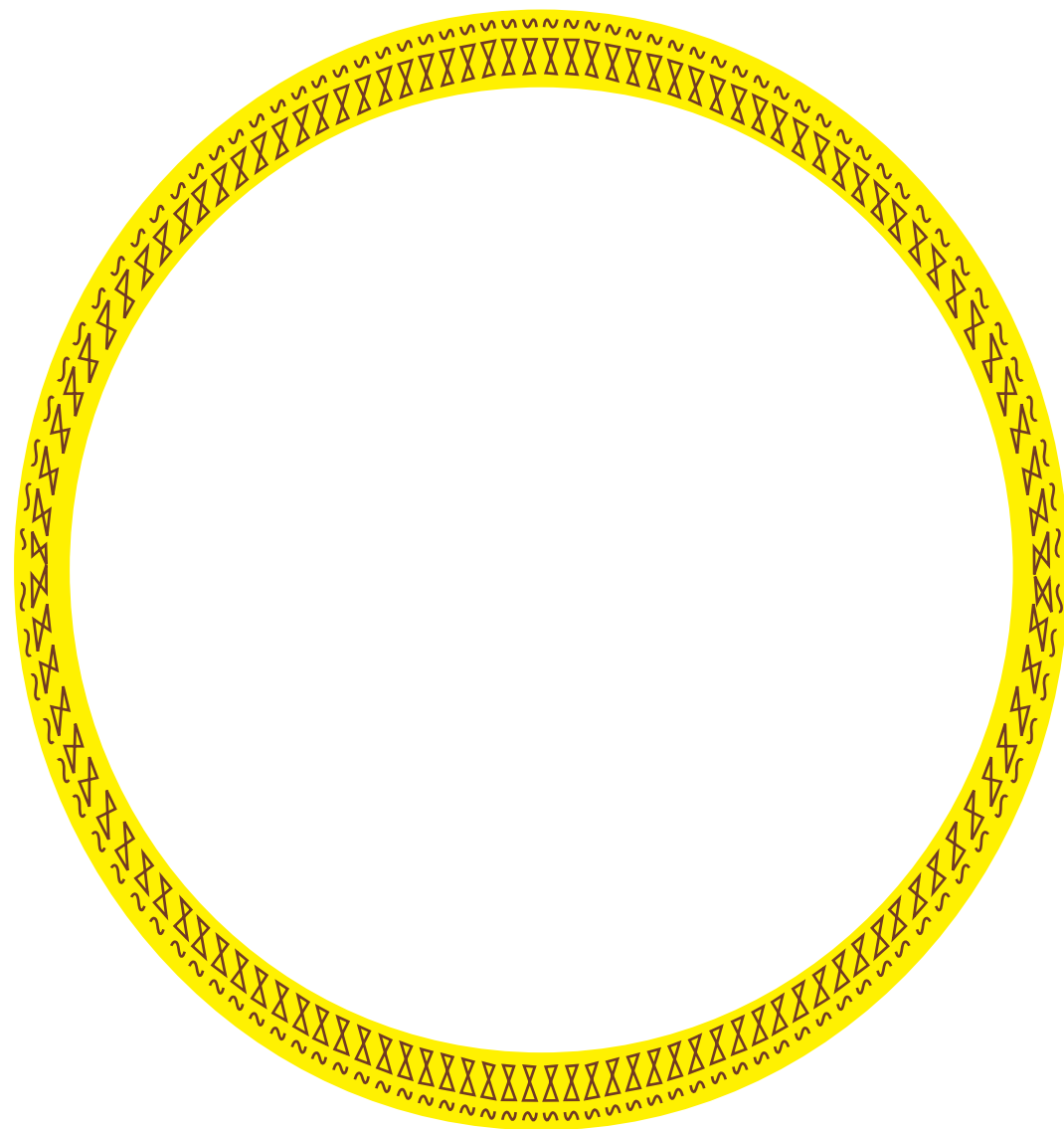
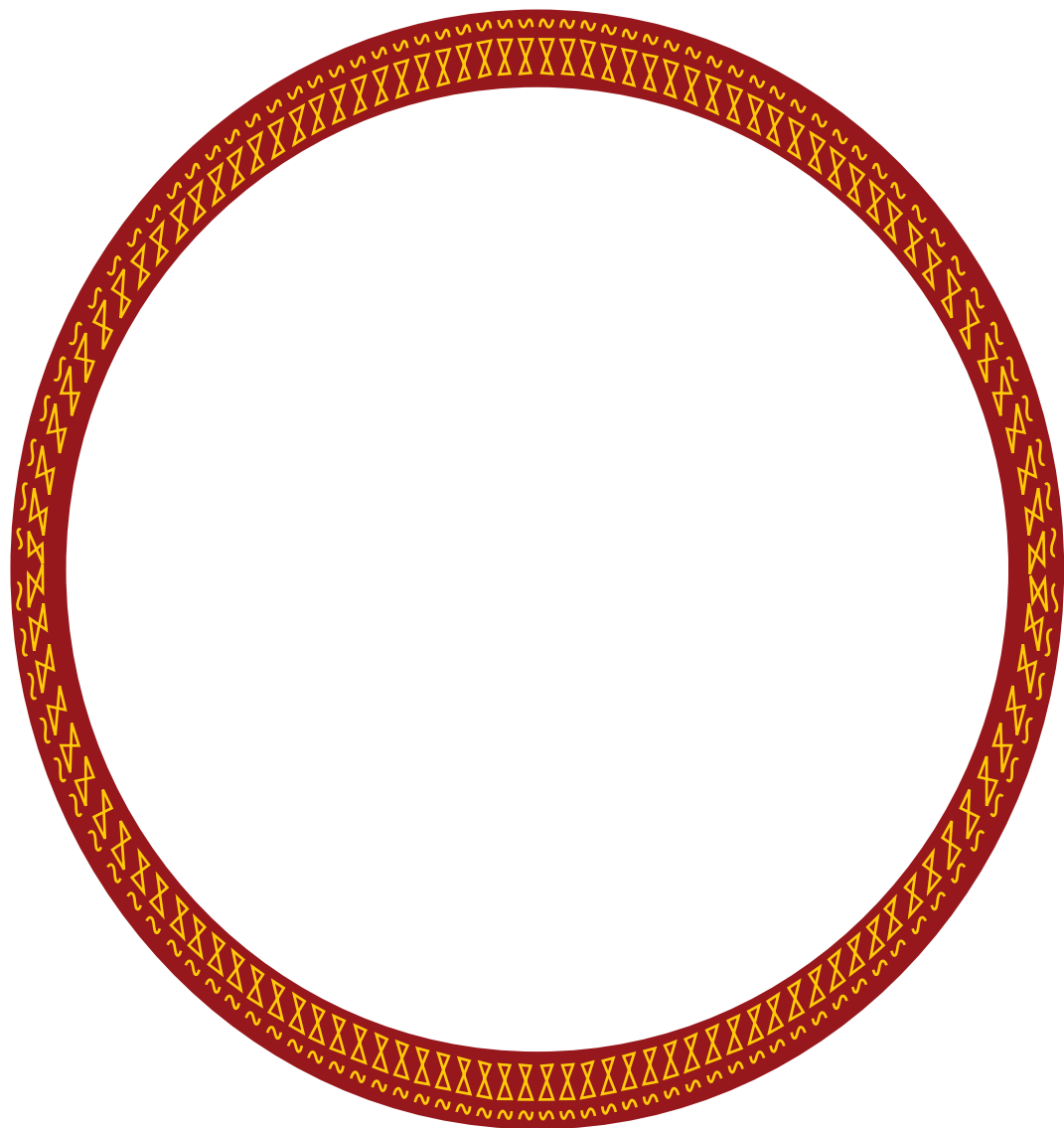
li kalauui aina jiniikiin kaa kiricha kuaraain, ni baia aina ke nereretaaü:

- ✓ licha kujuaaiti lenune chaan rei jasisichürü ke nereretaaü.
- ✓ Chaa ke ii belaichaniiane raütareei ii najanua naja kujuinaka ke türüüane bana.

Ni baia ii kalauui süüjüa lararajjaaü te lenune niicha raütati kuüjünaka jaain kuluteein mamaliaaine (belaiia naja).

Kanü neba fujiaraaürü.

Daae küraa

Daae bajaanaa

Karinaja küraa

Karinaja bajaanaa

Kanü küraa te:nae.

Kanaanaiürü fujiaraaürüüacha ichaneeni beera.

Kanüüacha belaineein nenakaaürü kanaanaiürü fujiaraaürü.

li kalauui aina jiniikiin kaa kiricha kuaraaü (künü).

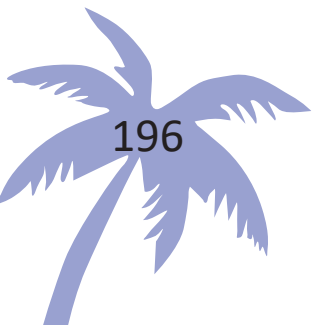
Rei rinajaaürü aina nereretaaürüüne.

Rei rinajaaünrü bajaanaa bajaaurüüne.

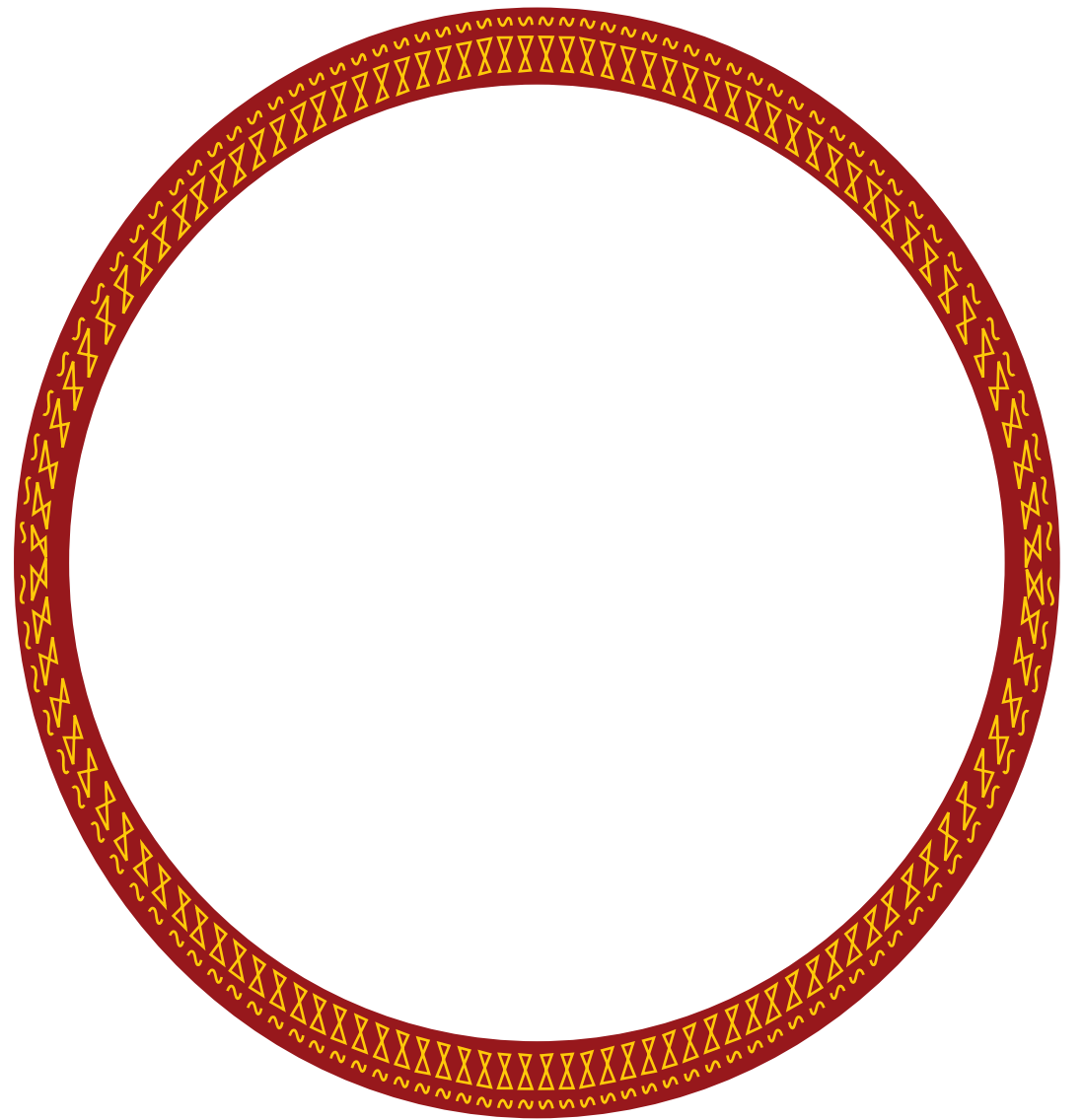
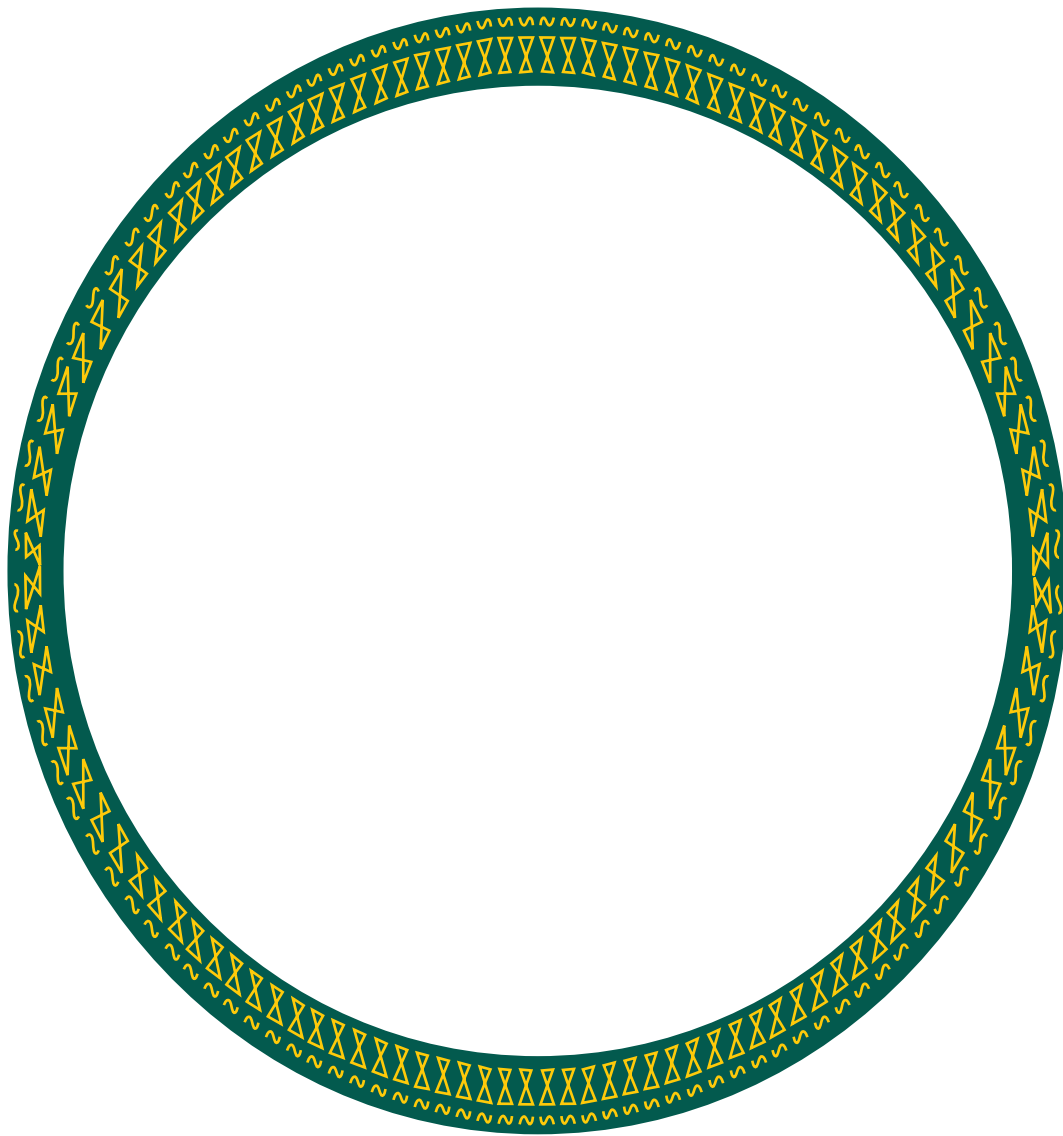
Aituute niicha kuitüküi ke nereretaaine.

Ni baia ii kalauui kuratajaneëü te rei rinaja küraa chaen rei bajaanaa laenaaürümiin.

Satununejeein rei rinajaaürü kuüjünaka jaain kuluteein mamaliaaine kaa rei kürü küüane tein.

Kanü inaka fujiaraaürü.

Daae küraa

Daae bajaanaa

Karinaja küraa

Karinaja bajaanaa

Kanü küraa te:nae.

Kanaanaiürü fujiaraaürüüacha ichaneeni beera.

Kanüüacha belaineein nenakaaürü kanaanaiürü fujiaraaürü.

li kalaüüi aina jiniikiin kaa kiricha kuaraaü (künü).

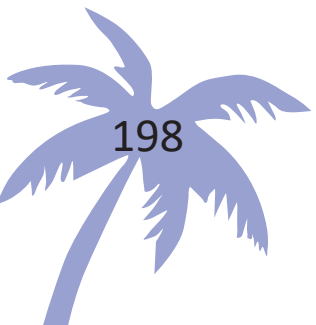
Rei rinajaaürü aina nereretaaürüüine.

Rei rinajaaünrü bajaanaa bajaaurüüine.

Aituu te niicha kuitüküi ke nereretaaine.

Ni baia ii kalauui kuratajaneëü te rei rinaja küraa chaen rei bajaanaa laenaaürümiin.

Satununejeein rei rinajaaürü kuüjünaka jaain kuluteein mamaliaaine kaa rei kürü küüane tein.

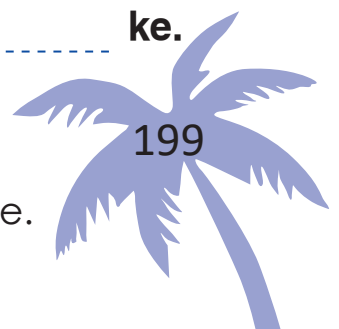
Kaa ke te kanü kuichaaüre

Kanü baaüneerüüa *baaü ke.*

Lareekuuanüne jana te kanü kuichaküre *ke.*

Kanü küraa te: *nae.*

Kanaanaiürü fujiaraaürüüacha ichaneeni beera.

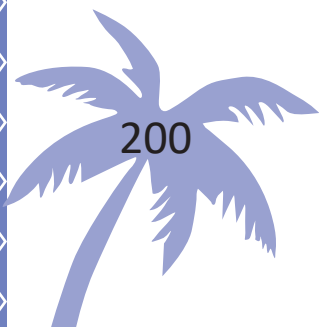
Kanüüacha belaineein nenakaaürü kanaanaiürü fujiaraaürü.

li kalauui aina jiniikiin kaa kiricha kuaraaü (künü).

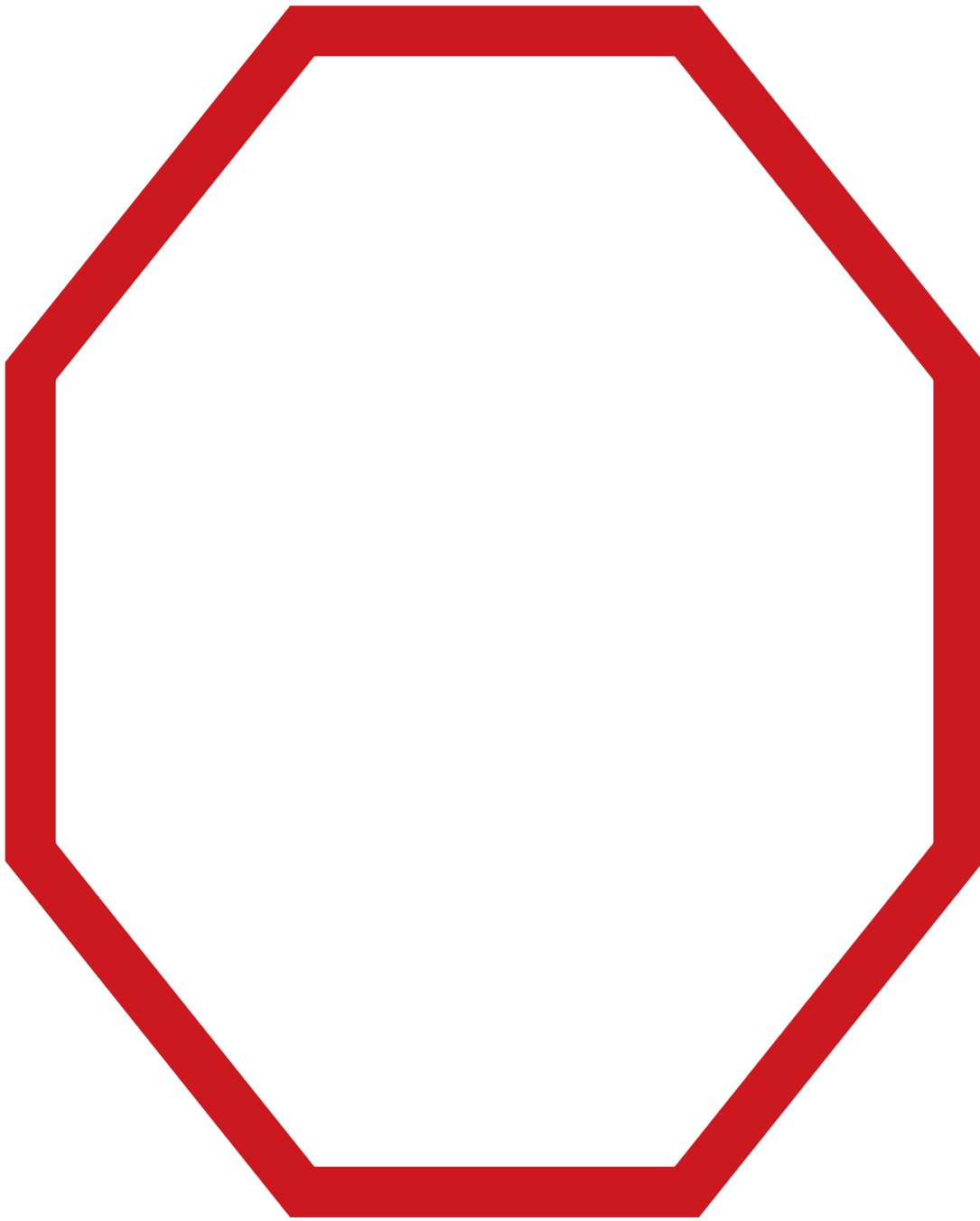
li kaluui rei chaa ke baaüneeürelü naain beeü.

Chaanüna nii baaüneeüre.

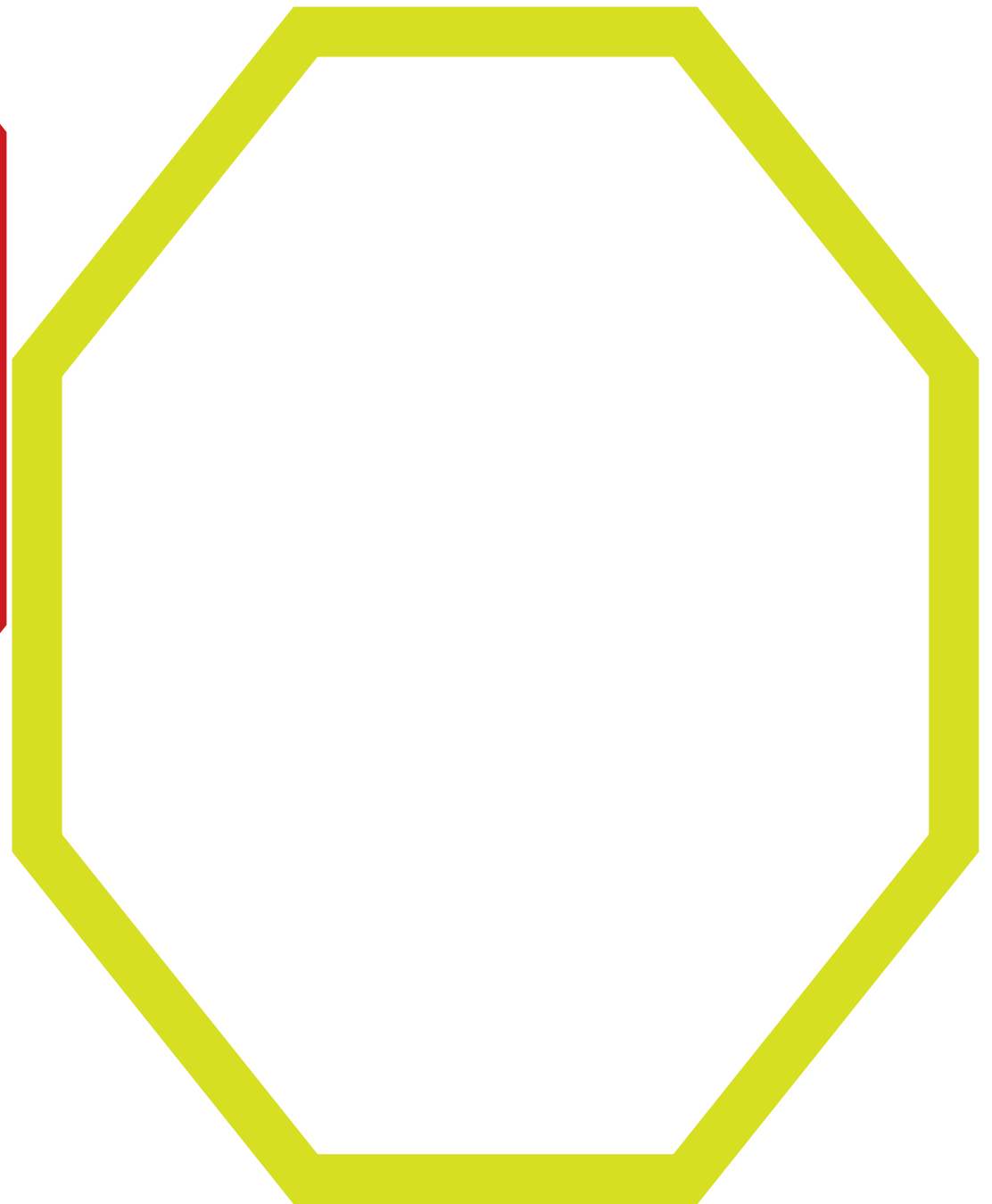
Satununejeein nii aaü jaera kuäjünaka jaain kuluteein mamaliaaine.

Kaeletaakaun

Rachuujiianü

Kanü küraa te:.....nae.

Kanaanaiürü fujiaraaürüüacha ichaneeni beera.

Kanüüacha belaineein nenakaaürü kanaanaiürü fujiaraaürü.

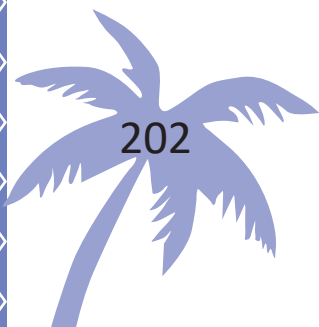
li kalauui aina jiniikiin kaa kiricha kuaraaü (künü).

li kalauui rei charijitukujuaain naunaai künaitiiane naain beeü.

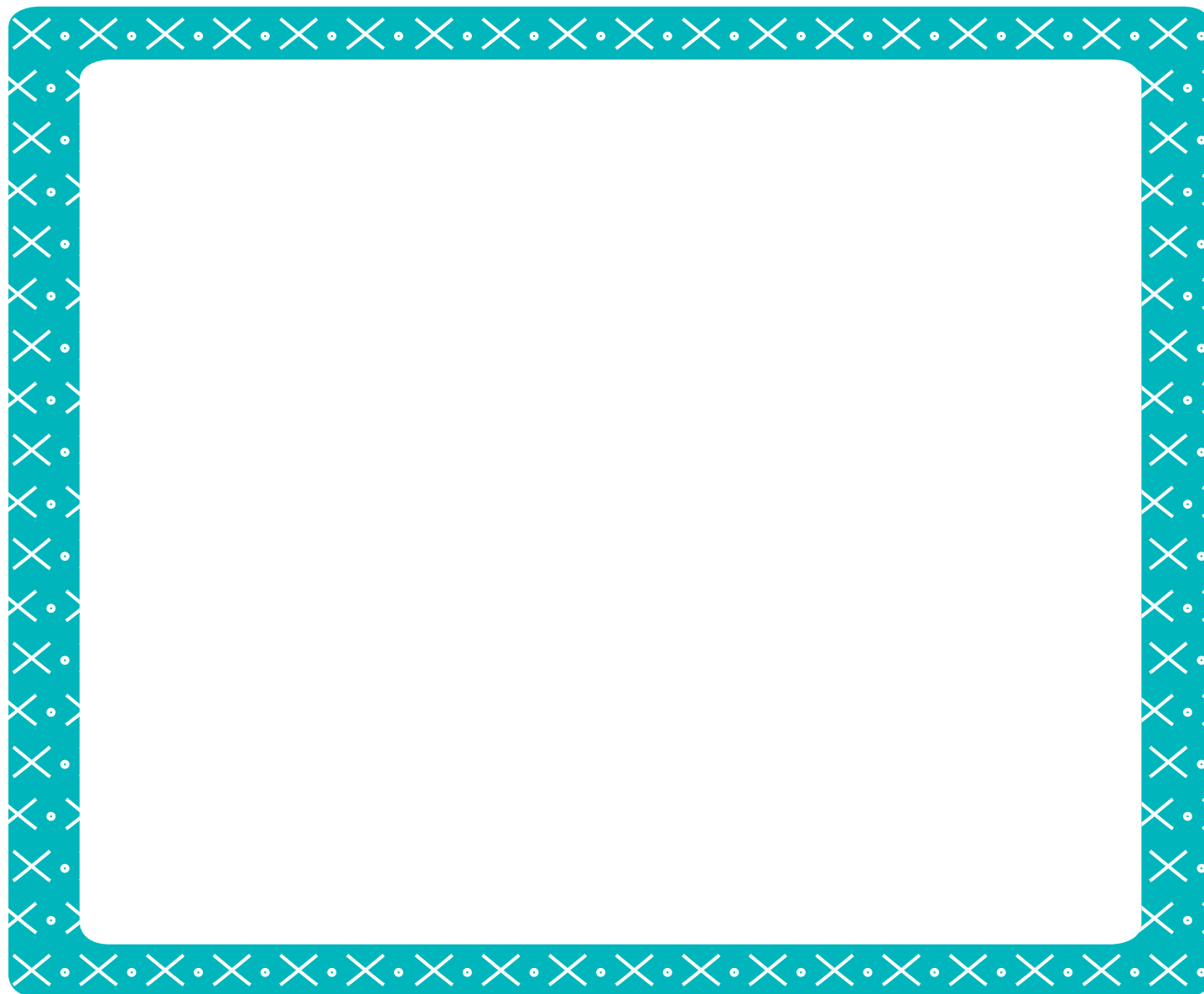
li kalauui rei charijitukujuaain naunaai kauchaain cha ichaane naain beeü.

li kalauui kaje chatuuanii ne bana kaeletajeein naunae naain bajaaü, cha jana süüjüa rachuujae.

Satununejeein kaeletaana neein chaan rachuujena neein kacha meeri kuüjünaka jaain kuluteein mamaliaaine nenaja jeluun teein.

Ichaüenaniianü ne bana airichaaünine naja

Ichaüenaniianü ne bana kanüüacha raüataneeni

Chaanüna

Kanü küraa te:nae.

Kanaanaiürü fujiaraaürüüacha ichaneeni beera.

Kanüüacha belaineein nenakaaürü kanaanaiürü fujiaraaürü.

li kalauui aina jiniikiin kaa kiricha kuaraaü (künü).

li kalauui kaje bajaaü.

Chatuuaneein neeine raütareei ichaüenaneei bana.

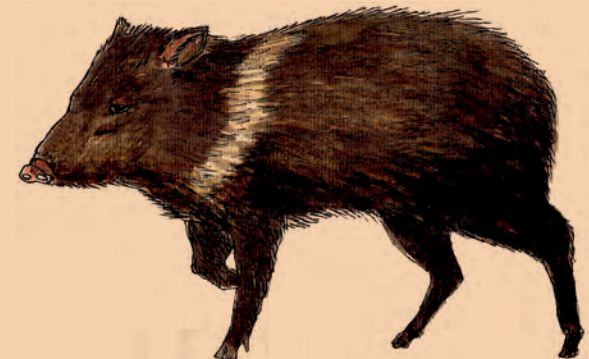
Chaanüna.

li kalauui rei aituu te ichaüenaniia bana niicha raütaneeni
kuüjünaka jaain kuluteein mamaliaaine.

**Nūnaana
nenakaaürü
kütüküüakache**

Arauuata

Enüüa üüneerü chuae te amüe.

Sichari

Kauacha chaaen baasu beera.

Ajaunri

150 ajaanakaneein te ichaunaa naine.

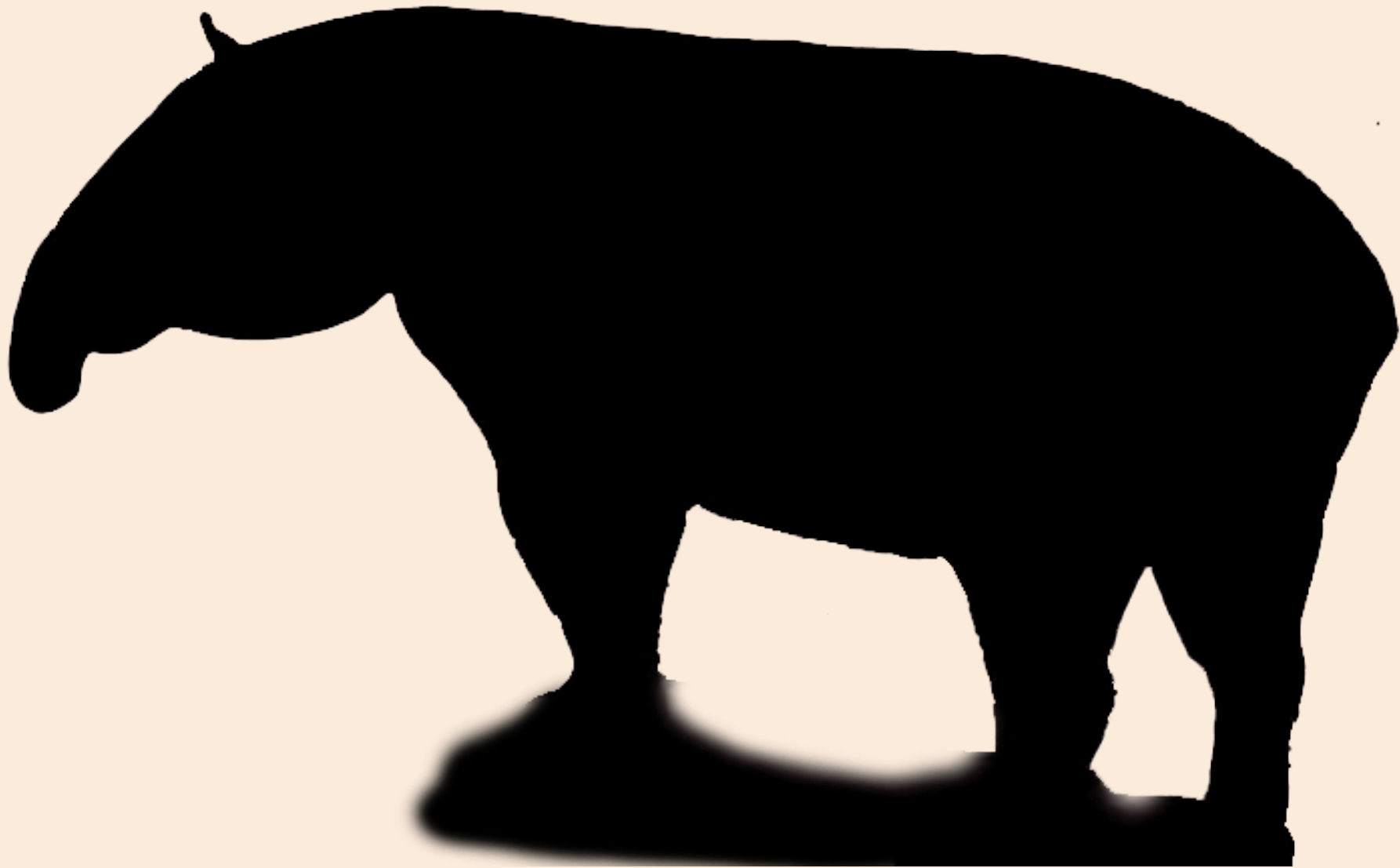
Kukuri

Kari rüüakadain te nasi tuchajae chaden te
karete rei nüseei.

Icha

Batenaad bana te nüküüe aüüaniia akaü
kue janutiin.

Araanla

Nasi tijijaa, alaka janaü te ichaue, alaa
liaane kuina.

Alairi

Kauatuua rei nūjūi kulu, jiri jana te ichaue.

Eta rei eriiakache

Kanü küraa te:nae.

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Erenaa naja neein nena ke kuitükünakai bajaain kuitüküüche.

Kanaanaiürü aina jiniikiin küün ii nenajaü erenaa naja neein nena kuaaniiüche.

Küüane ereeichene kuina nii beraicha kaje bajaäüche te, rautujeein dadaain chaen müküün aunakürümiin eta kaje chünaelanaala.

Erenaa naja neein jataain nelatineein niia naja kuaarateeü kanaanaiürü ke.

Akaaürü rei aituu te chünukuua nenaanaja numeru erünaa kuaäkürüüne.

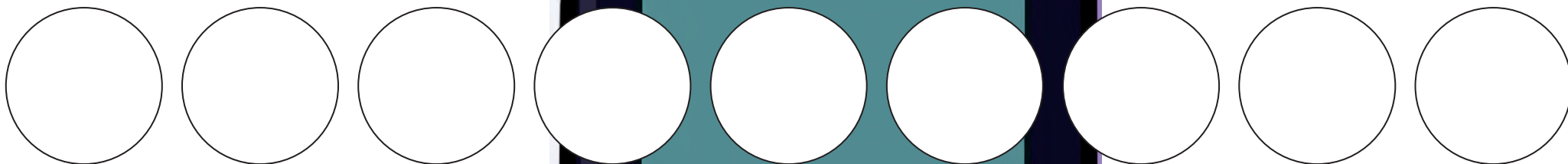
li nenajaü erenaa naja neein nena numeru bajaäü, chaen kaa kürü küüane tein laenaäü

Raütaain kuaraain chaen laenaäü.

Three horizontal dashed lines for writing.

Kanü küraa te:nae.

Kacha relaeraacha ichaneeni beera:

Erenaa naja neein nena ke kuitükünakai bajaain kuitüküüche.

Erenaa naja neein jataain nelatineein niia naja kuarateeü kanaandaiürü ke.

Akaaürü rei aituu te chünukuua nenaanaja numeru erünaa kuaaükürüüne.

li relaera rei amaaemajeein erenaa naja numeru bajaaaü, ainiiane apu rei, ii inaka rei niia natiin. Chaaen nii aia naja rijijeein küaaain nii amaaemajeein erenaa naja rei laenana naja rüjaain chaaen akatiia teein laenaäü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaäü.

Kanü küraa te:.....nae.

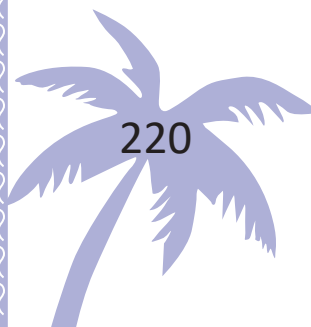

Kaa kiricha küüane cha kuitükunaa naja neein nelatena iicha kuitüküi kuüjünaka jaaü.

Raütaain kuaraain chaaen laenaäü.

Three horizontal dashed lines for writing practice, aligned with the text above.

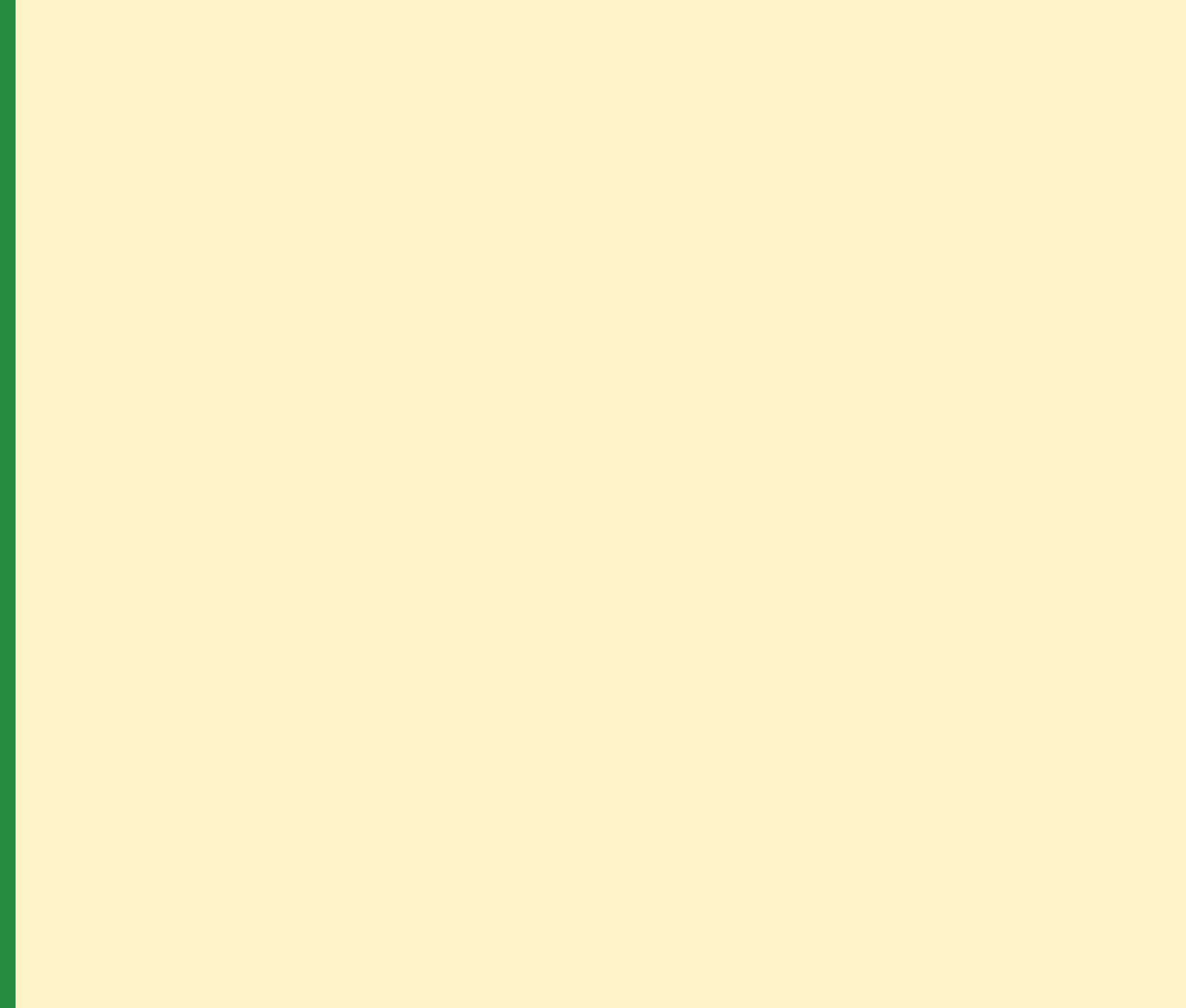

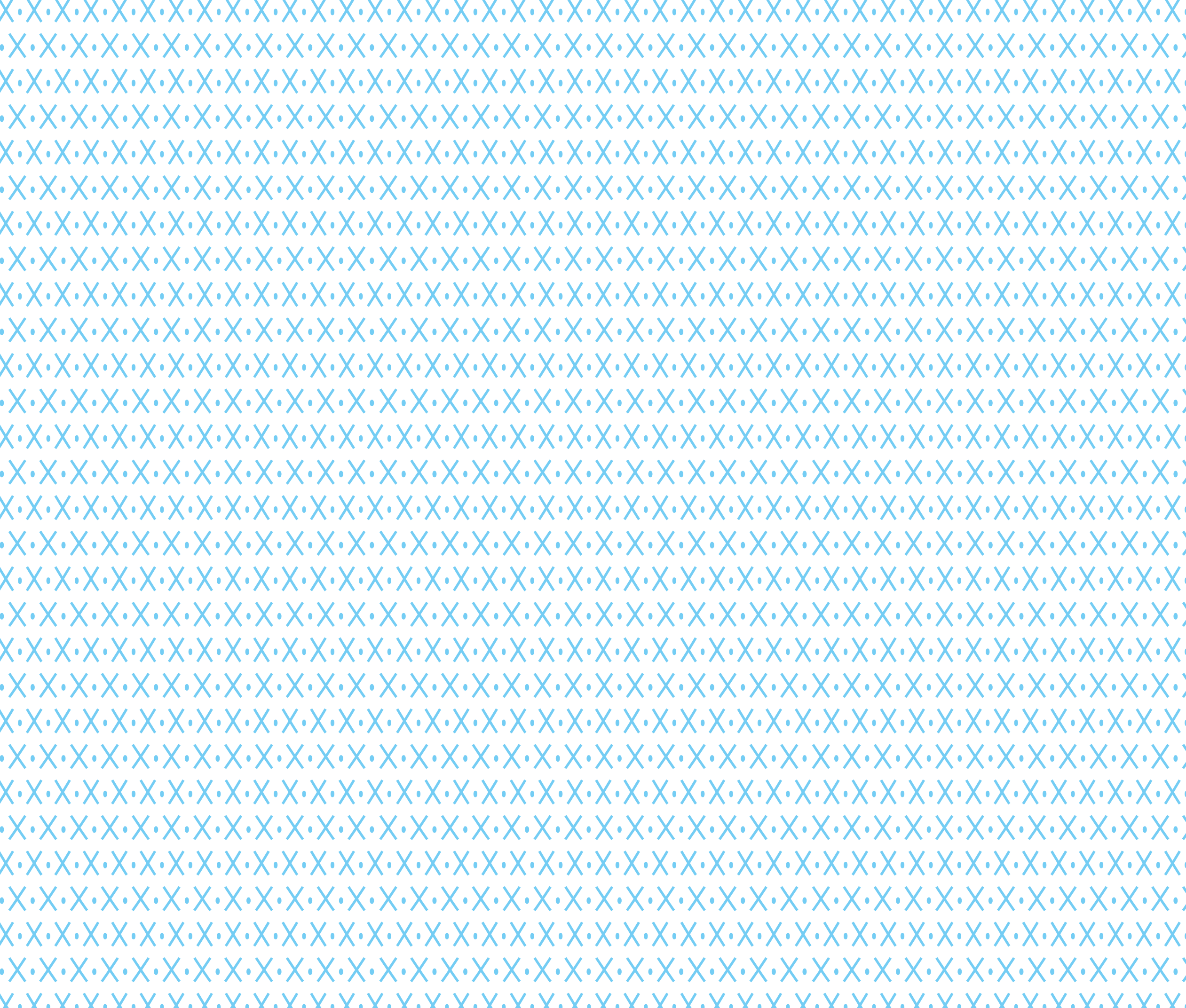

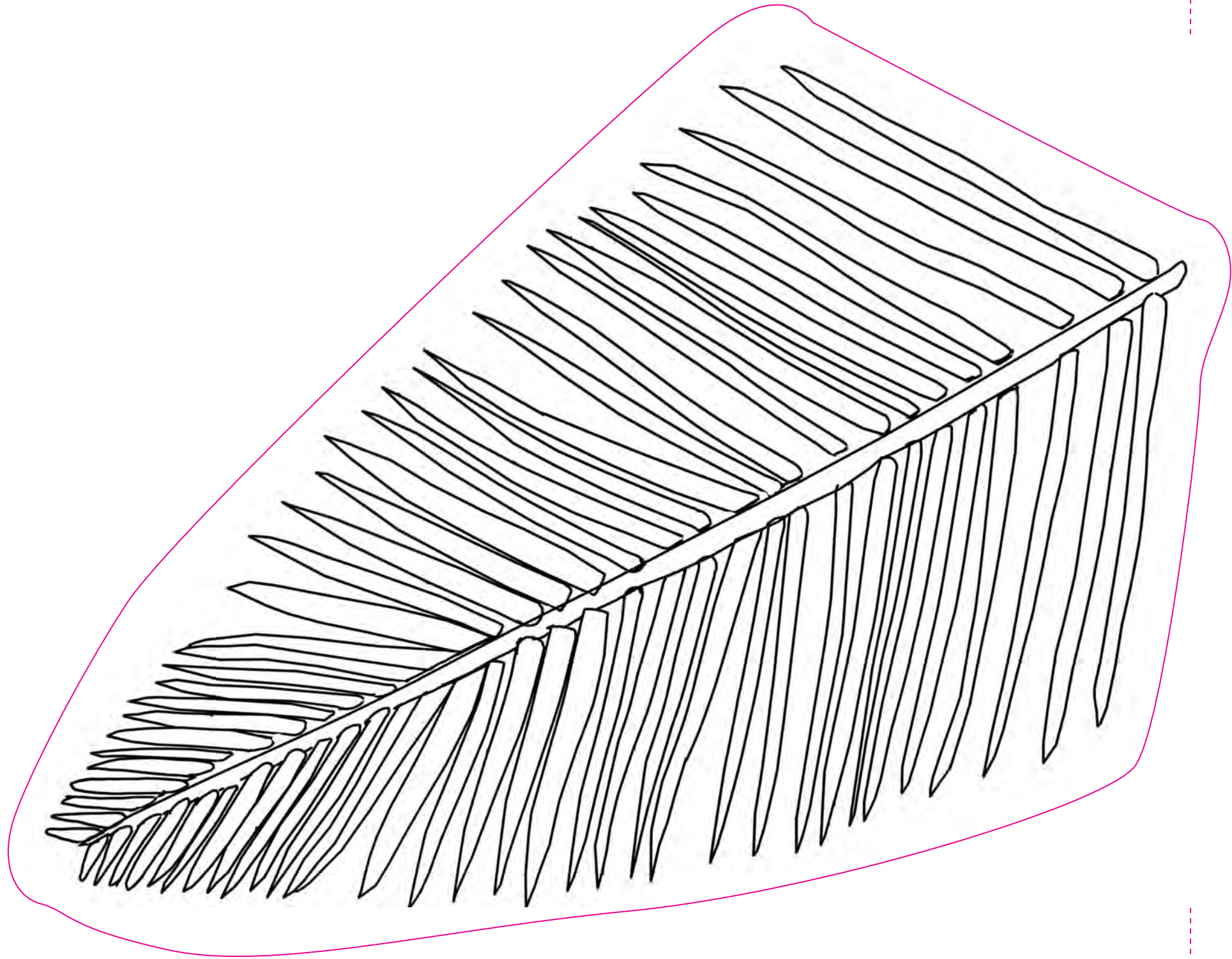

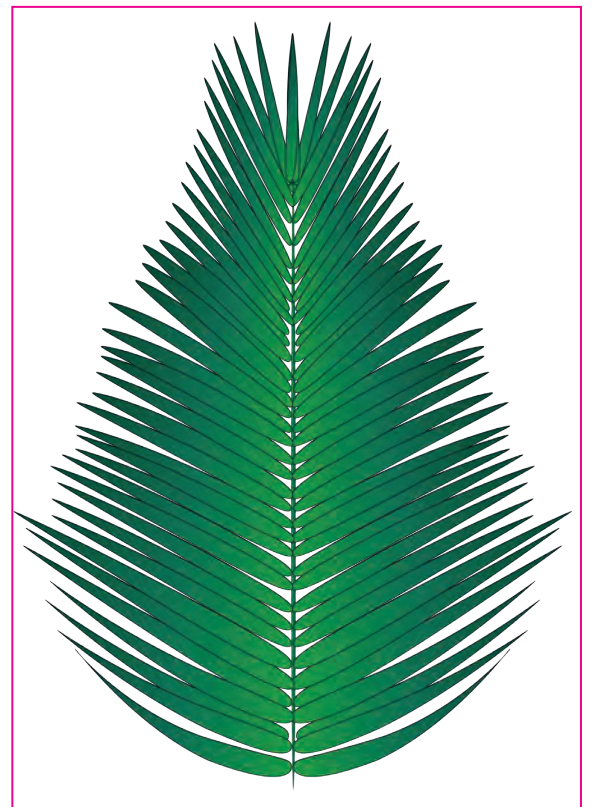
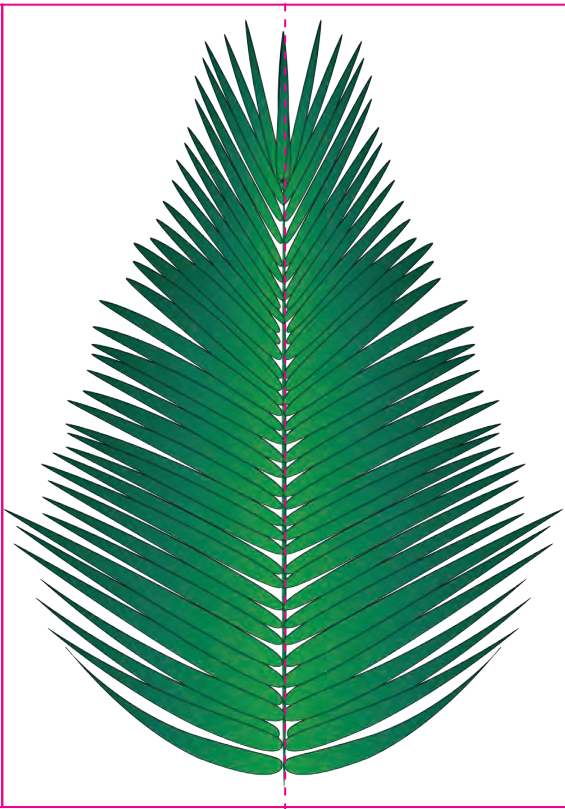
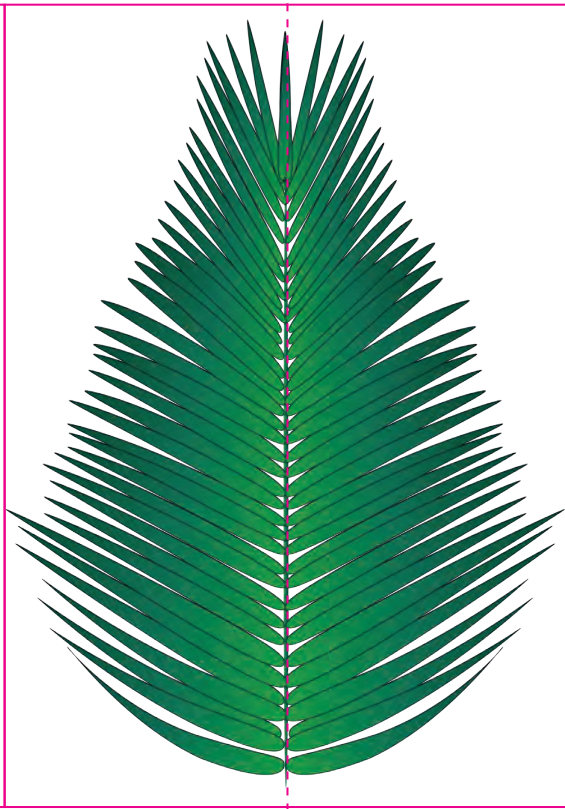
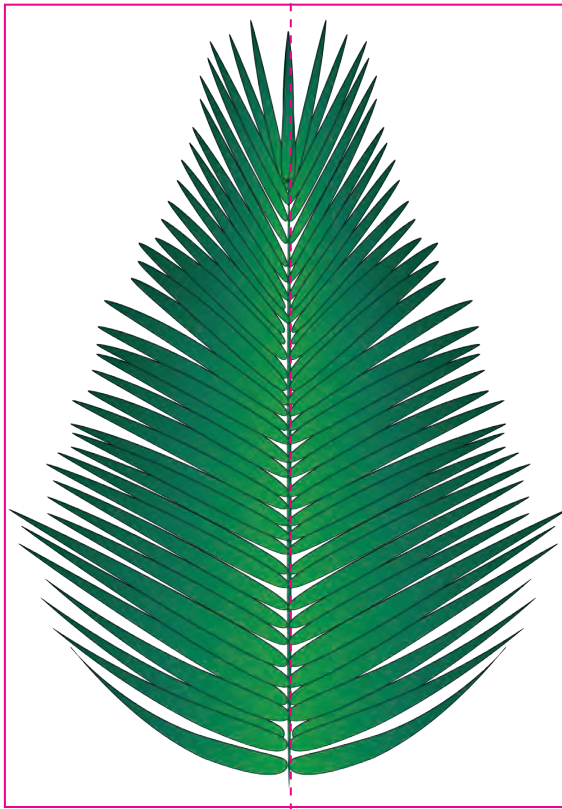
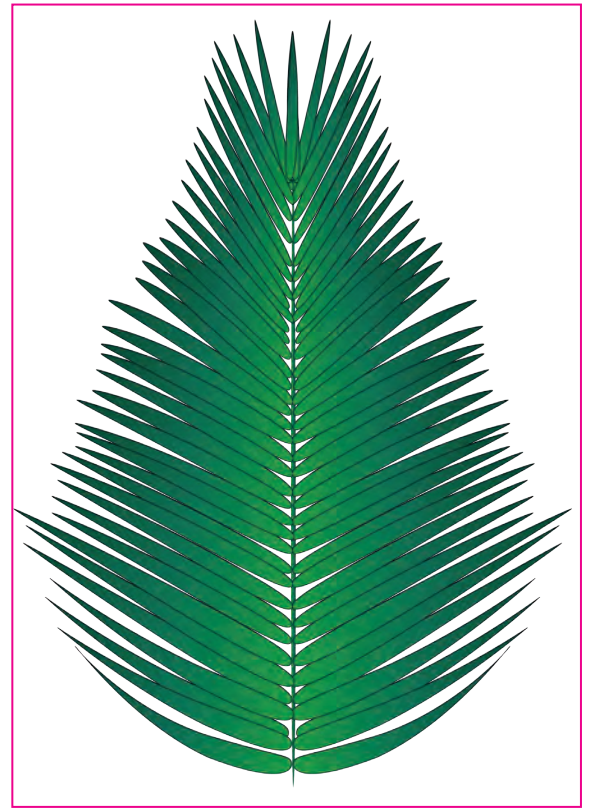
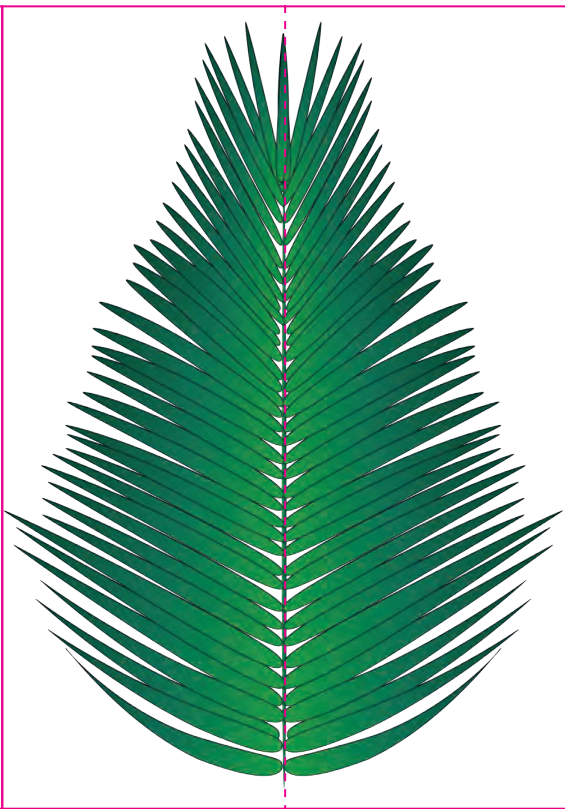
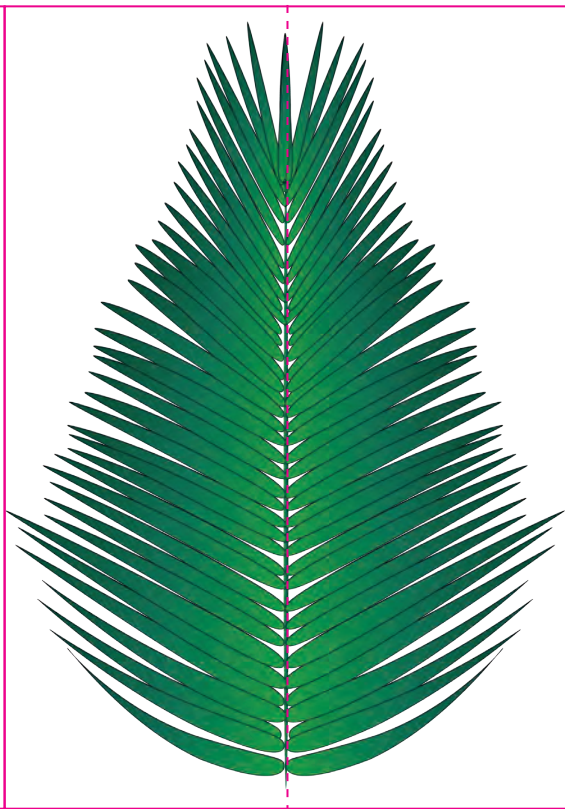
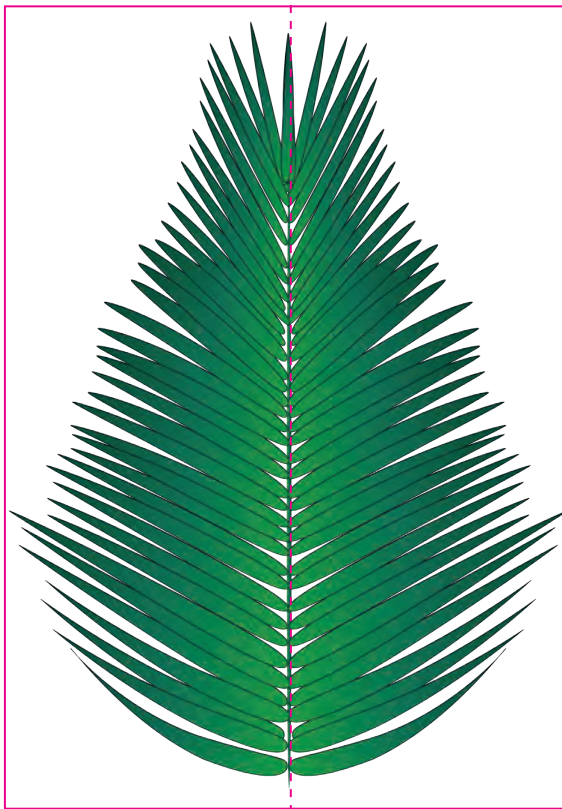

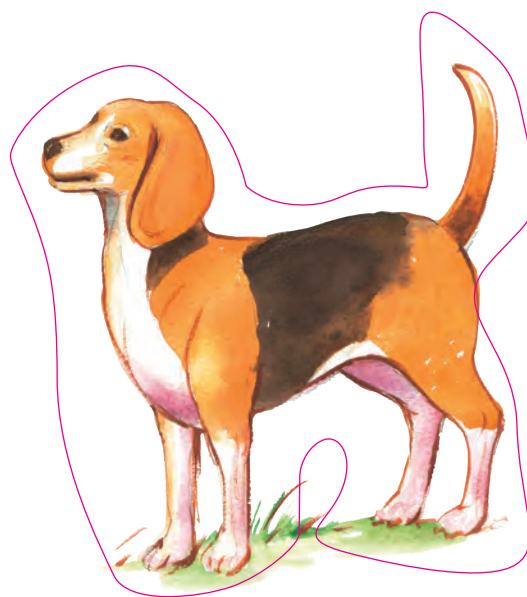
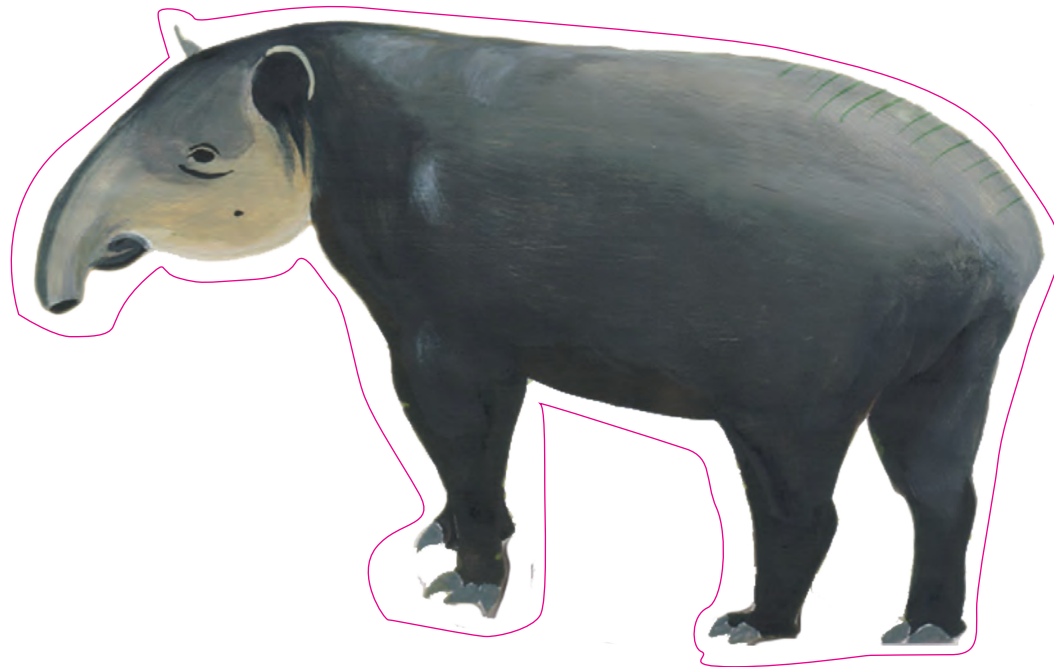

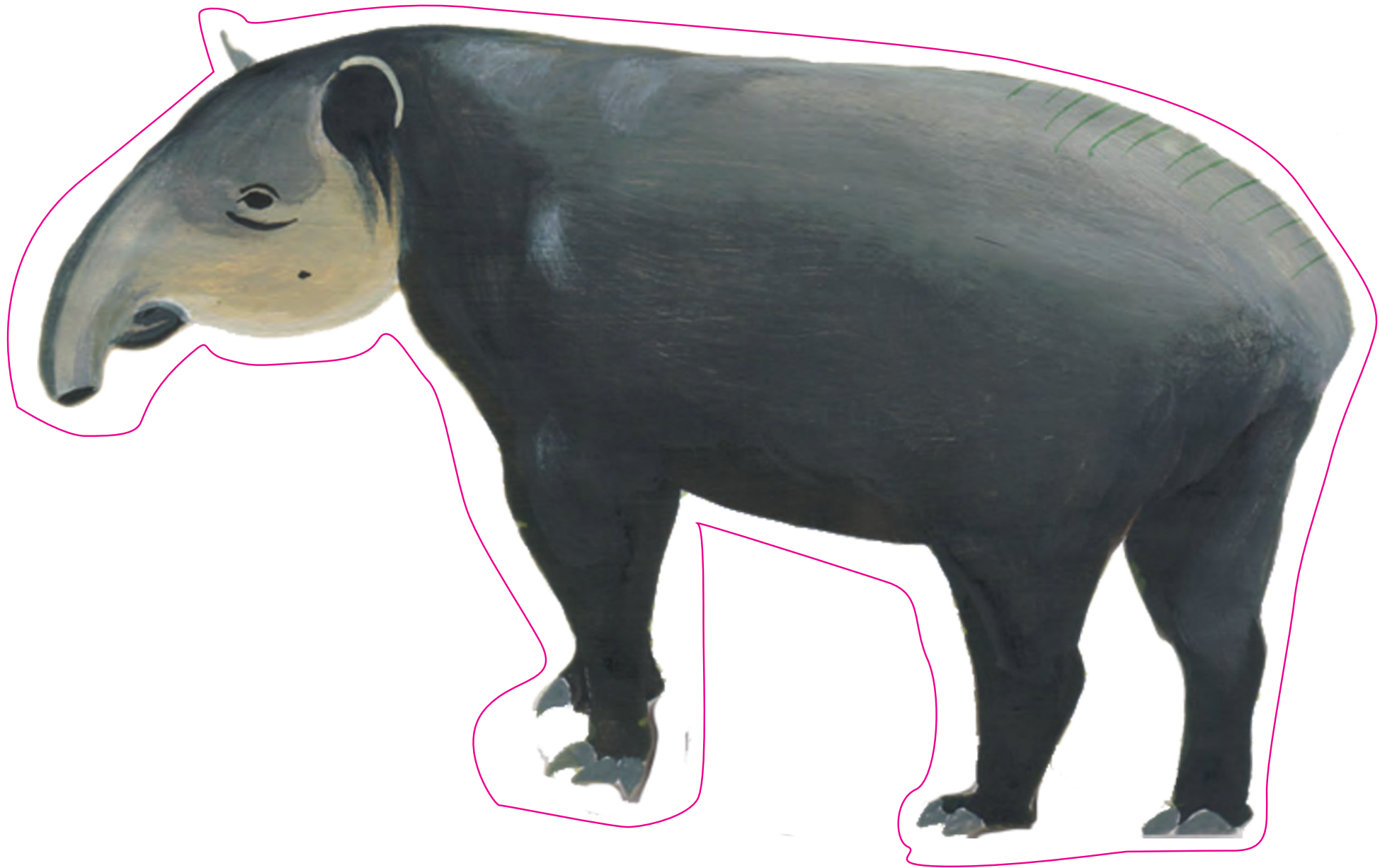

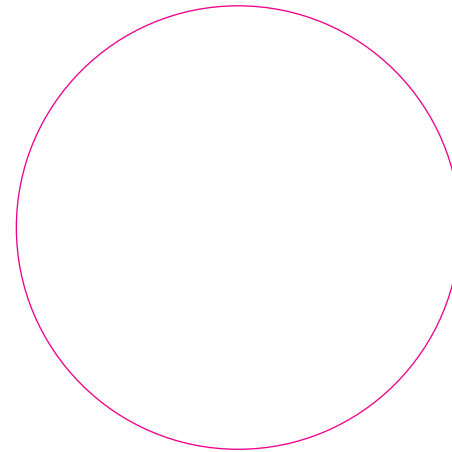
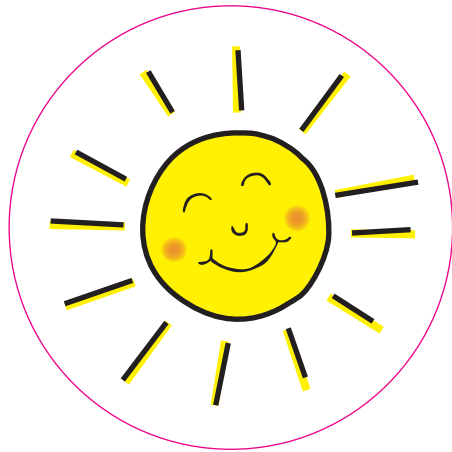

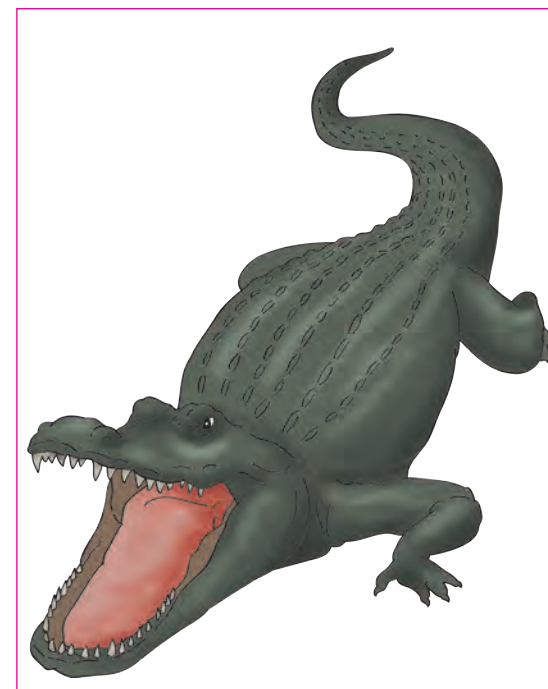
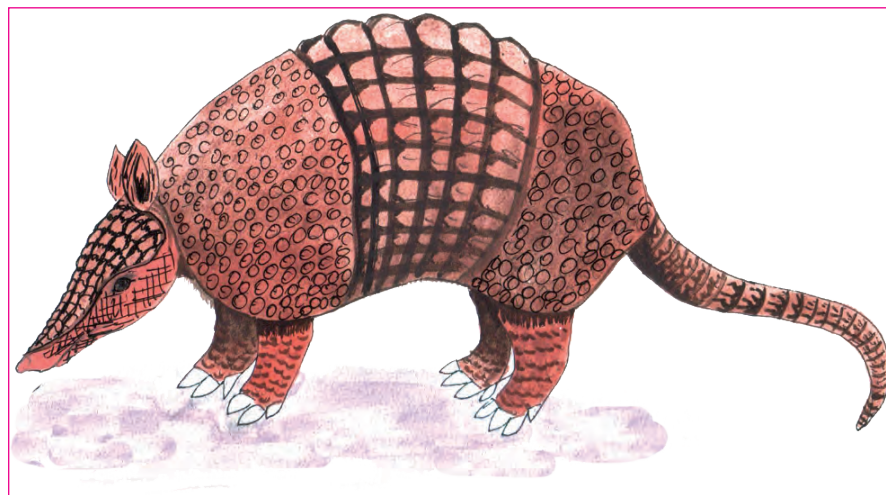
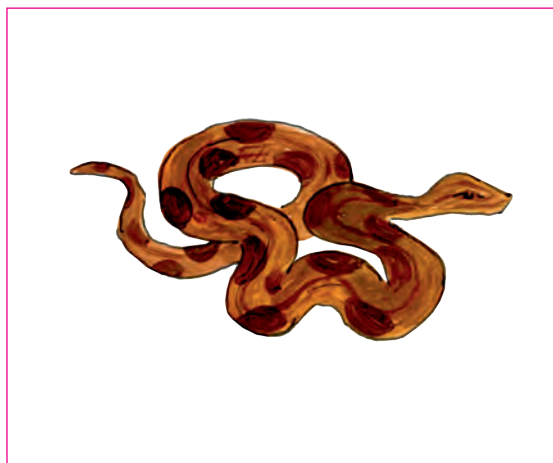
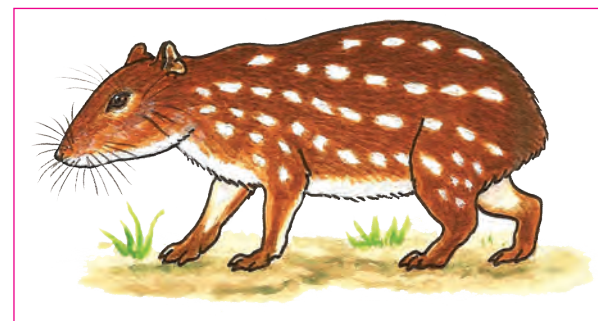

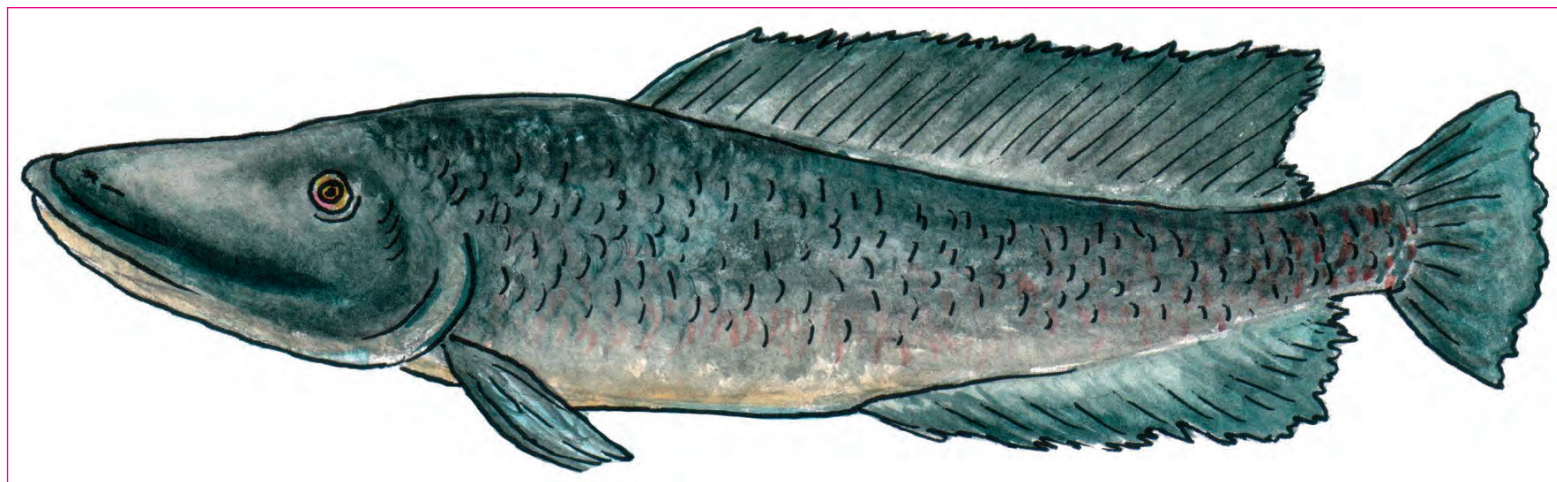
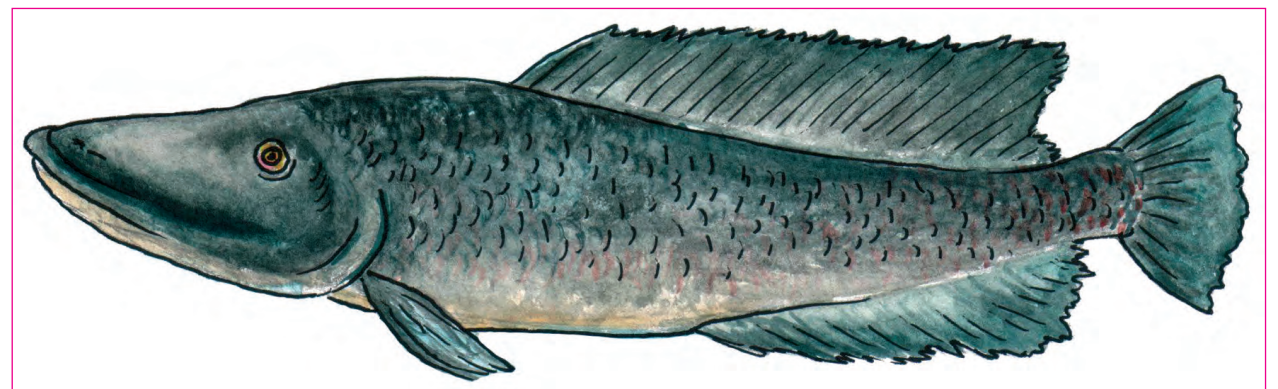
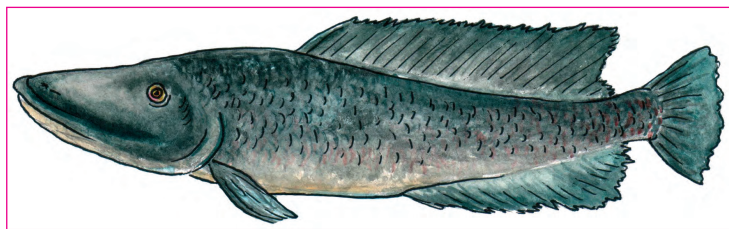
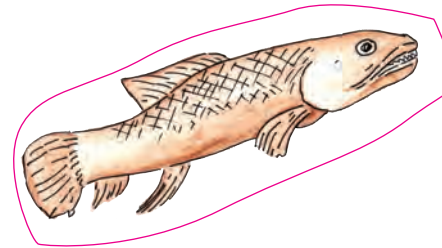
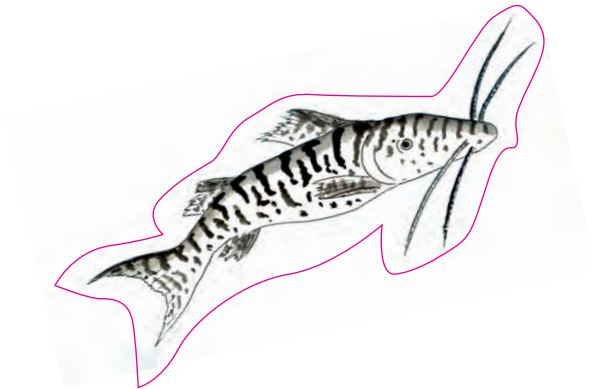

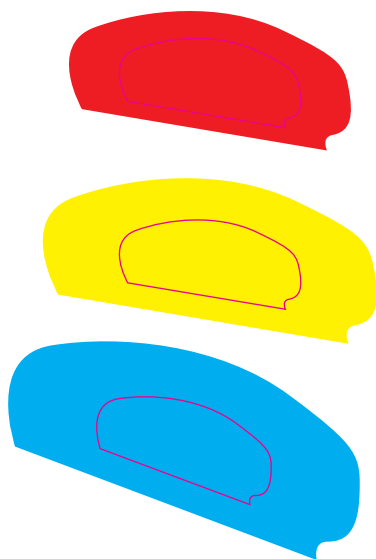
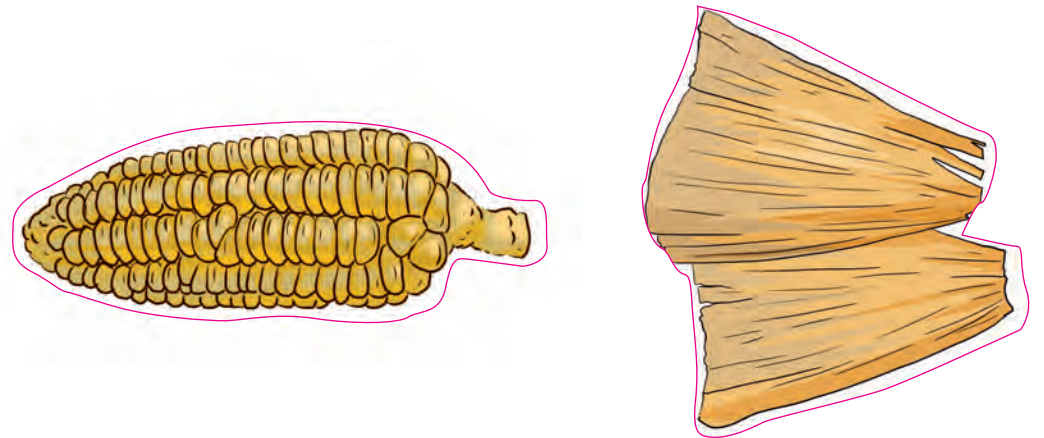
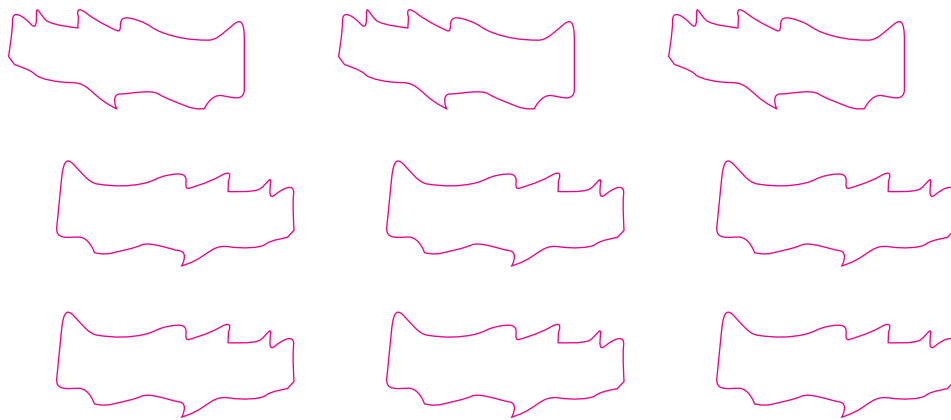

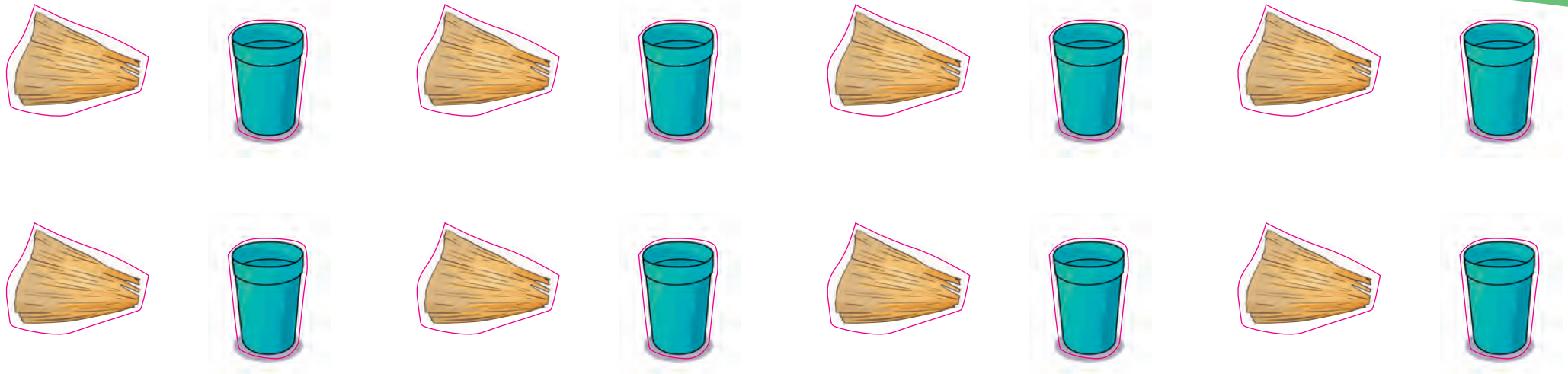

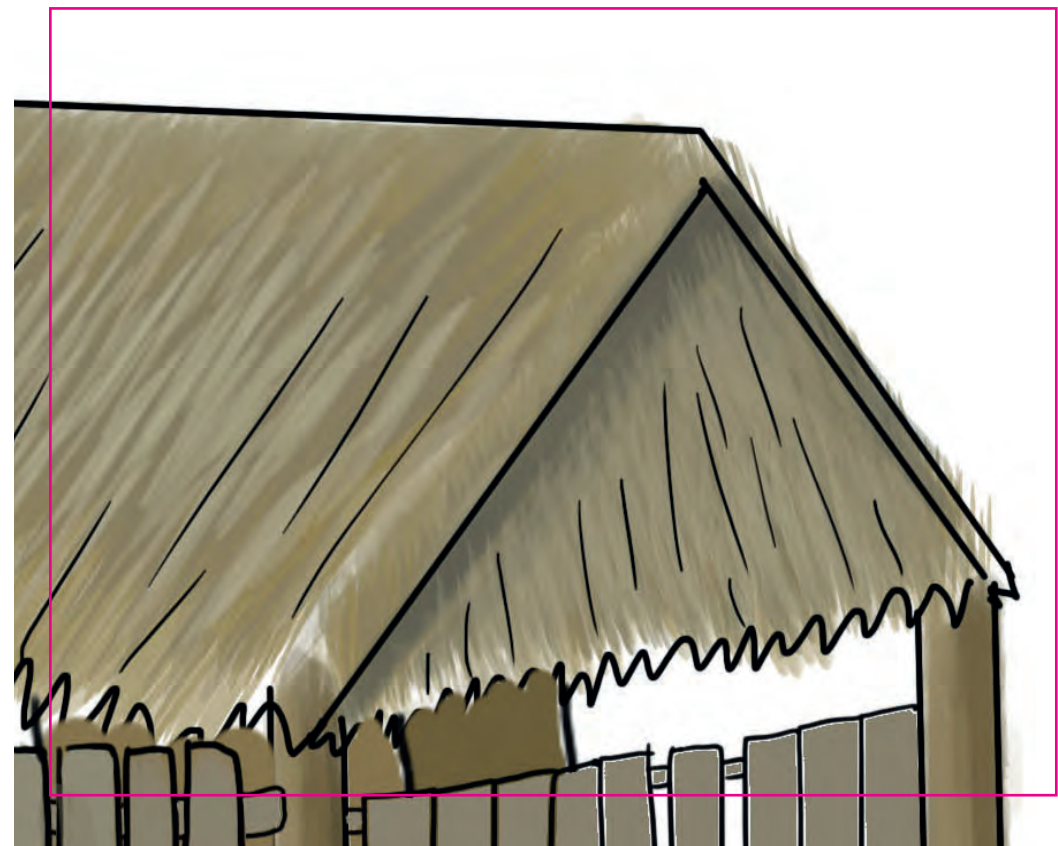
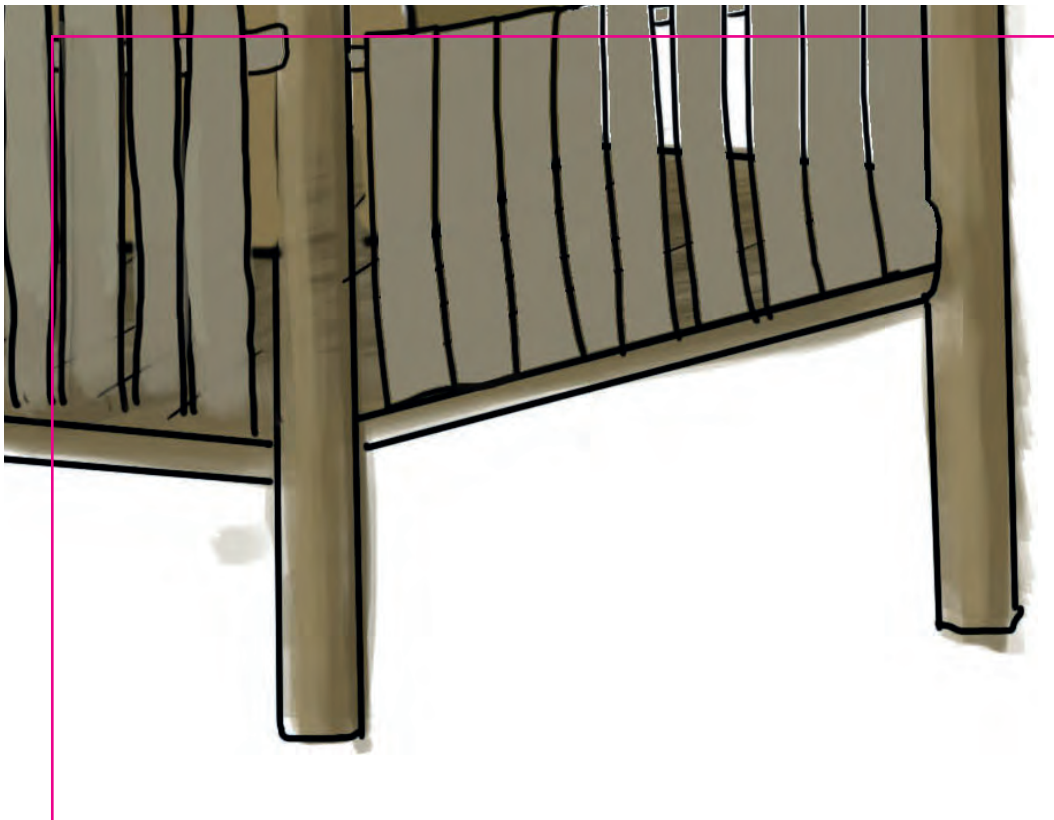
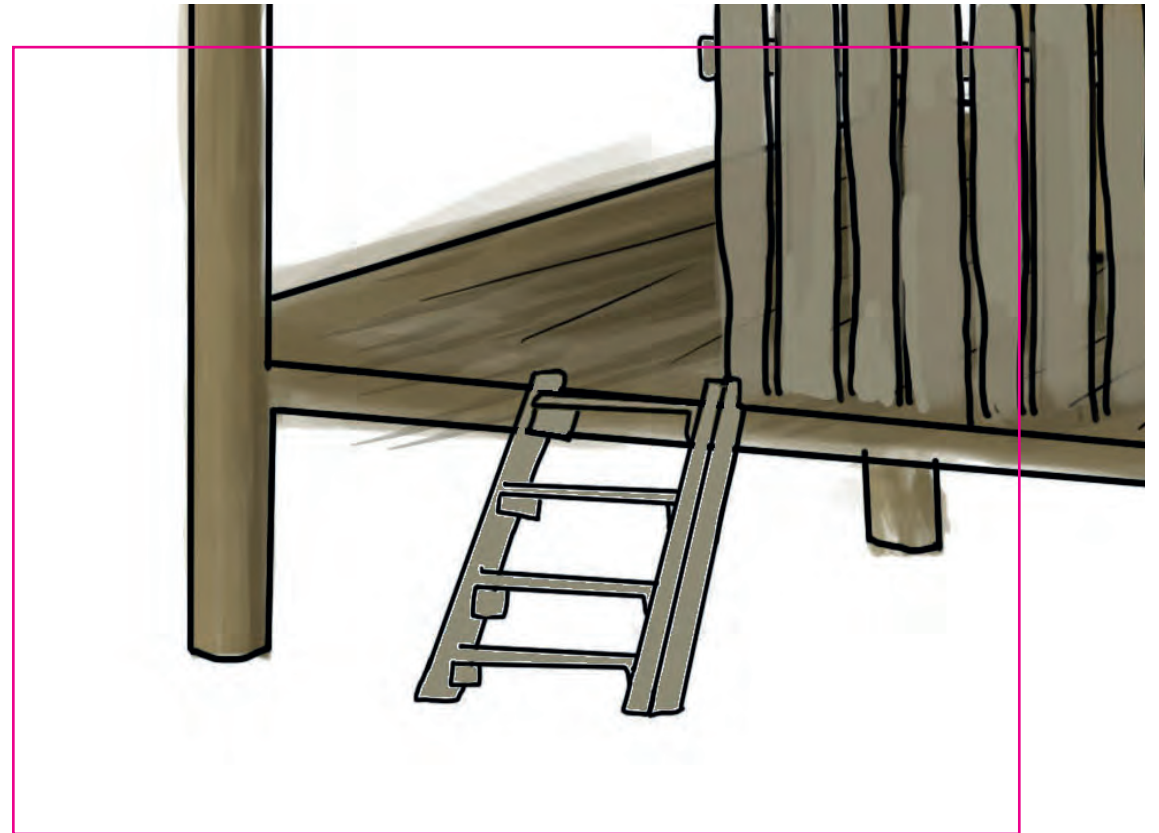
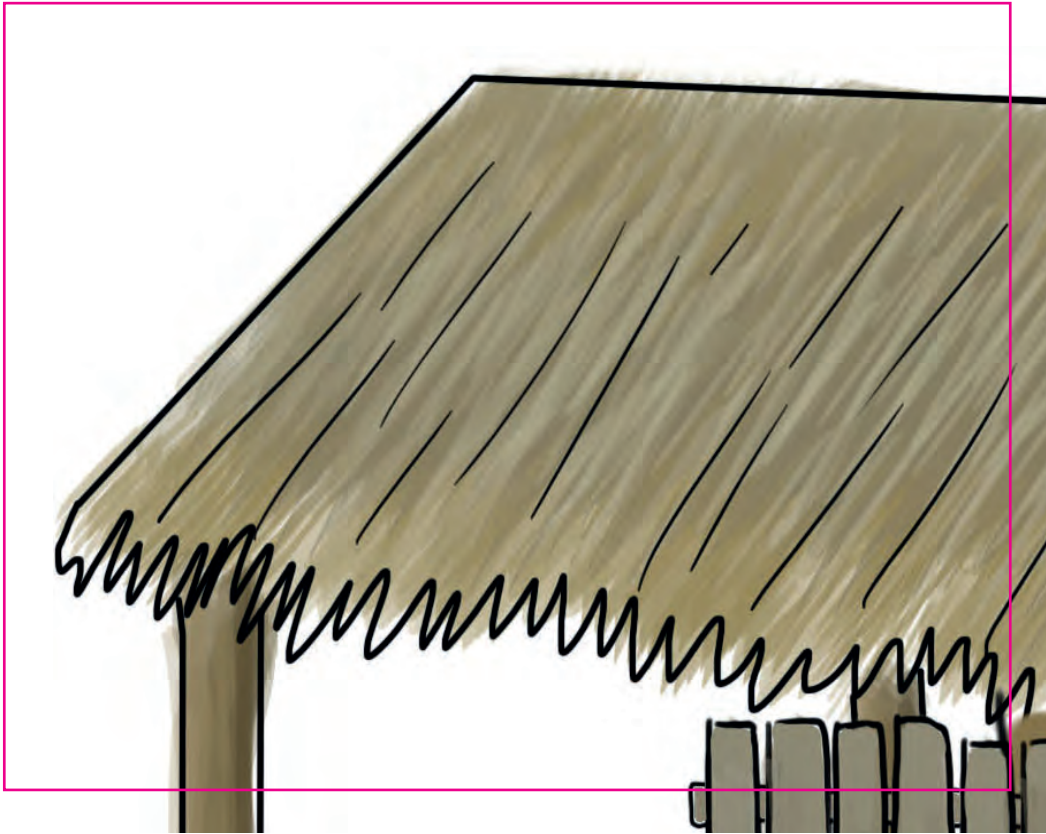

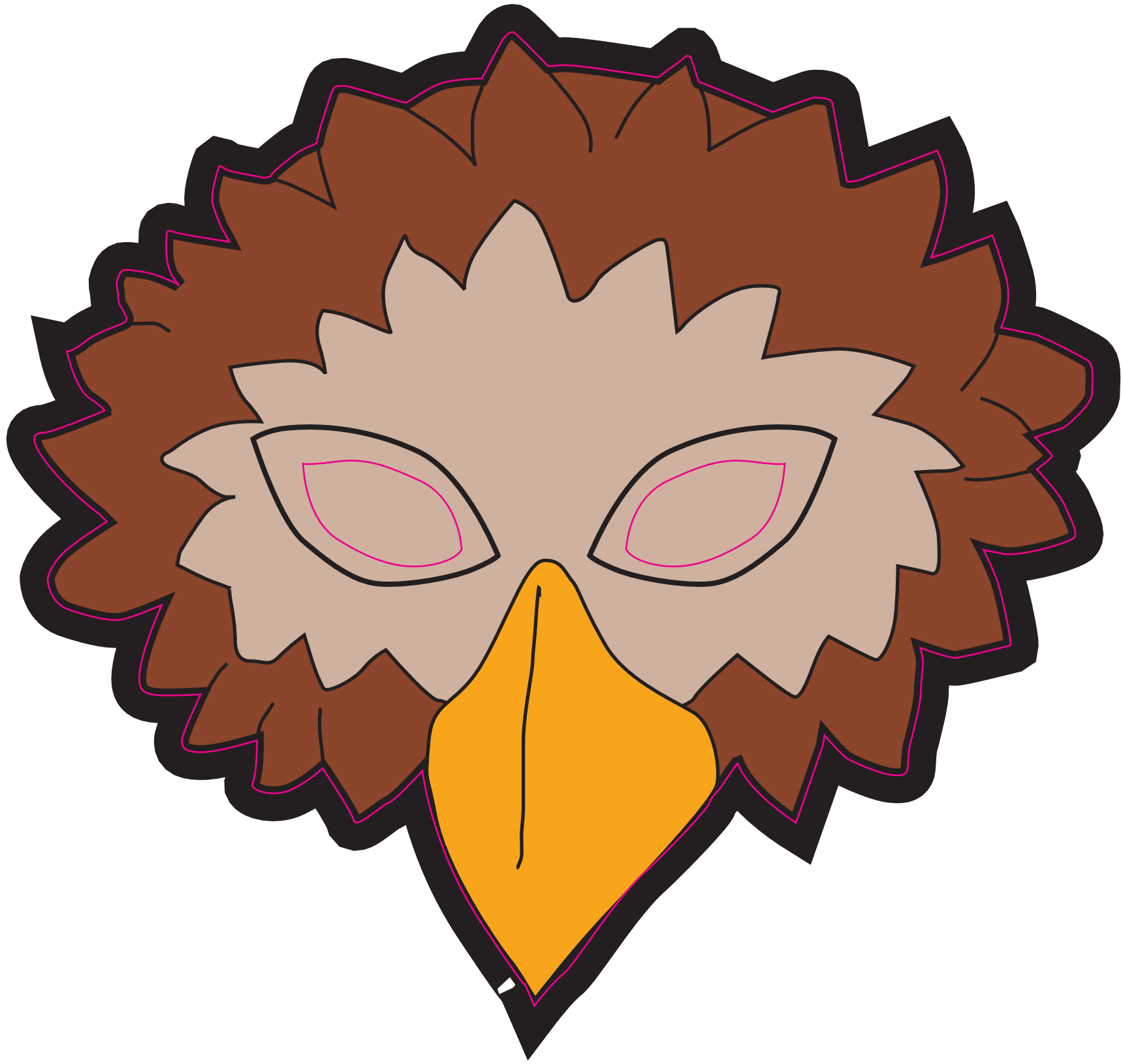

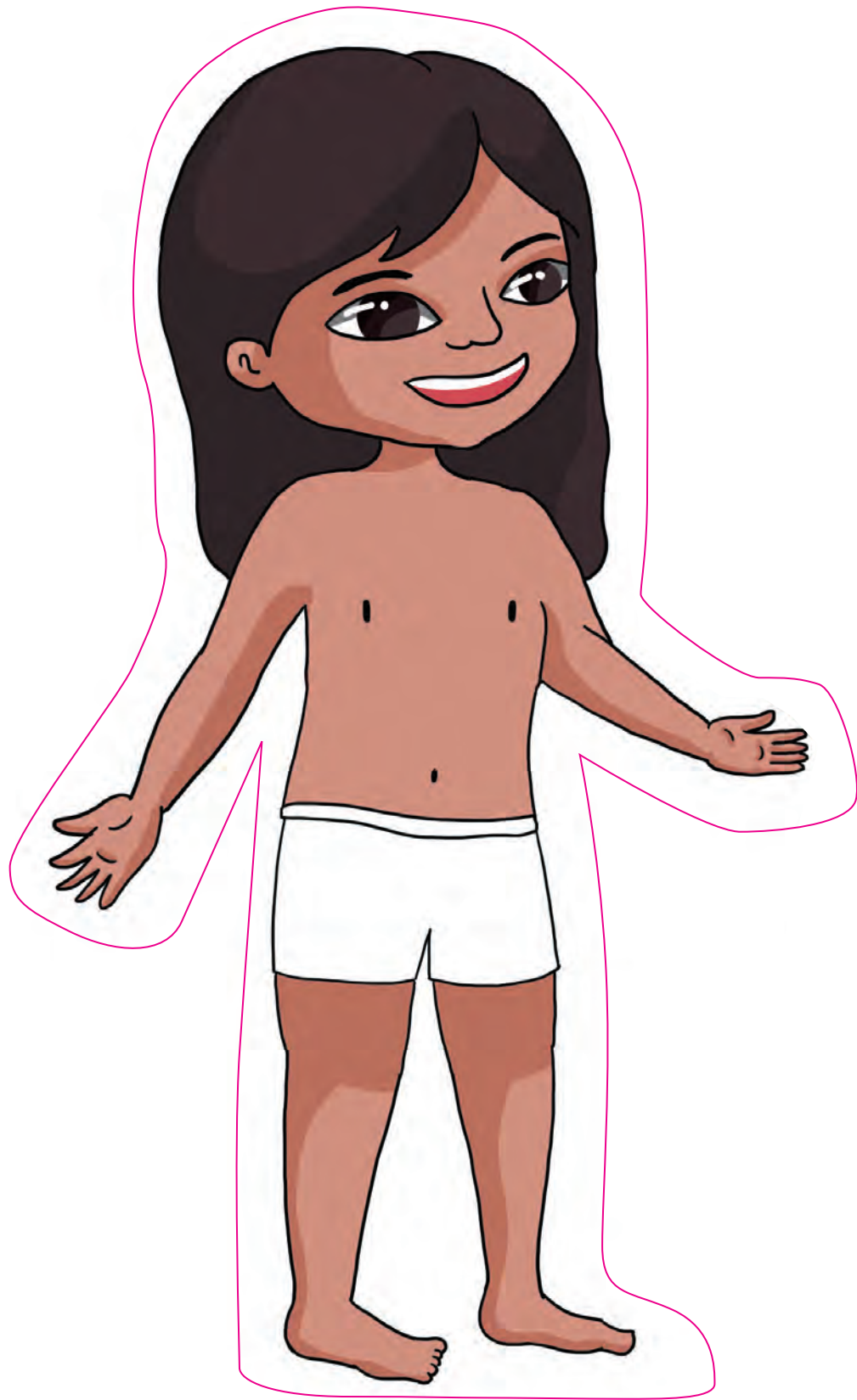

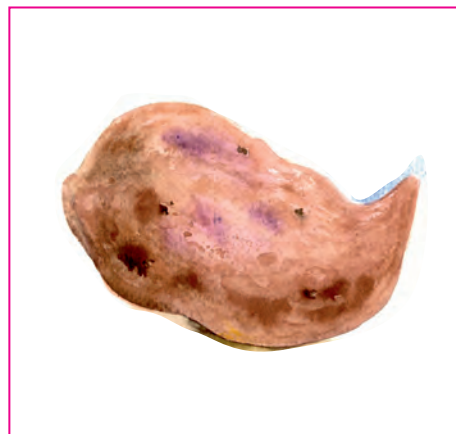
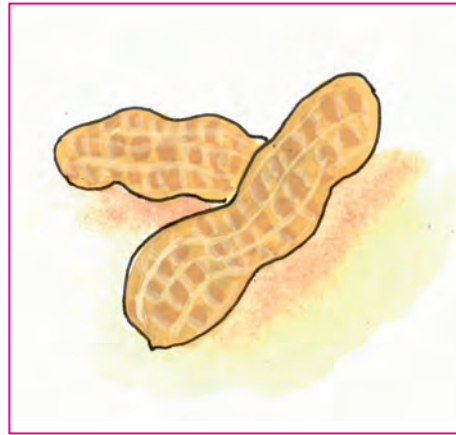
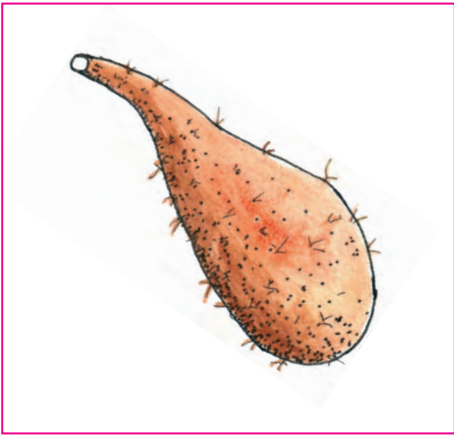
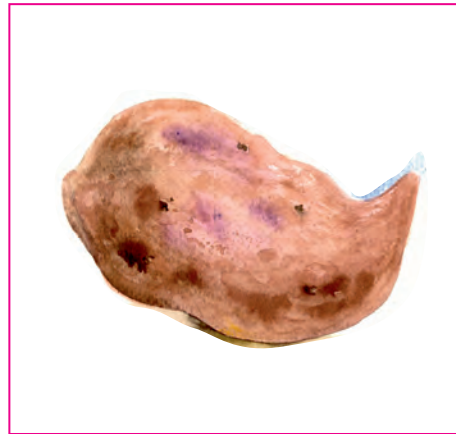
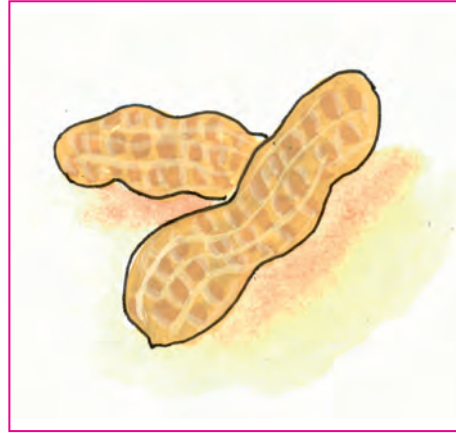
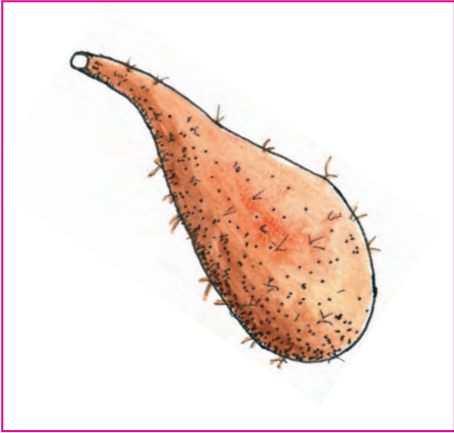

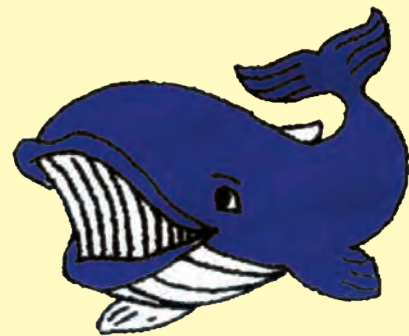
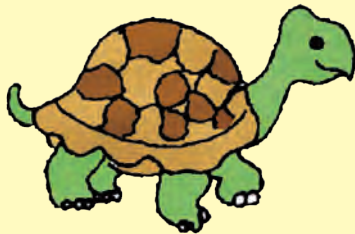
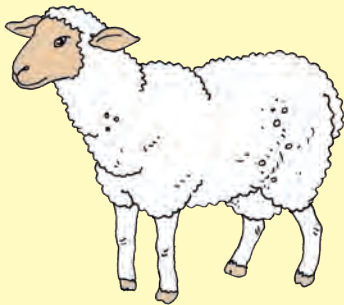
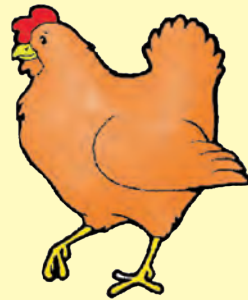
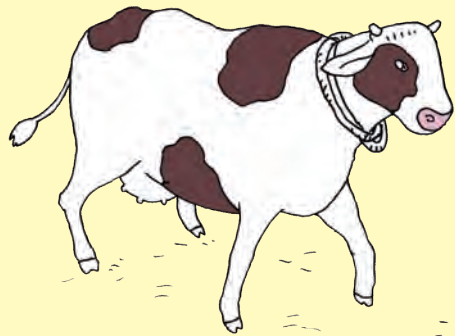
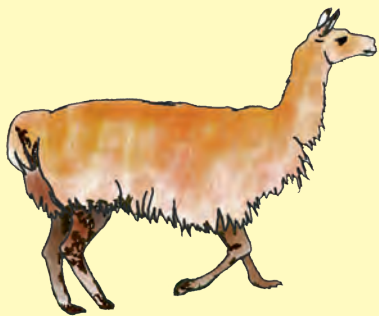
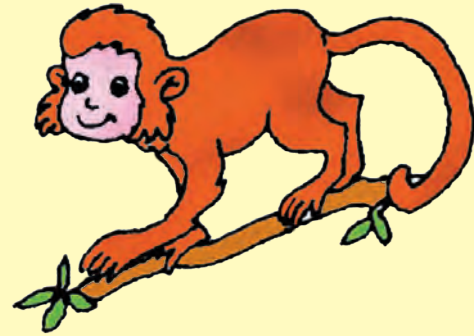

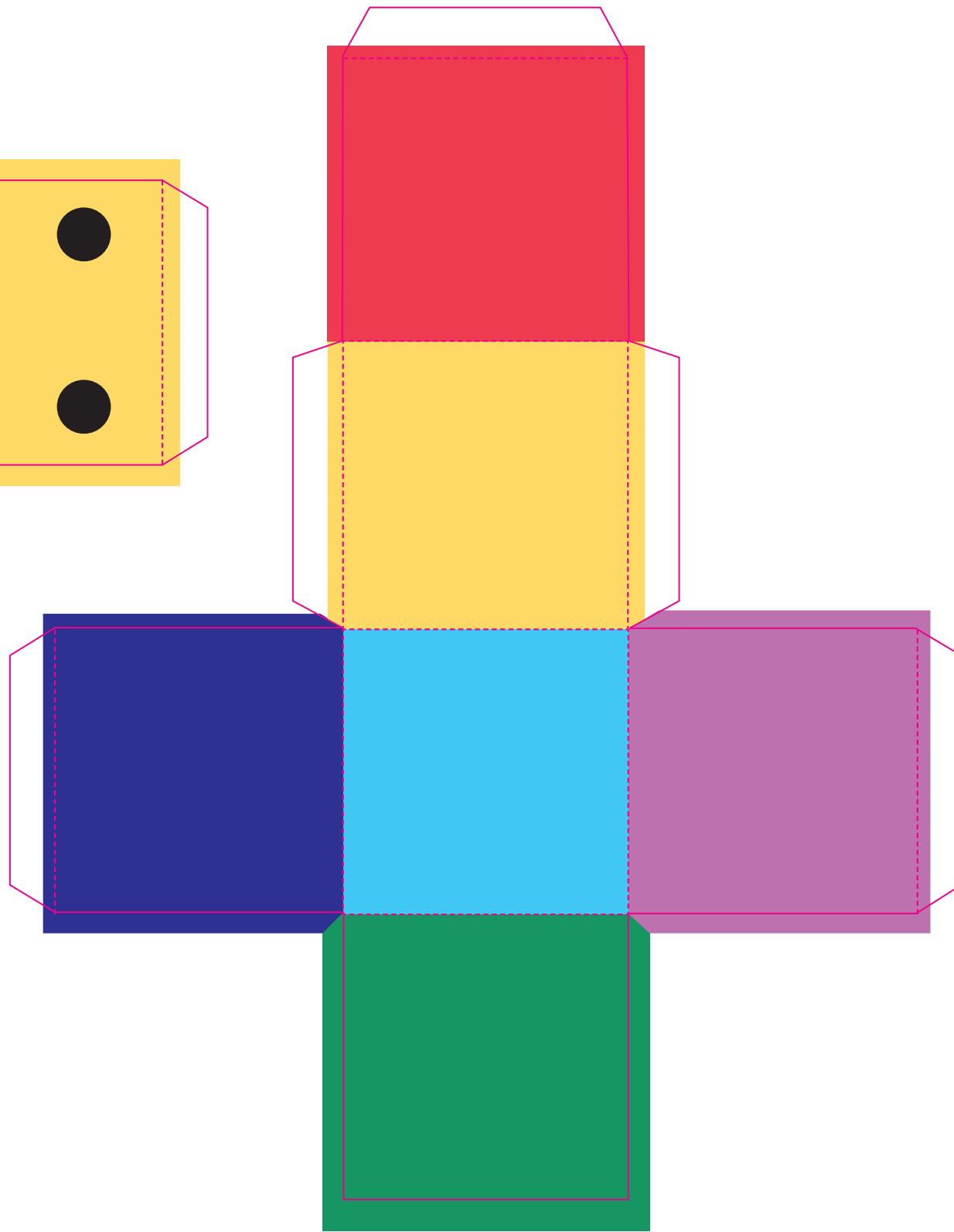
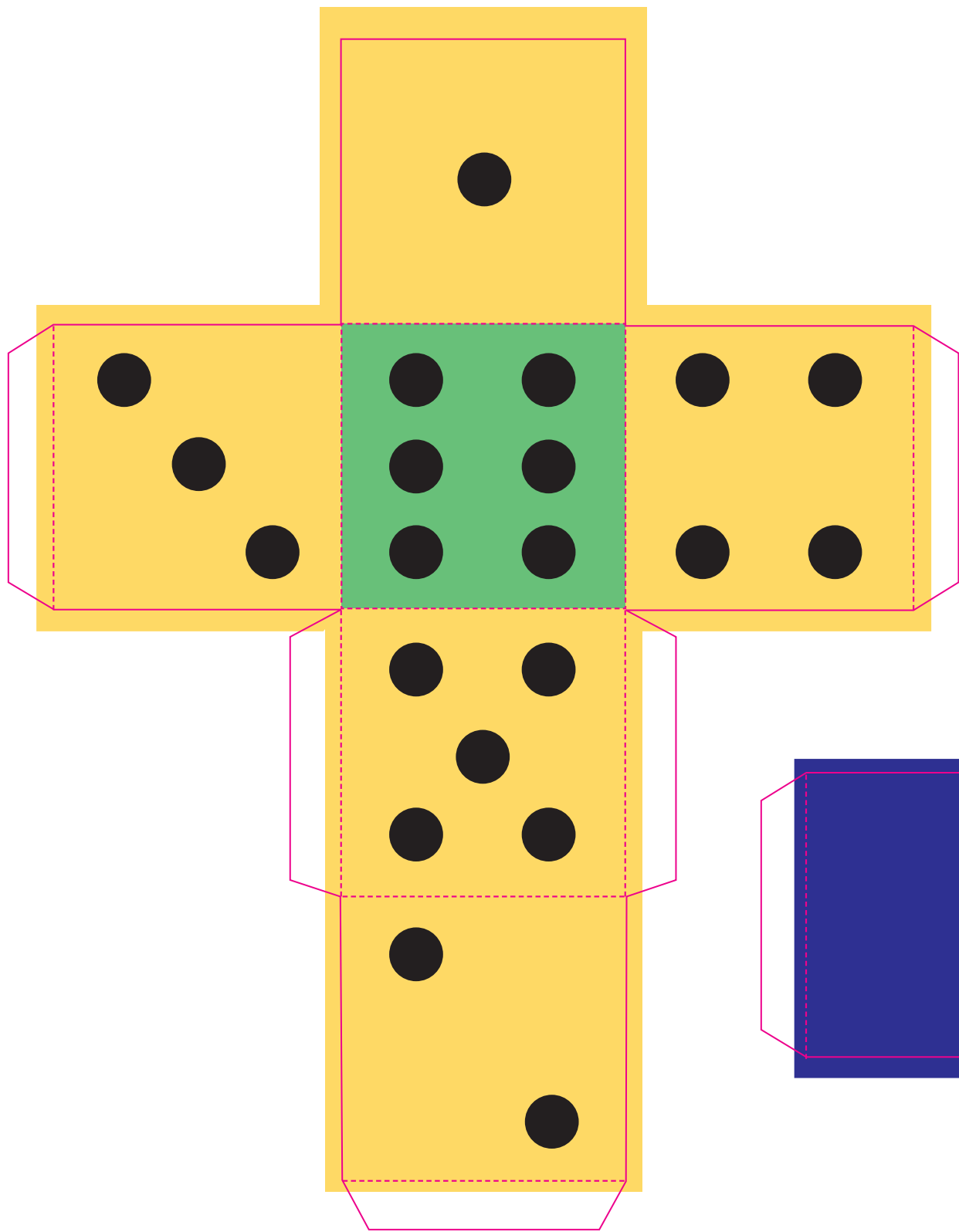

Kacha relaeraacha ichaneeni beera

Kacha relaera

li ke na kaa nichata nelerüün nena kuaaratiakaanü, küüane te ne kuitükünakaineen nenakaaürü nereretanaa rijjijeein nenakaaürü aka te memuaa kanaanaine kuina nena ne, mamalaianakaineen kaa kiricha satununiia nenaakaaürü ke.

Kaa te janujuine aina küaain nereretanaakürü, nenaanaja ke küaain nereretanaakürü jaa ii ke kuratajaneraain kanaanaine kuina, raajeniiane akaaürüüacha janijie küjünakakaaürü aina, aituua nii nereretanaa rijjijeein nenakaaürü kuäjünakaaürü aina.

Kanaanaiürü lararjaaü te rautujeein amiianeeürümiin, akaaürüüacha lateneeni teeü te raajeniiane janijeein ke kuaaükürüüa naja rijjijeein amiianeeürüüne.

Akaaürü fujiaraaürü na maajeein te akaaürü küratajanena nanie.

Akaaürüüacha janujui kurenii akaaürü kuraaekü chaan akaaürü rei kaaintineen nenakaaürü ke akaaürü kuratajaneü.

Nünüüe

2

Chatuani enüüa
inaa kaa

4

5

Kaa ela asae sitüürünie
kanaanaiürü. Inaae kaa
kürüüjianai nejenuna
nainiaaka.

"Ela jaaeka kaa"
ene

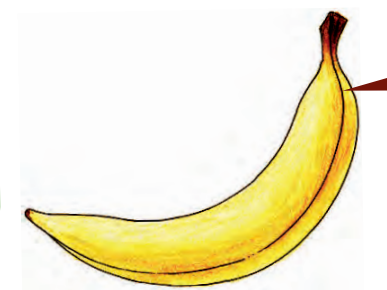
7

10

Chake janujuine
kaa kürauri

9

Cha
lenunenein
janakaine
fanara katake

12

13

"Cha kanarai be
sichari"

15

"Türüüaka
najaa satuna"

Nekuatuianaa
naja nünüüe
kütükünakai

- 1 4 kanaanaiurute nekuatijiae.
- 2 Kaa kiricha jannrike nena daduke nekuatijiaaü, kuluua kuaai nena kaaürü kirichaaürü keirai ficha laauinaa jaain.
- 3 Leeinjiianaan inarake türüüne naineein dadu, jaaunejeeüche chaen
- 4 Rukuerate nekuatijianaa kaje mitüreein.
- 5 Kaa kujuinaka erüüne aituua kaa küüanene rijijeein jaaü.
- 6 Chaen küjüeein saküü kanaaine kuina satunureen tiaain.
- 7 Jariiaanejeein türünaate kaa nekuatijianaake kanae.
- 8 Kaa nekuatijianakaaürüne saae.

El Acuerdo Nacional

El 22 de julio de 2002, los representantes de las organizaciones políticas, religiosas, del Gobierno y de la sociedad civil firmaron el compromiso de trabajar, todos, para conseguir el bienestar y desarrollo del país. Este compromiso es el Acuerdo Nacional.

El Acuerdo persigue cuatro objetivos fundamentales. Para alcanzarlos, todos los peruanos de buena voluntad tenemos, desde el lugar que ocupemos o el rol que desempeñemos, el deber y la responsabilidad de decidir, ejecutar, vigilar o defender los compromisos asumidos. Estos son tan importantes que serán respetados como políticas permanentes para el futuro.

Por esta razón, como niños, niñas, adolescentes o adultos, ya sea como estudiantes o trabajadores, debemos promover y fortalecer acciones que garanticen el cumplimiento de esos cuatro objetivos que son los siguientes:

1. Democracia y Estado de Derecho

La justicia, la paz y el desarrollo que necesitamos los peruanos sólo se pueden dar si conseguimos una verdadera democracia. El compromiso del Acuerdo Nacional es garantizar una sociedad en la que los derechos son respetados y los ciudadanos viven seguros y expresan con libertad sus opiniones a partir del diálogo abierto y enriquecedor; decidiendo lo mejor para el país.

2. Equidad y Justicia Social

Para poder construir nuestra democracia, es necesario que cada una de las personas que

conformamos esta sociedad, nos sintamos parte de ella. Con este fin, el Acuerdo promoverá el acceso a las oportunidades económicas, sociales, culturales y políticas. Todos los peruanos tenemos derecho a un empleo digno, a una educación de calidad, a una salud integral, a un lugar para vivir. Así, alcanzaremos el desarrollo pleno.

3. Competitividad del País

Para afianzar la economía, el Acuerdo se compromete a fomentar el espíritu de competitividad en las empresas, es decir, mejorar la calidad de los productos y servicios, asegurar el acceso a la formalización de las pequeñas empresas y sumar esfuerzos para fomentar la colocación de nuestros productos en los mercados internacionales.

4. Estado Eficiente, Transparente y Descentralizado

Es de vital importancia que el Estado cumpla con sus obligaciones de manera eficiente y transparente para ponerse al servicio de todos los peruanos. El Acuerdo se compromete a modernizar la administración pública, desarrollar instrumentos que eliminen la corrupción o el uso indebido del poder. Asimismo, descentralizar el poder y la economía para asegurar que el Estado sirva a todos los peruanos sin excepción. Mediante el Acuerdo Nacional nos comprometemos a desarrollar maneras de controlar el cumplimiento de estas políticas de Estado, a brindar apoyo y difundir constantemente sus acciones a la sociedad en general.

Declaración Universal de los Derechos Humanos

El 10 de diciembre de 1948, la Asamblea General de las Naciones Unidas aprobó y proclamó la Declaración Universal de Derechos Humanos, cuyos artículos figuran a continuación:

Artículo 1.- Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos y (...) deben comportarse fraternalmente los unos con los otros.

Artículo 2.- Toda persona tiene todos los derechos y libertades proclamados en esta Declaración, sin distinción alguna de raza, color, sexo, idioma, religión, opinión política o de cualquier otra índole, origen nacional o social, posición económica, nacimiento o cualquier otra condición. Además, no se hará distinción alguna fundada en la condición política, jurídica o internacional del país o territorio de cuya jurisdicción dependa una persona (...).

Artículo 3.- Todo individuo tiene derecho a la vida, a la libertad y a la seguridad de su persona.

Artículo 4.- Nadie estará sometido a esclavitud ni a servidumbre; la esclavitud y la trata de esclavos están prohibidas en todas sus formas.

Artículo 5.- Nadie será sometido a torturas ni a penas o tratos crueles, inhumanos o degradantes.

Artículo 6.- Todo ser humano tiene derecho, en todas partes, al reconocimiento de su personalidad jurídica.

Artículo 7.- Todos son iguales ante la ley y tienen, sin distinción, derecho a igual protección de la ley. Todos tienen derecho a igual protección contra toda discriminación que infrinja esta Declaración (...).

Artículo 8.- Toda persona tiene derecho a un recurso efectivo, ante los tribunales nacionales competentes, que la ampare contra actos que violen sus derechos fundamentales (...).

Artículo 9.- Nadie podrá ser arbitrariamente detenido, preso ni desterrado.

Artículo 10.- Toda persona tiene derecho, en condiciones de plena igualdad, a ser oída públicamente y con justicia por un tribunal independiente e imparcial, para la determinación de sus derechos y obligaciones o para el examen de cualquier acusación contra ella en materia penal.

Artículo 11.-

1. Toda persona acusada de delito tiene derecho a que se presuma su inocencia mientras no se pruebe su culpabilidad (...).

2. Nadie será condenado por actos u omisiones que en el momento de cometerse no fueron delictivos según el Derecho nacional o internacional. Tampoco se impondrá pena más grave que la aplicable en el momento de la comisión del delito.

Artículo 12.- Nadie será objeto de injerencias arbitrarias en su vida privada, su familia, su domicilio o su correspondencia, ni de ataques a su honra o a su reputación. Toda persona tiene derecho a la protección de la ley contra tales injerencias o ataques.

Artículo 13.-

1. Toda persona tiene derecho a circular libremente y a elegir su residencia en el territorio de un Estado.

2. Toda persona tiene derecho a salir de cualquier país, incluso del propio, y a regresar a su país.

Artículo 14.-

1. En caso de persecución, toda persona tiene derecho a buscar asilo, y a disfrutar de él, en cualquier país.

2. Este derecho no podrá ser invocado contra una acción judicial realmente originada por delitos comunes o por actos opuestos a los propósitos y principios de las Naciones Unidas.

Artículo 15.-

1. Toda persona tiene derecho a una nacionalidad.

2. A nadie se privará arbitrariamente de su nacionalidad ni del derecho a cambiar de nacionalidad.

Artículo 16.-

1. Los hombres y las mujeres, a partir de la edad núbil, tienen derecho, sin restricción alguna por motivos de raza, nacionalidad o religión, a casarse y fundar una familia (...).

2. Sólo mediante libre y pleno consentimiento de los futuros esposos podrá contraerse el matrimonio.

3. La familia es el elemento natural y fundamental de la sociedad y tiene derecho a la protección de la sociedad y del Estado.

Artículo 17.-

1. Toda persona tiene derecho a la propiedad, individual y colectivamente.

2. Nadie será privado arbitrariamente de su propiedad.

Artículo 18.- Toda persona tiene derecho a la libertad de pensamiento, de conciencia y de religión (...).

Artículo 19.- Todo individuo tiene derecho a la libertad de opinión y de expresión (...).

Artículo 20.-

1. Toda persona tiene derecho a la libertad de reunión y de asociación pacíficas.

2. Nadie podrá ser obligado a pertenecer a una asociación.

Artículo 21.-

1. Toda persona tiene derecho a participar en el gobierno de su país, directamente o por medio de representantes libremente escogidos.

2. Toda persona tiene el derecho de acceso, en condiciones de igualdad, a las funciones públicas de su país.

3. La voluntad del pueblo es la base de la autoridad del poder público; esta voluntad se expresará mediante elecciones auténticas que habrán de celebrarse periódicamente, por sufragio universal e igual y por voto secreto u otro procedimiento equivalente que garantice la libertad del voto.

Artículo 22.- Toda persona (...) tiene derecho a la seguridad social, y a obtener (...) habida cuenta de la organización y los recursos de cada Estado, la satisfacción de los derechos económicos, sociales y culturales, indispensables a su dignidad y al libre desarrollo de su personalidad.

Artículo 23.-

1. Toda persona tiene derecho al trabajo, a la libre elección de su trabajo, a condiciones equitativas y satisfactorias de trabajo y a la protección contra el desempleo.

2. Toda persona tiene derecho, sin discriminación alguna, a igual salario por trabajo igual.

3. Toda persona que trabaja tiene derecho a una remuneración equitativa y satisfactoria, que le asegure, así como a su familia, una existencia conforme a la dignidad humana y que será completada, en caso necesario, por cualesquiera otros medios de protección social.

4. Toda persona tiene derecho a fundar sindicatos y a sindicarse para la defensa de sus intereses.

Artículo 24.-

Toda persona tiene derecho al descanso, al disfrute del tiempo libre, a una limitación razonable de la duración del trabajo y a vacaciones periódicas pagadas.

Artículo 25.-

1. Toda persona tiene derecho a un nivel de vida adecuado que le asegure, así como a su familia, la salud y el bienestar, y en especial la alimentación, el vestido, la vivienda, la asistencia médica y los servicios sociales necesarios; tiene asimismo derecho a los seguros en caso de desempleo, enfermedad, invalidez, vejez u otros casos de pérdida de sus medios de subsistencia por circunstancias independientes de su voluntad.

2. La maternidad y la infancia tienen derecho a cuidados y asistencia especiales. Todos los niños, nacidos de matrimonio o fuera de matrimonio, tienen derecho a igual protección social.

Artículo 26.-

1. Toda persona tiene derecho a la educación. La educación debe ser gratuita, al menos en lo concerniente a la instrucción elemental y fundamental. La instrucción elemental será obligatoria. La instrucción técnica y profesional habrá de ser generalizada; el acceso a los estudios superiores será igual para todos, en función de los méritos respectivos.

2. La educación tendrá por objeto el pleno desarrollo de la personalidad humana y el fortalecimiento del respeto a los derechos humanos y a las libertades fundamentales; favorecerá la comprensión, la tolerancia y la amistad entre todas las naciones y todos los grupos étnicos o religiosos; y promoverá el desarrollo de las actividades de las Naciones Unidas para el mantenimiento de la paz.

3. Los padres tendrán derecho preferente a escoger el tipo de educación que habrá de darse a sus hijos.

Artículo 27.-

1. Toda persona tiene derecho a tomar parte libremente en la vida cultural de la comunidad, a gozar de las artes y a participar en el progreso científico y en los beneficios que de él resulten.

2. Toda persona tiene derecho a la protección de los intereses morales y materiales que le correspondan por razón de las producciones científicas, literarias o artísticas de que sea autora.

Artículo 28.- Toda persona tiene derecho a que se establezca un orden social e internacional en el que los derechos y libertades proclamados en esta Declaración se hagan plenamente efectivos.

Artículo 29.-

1. Toda persona tiene deberes respecto a la comunidad (...).

2. En el ejercicio de sus derechos y en el disfrute de sus libertades, toda persona estará solamente sujeta a las limitaciones establecidas por la ley con el único fin de asegurar el reconocimiento y el respeto de los derechos y libertades de los demás, y de satisfacer las justas exigencias de la moral, del orden público y del bienestar general en una sociedad democrática.

3. Estos derechos y libertades no podrán, en ningún caso, ser ejercidos en oposición a los propósitos y principios de las Naciones Unidas.

Artículo 30.- Nada en esta Declaración podrá interpretarse en el sentido de que confiere derecho alguno al Estado, a un grupo o a una persona, para emprender y desarrollar actividades (...) tendientes a la supresión de cualquiera de los derechos y libertades proclamados en esta Declaración.

SÍMBOLOS DE LA PATRIA

BANDERA NACIONAL

HIMNO NACIONAL CORO

Somos libres, seámoslo siempre,
y ante niegue sus luces el Sol,
que faltemos al voto solemne
que la Patria al Eterno elevó.

HIMNO NACIONAL

ESCUDO NACIONAL

DISTRIBUCIÓN GRATUITA
PROHIBIDA SU VENTA